KALENDARZ
Popularno-Gospodarsk[i]

NA ROK PRZYBYSZOWY MAJĄCY DNI 366.

1848

PRZEZ

D. A.

ROK CZWARTY.

WARSZAWA.

SKŁAD GŁÓWNY KALENDARZA W KSIĘGARNI M. RODZ[...]
PRZY ULICY PRZECHODNIEJ N. 953.

[...]mp. Zł. 2 cz[...]

SPIS RZECZY.

KALENDARZ
Popularno-Gospodarski

NA ROK PRZYBYSZOWY MAJĄCY DNI 366.

1848

PRZEZ

D. ASSENHEJMA.

ROK CZWARTY.

Wolno drukować z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury, po wydrukowaniu prawem przepisanéj liczby exemplarzy.
w Warszawie dnia 27 *Paźdz.* (8 *Listop.*) 1847 *r.*
Cenzor, Czerskier.

WARSZAWA,
NAKŁADEM M. RODZYN KSIĘGARZA PRZY ULICY PRZECHODNIEJ N. 653.
W DRUKARNI JANA JAWORSKIEGO PRZY ULICY MIODOWEJ W PAŁACU PACA.

LICZBY ZWROTOW KALENDARSKICH.

Podług Nowego Kalendarza Gregorjańskiego.	VI.	Liczba Złota	VI.	*Podług Kalendarza Juliańskiego.*
	XXV.	Epakta	VI.	
	IX.	Okres Słońca	IX.	
	VI.	Poczet Rzymski	VI.	
	BA.	Litera Niedzielna	DC.	

ŚWIĘTA RUCHOME.

RZYMSKIE.

Niedziela Starozapustna . . .	20 Lutego
Niedziela Mięsopustna	27 Lutego
Niedziela Zapustna	5 Marca
Popielec	8 Marca
Wielkanoc	23 Kwietnia
Krzyżowe dni. . . . 29, 30,	31 Maja
Wniebowstąpienie Pańskie . .	1 Czerwca
Zielone Swiątki	11 Czerwca
Swiętéj Trójcy	18 Czerwca
Boże Ciało	22 Czerwca
Niedziela 1 Adwentu	3 Grudnia

Mięsopostu, rachując od Nowego roku do Popielca tygodni 9 i dni 4.

KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.

Miasojastya	Nedel 7 dni 4
Miasopust.	15 Fewrala
Syropust	22 Fewrala
1 den welik. Posta	23 Fewrala
Werbnaja Niedela	4 Aprela
Woskresenie Christ.	11 Aprela
Woznesenie Hosp.	20 Maja
Soszestwie Sw. Ducha . . .	30 Maja
1 den Petrowa Posta . . .	7 Junja

SUCHE DNI.

Pierwsze dnia 15, 17, 18 Marca.
Drugie dnia 14, 16, 17 Czerwca.
Trzecie dnia 20, 22, 23 Września.
Czwarte dnia 20, 22, 23 Grudnia.

WYKŁAD ZNAKÓW KALENDARSKICH.

Nów Księżyca	Baran.	Lew.	Strzelec.
Pierwsza Kwadra	Byk.	Panna.	Koziorożec.
Pełnia	Bliźnięta.	Waga.	Wodnik.
Ostatnia Kwadra	Rak.	Niedźwiadek.	Ryby.

STYCZEŃ ma dni 31. JANWAR. JANUARIUS.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA KOSCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1 S.	NOWY ROK. Fulgenta B.	20 *Dekabria* 1847 Ihnatia B.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 2. O powrocie P. Jezusa z Egiptu. Przybyło dnia min. 5.			
2 N.	Po Now. Roku. Makarego O.	21 N. Pr. Roz. Chr. Julianii.	
3 P.	Daniela M.	22 Anastaz. W. M.	
4 W.	Tytusa B.	23 SS. Mucz. w Krytie.	
5 S.	Telesfora M.	24 *Nawr. R Chr.* Jewhenii	
6 C.	TRZECH KRÓLI.	25 ROZDEST. CHRYST.	
7 P.	Lucyana M. i Teodora Zak.	26 SOBOR Pr. BCHOROD.	
8 S.	Seweryna Opata.	27 STEFANA I MUCZ.	
Ew. u ś. Łukasza w roz. 2. O Chrystusie 12-letnim. Przybyło dnia minut 20.			
9 N.	1 po 3 Kr. Marcyanny P. i M.	28 N. po Roz. Chr. SS. MM.	
10 P.	Agatona Papieża.	29 SS. M. Młodień.	
11 W.	Hygina P. M.	30 Anisii Mucz.	
12 S.	Arkadyusza M.	31 Mełanii Mucz.	
13 C.	Weroniki Panny.	1 *Janwar* 1848 OB: HOSP.	
14 P.	Hilarego B. i Felixa M.	2 Sylwestra Papy Ryms.	
15 S.	Pawła I Pustelnika.	3 Małachia Pror.	
Ew. u ś. Jana w roz. 2. O Godach w Kanie Galilejskiéj. Przybyło dnia min. 33.			
16 N.	2 po 3 Kr. Marcella P. i M.	4 N. pr. Boh. Sob. SS. Ap.	
17 P.	Antoniego Opata.	5 *Naw. Boh.* Fteodempta M.	
18 W.	Liberaty i Pryski PP.	6 BOHOJAWLENIE HOSP	
19 S.	Henryka B.	7 Sobor S. Joanna Krest.	
20 C.	Fabiana i Sebastyana MM.	8 Heorhia Prepod.	
21 P.	Agnieszki P. M.	9 Poliewkta	
22 S.	Wincentego i Anastaz. MM.	10 Hryhorya Nisk. Ep.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 8. O oczyszczeniu trędowatego. Przybyło dnia min. 52.			
23 N.	3 po 3 Kr. Zaślubienie P. M.	11 N. 1 po Boh. Fteodosia	
24 P.	Tymoteusza B.	12 Tatiany M.	
25 W.	Nawrócenie S. Pawła.	13 Jermiła Mucz.	
26 S.	Polikarpa B.	14 SS. Otc. w Synaj.	
27 C.	Jana Chryzostoma.	15 Pawła Prepod.	
28 P.	Karola Cesarza.	16 Weryhi S. Petra Ap.	
29 S.	Franciszka Salezego B. i W.	17 Antonia Welik.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 8. O łódce Chrystusowéj. Przyb. dnia godz. 1 min. 14.			
30 N.	4 po 3 Kr. Martyny P. i M.	18 N. 2 po Boh. Afanasija	
31 P.	Piotra Nolaski i Marcelli W.	19 Makaria Eh.	

DNI GALOWE

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 13 (1) Stycznia Nowy Rok i Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Heleny Pawłówny.*

Dnia 19 (7) Stycznia Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Anny Pawłównéj.*

L U N A C Y E.

Nów dnia 6 o godzinie 1 minucie 32 po południu. Niestałe, lecz mroźne powietrze.

Pierwsza Kwadra dnia 13 o godzinie 1 min. 12 po południu. Mroźne powietrze, czasami śnieg.

Pełnia dnia 20 o godzinie 1 min. 29 po południu. Wiatr, ku końcu wilgotne powietrze.

Ostatnia kwadra dnia 28 o godzinie 1 min. 23 po południu. Snieg pruszy lecz mroźno.

Swięta Wyz. Mojżeszowego.

1 Szabas.

6 Roszchodesz czyli 1 Swat.

8, 15 Szabasy.

22 Szabas Szyra, radosny.

29 Szabas.

LUTY ma dni 29. FEWRAL. FEBRUARJUS.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1 W.	† Ignacego B. i Brigidy P.	20 *Januaria.* Jewfimia Wel.	
2 S.	OCZYSZCZENIE N. M. P.	21 Maksima Ispow.	
3 C.	Błażeja B. i M.	22 Tymofteja Apost.	
4 P.	Andrzeja Korsyna B.	23 Klymenta Epis.	
5 S.	Agaty P. i M.	24 Xenii Prep.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 13. *O pszenicy i kąkolu.* Przybyło dnia godz. 1 m. 39.			
6 N.	5 po 3 Kr. Doroty P.M. i Teo.	25 N. 3 po Boh. Hryhorya.	
7 P.	Romualda Opata.	26 Xenofonta Pr.	
8 W.	Jana z Malty Wyz.	27 Joanna Złatoust.	
9 S.	Apolonii P. i M.	28 Efrema Prep.	
10 C.	Scholastyki P.	29 Ihnatia Bohon.	
11 P.	Dezyderyusza B. M.	30 TRECH SWIAT.	
12 S.	Gaudentego B. i Eulalii P. M.	31 Kira i Joanna Czudot.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 13. *O ziarnie gorczycznem.* Przyb. dnia godz. 2 min. 5.			
13 N.	6 po 3 Kr. Juliana M. i Agaba	1 *Fewrala.* N. Myta i Far.	
14 P.	Walentego Kapłana i M.	2 SRIETENIE HOSPOD.	
15 W.	Faustyna i Jowity M.	3 Simeona i Anny	
16 S.	Julianny P. i M.	4 Izydora Pr.	
17 C.	Donata M.	5 Ahafii Mucz.	
18 P.	Konstancyi P. M.	6 Wokuła Episk.	
19 S.	Mansweta B.	7 Parfenija Prep.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 20. *O robotnikach w winnicy.* Przyb. d. godz. 2 min. 32.			
20 N.	Starozap. Eucheryusza B.	8 N. Błud. Syna. Fteodora	
21 P.	Eleonory P.	9 Nikifora Mucz.	
22 W.	Katedry S. Piotra w Ant.	10 Charałampia Mucz.	
23 S.	Romany Panny.	11 Własia S. M.	
24 C.	Zygfryda B.	12 Meletia Archiepisk.	
25 P.	Macieja Apostoła	13 Martyniana Prep.	
26 S.	Flawiana.	14 Awksientia Prep.	
Ew. u ś. Łukasza w rozdziale 8. *O nasieniu i roli.* Przybyło dnia godzin 3.			
27 N.	Mięsop. Alexandra B.	15 N. Miasop. Onisima Ap.	
28 P.	Leandra B.	16 Pamfila Mucz.	
29 W.	Romana Opata.	17 Fteodora Tirona.	

DNI GALOWE

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 9 (28) Stycznia Rocz. Urodzin J. C. W. W. X. *Michała Pawłowicza.*

Dnia 15 (3) Lutego Imieniny J. C. W. W. X. *Anny Pawłownéj*, oraz Swięto orderu S. Anny.

Dnia 16 (4) Lutego Rocz. Urodz. J. C. W. W. X. *Maryi Pawłównéj.*

LUNACYE.

Nów dnia 5 o godzinie 3 min. 6 zrana. Pogodne i mroźne powietrze.

Pierwsza Kwadra dnia 11 o godzinie 9 min. 20 wieczór. Zimne powietrze z deszczem i śniegiem.

Pełnia dnia 19 o godzinie 5 min. 21 zrana. Pogoda mroźna.

Ostatnia Kwadra dnia 27 o godzinie 9 min. 46 zrana. Wiatry odmianę sprowadzają.

Swięta Wyz. Mojżeszowego.

4, 5 Roszchodesz, czyli 1 Adar Ryszon.
12 Szabas.
18, 19 Mały Purym, czyli zapusty mniejsze.
26 Szabas.

MARZEC ma dni 31. MART. MARTIUS.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1 S.	Albina B. i Antoniny M.	18 *Fewrala.* Lwa Papy Rym.	
2 C.	Heleny Ces. W.	19 Archipa Ap.	
3 P.	Kunegundy Cesarz. P.	20 Lwa Ep. Katan.	
4 S.	Kazimierza Króla W.	21 Timofeja Prep.	
Ew. u ś. Łuk. w roz. 18. *Jezus przepowiada swą mękę.* Przy. d. godz. 3 m. 25.			
5 N.	Zapustna. Teofila B. i Fryd.	22 N. Syrop. Ewgenii M.	
6 P.	Wiktoryna M.	23 Polikarpa M. 1 *d. Posta*	
7 W.	Tomasza z Akwinu.	24 Obr. Hław. S. Joanna.	
8 S.	† *Popielec.* Jana Bożego W.	25 Tarassia Archiep.	
9 C.	Franciszki Rzym.	26 Porfiria Archiep.	
10 P.	40 Męczenników.	27 Prokopija Prep.	
11 S.	Konstantyna Wyz.	28 Wasilia Prep.	
Ew. u Mat. ś. w r. 4. *O czarcie który kusił Jezusa.* Przy. d godz. 3 min. 53.			
12 N.	Wstępna. Grzegorza Pap.	29 N. 1 Posta. Kassiana Pr.	
13 P.	Nicefora B. i Modesty	1 *Marta.* Ewdokii Mucz.	
14 W.	Matyldy Wd. Kr.	2 Fteodota M.	
15 S.	† Longina Męcz.	3 Ewtropia Mucz.	
16 C.	Cyryaka Dyak.	4 Harasima Prep.	
17 P.	† Gertrudy Panny	5 Konona Mucz.	
18 S.	† Gabryela Arch.	6 SS. 42 Mucz.	
Ew. u ś. Mat. w roz. 17 *o Przemienieniu się Jezusowem.* Przy. d. godz. 4 m. 22.			
19 N.	Sucha. *Józefa Oblubień. P. M.*	7 N. 2 Posta. Wasilia S. M.	
20 P.	Joachima Ojca M. P.	8 Fteofiłakta Prep.	
21 W.	Benedykta Opata.	9 SS. 40 Mucz.	
22 S.	Pawła B. i Oktawiana W.	10 Kondrata M.	
23 C.	Katarzyny Kr. Szwedz.	11 Sofronia Patr. Jer.	
24 P.	† Marka i Tymoteusza.	12 Fteofana Prep.	
25 S.	ZWIASTOW. N. M. P.	13 Nikifora Patr. Car.	
Ew. u Łuk. ś. w roz. 11. *o Wyrzucaniu czartów.* Przy. dnia godz. 4 minut 50.			
26 N.	Głucha. Ludgera B.	14 N. 3 Posta. Wenedikta Pr.	
27 P.	Ruperta B. W.	15 Ahapia M.	
28 W.	Syxta P.	16 Sawina M.	
29 S.	Cyrylla Męcz.	17 Alexia Czeł. Boż.	
30 C.	Wiktora M. i Anieli.	18 Kiryłła Arch. Jerus.	
31 P.	Balbiny P.	19 Chrizanfta M.	

LUNACYE.

Nów dnia 5 o godzinie 2 min. 42 wieczór. Dżdżysto i niepogoda.

Pierwsza Kwadra dnia 12 o godzinie 6 min. 5 zrana. Na pogodę z mrozem zanosi się.

Pełnia dnia 19 o godzinie 10 minucie 35 wieczór. Pogoda z mrozem.

Ostatnia Kwadra dnia 28 o godz. 2 min. 43 zrana. Niestateczna pogoda, wietrzno.

DNI GALOWE

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 10 (26 Lutego) Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Alexandra Alexandrowicza* syna, J. C. W. W. X. Następcy Tronu.

Dnia 22 (10) Marca Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Włodzimierza Alexandrowicza,* syna J. C. W. W. X. Następcy Tronu.

Swięta Wyz. Mojżeszowego.

4 Szabas.
5, 6 Roszchodesz, czyli 1 Adar, Szeny.
11 Szabas.
16 post Estery.
18 Szabas.
19 Purym, czyli zapusty.
20 Szuszan Purym.
25 Szabas.

KWIECIEŃ ma dni 30. APREL.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOSCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1 S.	Teodory P. i Hugona B.	20 *Marta.* SS. Ot. w Synai	
Ew. u ś. Jana w roz. 6 *o Nakarmieniu* 5000 *ludzi* Przyb. dnia godz. 5 m. 18.			
2 N.	Srodop. Franciszka z Paulo.	21 N. 4 Posta. Jakowa Pr.	
3 P.	Ryszarda B.	22 Wasilia S. Mucz.	
4 W.	Izydora B.	23 Nikona Prep.	
5 S.	Wincentego Ferer.	24 Zacharyi Prep.	
6 C.	Wilhelma Opata.	25 BŁAH. P. BOHOR:	
7 P.	Epifaniusza B.	26 Sob. Arch. Hawraiła.	
8 S.	Dyonizego B.	27 Matrony M.	
Ew. u ś. Jana w roz. 8 *o Żydach chcących ukamien. Jezusa.* Przyb. d. g. 5 m. 46.			
9 N.	Biała. Maryi Kleofasy.	28 N. 5 Posta. Ilaryona Pr.	
10 P.	Ezechiela Pror.	29 Marka Prep.	
11 W.	Leona Pap.	30 Joanna Prep.	
12 S.	Juliusza P.	31 Ipatia S. Mucz.	
13 C.	Justyna M.	1 *Aprel.* Maryi Ehipetskoj.	
14 P.	Tyburcyusza M.	2 Tita Prep.	
15 S.	Anastazyi M.	3 Nikity Ispow.	
Ew. u ś. Mat. w roz. 21 *o Wjeździe Chrystusa do Jerozolimy.* Przyb. d. g. 6 m. 13			
16 N.	Kwietnia. Lamberta M.	4 N. Cwietnaja. Josifa Prep.	
17 P.	Aniceta P.	5 Fteoduła M.	
18 W.	Appoloniusza M.	6 Jewtichia Ar.	
19 S.	Hermogenesa i Pafnucego.	7 Heorhia Mitilisk.	
20 C.	*Wielki.* Sulpiciusza.	8 *C. W.* Irydiona Ap.	
21 P.	*Wielki.* Anzelma B.	9 *P. W.* Ewpsichia M.	
22 S.	*Wielka.* Sotera i Kaja MM.	10 *S. W.* Terentia M.	
Ew. u ś. Marka w roz. 16 *o Zmartwychwstaniu Chrystusa.* Przyb. d. g. 6 m. 40.			
23 N.	WIELKANOC. Wojciecha B.	11 N. WOSKRESENIE CH.	
24 P.	WIELKANOCNY Jerzego.	12 P. SWIETŁY. Wasiła Pr.	
25 W.	Marka Ewangielisty.	13 W. SWIETŁY. Artem.	
26 S.	Marcella i Kleta.	14 Martina Papy Ryms.	
27 C.	Teofila B.	15 Aristarcha Ap.	
28 P.	Witalisa M.	16 Iryny M.	
29 S.	Piotra M.	17 Simeona Prep.	
Ew. u ś. Jana w roz. 20 *o Pokazaniu się Chrystusa uczniom* Przyb. d. g. 7 m. 6.			
30 N.	Przewodn. Katarzyny Seneń.	18 N. 2 Ftom. Joanna Prep.	

DNI GALOWE

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 29 (17) Kwietnia Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. Cesarzewicza *Alexandra Mikołajewicza* Następcy Tronu.

LUNACYE.

Nów dnia 4 o godzinie 12 min. 25 po północy. Pogoda niestała.

Pierwsza Kwadra dnia 10 o godzinie 4 min. 14 wieczór. Wiatry mocne, pochmurno, przy ciągłym mrozie.

Pełnia dnia 18 o godzinie 3 min. 55 wieczór. Zawierucha z śniegiem.

Ostatnia Kwadra dnia 26 o godzinie 3 min. 44 wieczór. Niestałe, zimne i przykre powietrze.

Swięta Wyz. Mojżeszowego.

1 Szabas.
4 Roszchodesz, czyli 1 Nisson.
8 Szabas.
15 Szabas Hagudol, czyli wielki
18, 19 Pierwsze święta Wielkanocne uroczyste.
20, 21, 22, 23 Chalhamoed, święta wolne oprócz szabasu.
24, 25 Ostatnie Swięta Wielkanocne uroczyste.
29 Szabas.

MAJ ma dni 31. MAIJ. MAJUS.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA KOSCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1 P.	Filipa i Jakóba.	19 *Aprela.* Joanna Wetcho.	
2 W.	Atanazego B.	20 Fteodora Prep.	
3 S.	Znalezienie S. Krzyża.	21 Jannuaria S. M.	
4 C.	Floryana M.	22 Fteodora Sikeota	
5 P.	Piusa 5 Papieża.	23 Heorhia W. M.	
6 S.	Jana w Oleju.	24 Sawy Stratił.	
Ew. u ś. Jana w roz. 10 *O Chrystusie dobrym pasterzu.* Przyb. d. godz. 7 min. 32.			
7 N.	2 po Wielk. Domicelli P.	25 N. 3 Miron. Marka Ewan.	
8 P.	STANISŁAWA B. M.	26 Wasilia Ep. Amas.	
9 W.	Grzegorza B.	27 Simeona Ap.	
10 S.	Izydora i Antonina.	28 Jasona Ap.	
11 C.	Mamerta.	29 SS. 9 Muczen.	
12 P.	Pankracego.	30 Jakowa Apost.	
13 S.	Serwacego.	1 *Maij.* Jeremii Pr.	
Ew. u ś. Jana w roz. 16. Zaczyna się od tych słów: *Maluczko a nieujrzycie mnie.*			
14 N.	3 po Wielk. Bonifacego M.	2 N. 4 Razsła. Afanasia W.	
15 P.	Zofii z 3 córkami.	3 Timofteja M.	
16 W.	Jana Nepomucena.	4 Pełahii Prep.	
17 S.	Paschalisa Zakon. W.	5 Iryny M.	
18 C.	Felixa B.	6 Jowa Mnohostrad.	
19 P.	Piotra Celestyna.	7 Znam. Krest. Hosp.	
20 S.	Bernardyna.	8 Joanna Boh.	
Ew. u ś. Jana w roz. 16. *O przyczynie odejścia Chrystusa P.* Prz. d. g. 8 m. 15.			
21 N.	4 po Wielk. Donata M.	9 N. 5. Samar. Isaii i Nikołaja	
22 P.	Julii Panny M.	10 Simona Ziłota.	
23 W.	Dezyderyusza.	11 Mokia S. M.	
24 S.	Joanny Wdowy.	12 Epifania Ep.	
25 C.	Grzegorza VII. P. Urbana.	13 Hlitieryi Mucz.	
26 P.	Filipa Nerjusza.	14 Isidora M.	
27 S.	Magdaleny.	15 Pachomia Welik.	
Ew. u ś. Jana w roz. 16. *O skutkach prośby w imie Jezusa.* Przyb. d. g. 8 m. 33.			
28 N.	5 po Wielk. Germana B.	16 N. 6. Slep. Fteodora.	
29 P.	† Teodozyi.	17 Andronika Ap.	
30 W.	† Felixa Pap.	18 Fteodota M.	
31 S.	† Petronelli Panny.	19 Patrikia S. M.	

LUNACYE.

Nów dnia 3 o godzinie 8 min. 39 zrana. Z początku pogoda, lecz w końcu odmianą grozi.

Pierwsza Kwadra dnia 10 o godz. 4 m. 21 zrana. Wiatr zimny z deszczem, lecz w końcu pogoda.

Pełnia dnia 18 o godzinie 8 m. 6 zrana. Powietrze ocieplа się.

Ostatnia Kwadra dnia 26 o godz. 1 min. 11 zrana. Przyjemna pogoda, czasami deszcz.

DNI GALOWE

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 3 (21 Kwietnia) Imieniny Jéj Ces. Kr. Mości N. *Alexandry Federownej*, tudzież imieniny J. C. W. W. X. *Alexandry Alexandrownej* córki J. C. W. W. X. Następcy Tronu.

Swięta Wyz. Mojżeszowego.

3, 4 Roszchodesz czyli 1 Ijar.
6, 13, 20 Szabasy.
21 Lagbeomer, dzień radosny.
27 Szabas.

CZERWIEC ma dni 30. JUNIJ. JUNIUS.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOSCIOŁA KATOLICKO-WSHODNIEGO.	Zn.
1 C.	WNIEBOWSTĄPIENIE P.	20 *Maja.* WOZNOS. HOS.	
2 P.	Erazma B.	21 Konstantina i Eleny.	
3 S.	Klotyldy Kr.	22 Wasiliska M.	
Ew. u ś. Jana w roz. 15. O przyjściu pociechy Ducha S. Przyb. d. g. 8 m. 47.			
4 N.	6 po Wielk. Opata B.	23 N. 7 SS. Otec. Michała.	
5 P.	Bonifacego B.	24 Simeona Prep.	
6 W.	Norberta B.	25 Ob. Hła S. Joanna.	
7 S.	Roberta Op.	26 Karpa Apostoła.	
8 C.	Maxymina i Medarda.	27 Fteraponta S. M.	
9 P.	Pryma i Felicyana.	28 Nikity Prep.	
10 S.	† Małgorzaty i Bogumiła.	29 Fteodozyi M.	
Ew. u ś. Jana w roz. 14. O zesłaniu Ducha Swiętego. Przyb. d. g. 8 m. 58.			
11 N.	ZESŁANIE S. D. Barnaby.	30 N. SOSZ. S. D. Isaakia P.	
12 P.	SWIĄTECZNY. Onufrego P.	31 PON. S. D. Erma Ap.	
13 W.	Antoniego z Padwy.	1 *Junii.* Justina Mucz.	
14 S.	† Bazylego B.	2 Nikofora Patr. Konst.	
15 C.	Wita i Modesta.	3 Łukiłjana M.	
16 P.	† Benona B. i Justyny.	4 Mitrofana Patr. Konst.	
17 S.	† Maryana M. i Adolfa.	5 Dorofteja S. M.	
Ew. u ś. Mateusza w roz. 28. O mocy danéj Jezusowi. Przyb. d. g. 8 m. 58.			
18 N.	S. TROJCY. Marka i Marc.	6 N. WSIECH SW. Wiss.	
19 P.	Julianny i Gerwazego M.	7 Fteodota. 1 *den Petr. Posta*	
20 W.	Florentyny Panny.	8 Fteodora Strat.	
21 S.	Aloizego Gonzagi W.	9 Kiryła Aleksan.	
22 C.	BOŻE CIAŁO. Paulina B.	10 Timofeja Ep. (*)	
23 P.	Agrypiny P. M.	11 Warftołomeja Ap.	
24 S.	Narodz. S. Jana Chrzciciela.	12 Onufria Welik.	
Ew. u ś. Łukasza w r. 14. O wezwaniu na wielką wieczerzę. Przyb. d. g. 9 m. 4.			
25 N.	2 po Swiąt. Prospera B.	13 N. 2 po Sosz. Akiliny M.	
26 P.	Jana i Pawła M. M.	14 Jeliseja Pror.	
27 W.	Władysława Kr.	15 Amosa Pror.	
28 S.	† Leona P.	16 Tichona Amaf.	
29 C.	PIOTRA i PAWŁA App.	17 Manuila Mucz.	
30 P.	Emilianny P.	18 Leontia M.	

(*) W tym dniu Greko-Unici obchodzą Swięto *Bożego Ciała.*

LUNACYE.

Nów dnia 1 o godzinie 4 min. 4 po południu. Niestała pogoda.

Pierwsza Kwadra dnia 8 o godzinie 6 min. 40 wieczór. Ciepłe i przyjemne powietrze, lecz w końcu odmiana.

Pełnia dnia 16 o godzinie 10 minucie 22 wieczór. Wiatr chłodny z deszczem na przemiany.

Ostatnia Kwadra dnia 24 o godz. 7 min. 51 zrana. Zimna i niestateczna pogoda.

Nów dnia 30 o godzinie 11 min. 43 wieczór. Ociepla się na pogodę.

DNI GALOWE

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 2 (21 Maja) Imieniny J. C. W. W. X. *Konstantyna Mikołajewicza* i J. C. W. W. X. *Heleny Pawłownej.*

Swięta Wyz. Mojżeszowego.

2 Roszchodesz, czyli 1 Sywon.
3 Szabas.
7, 8, Szwyos, czyli zielone Swiątki uroczyste,
10, 17, 24, Szabasy.

Dni	Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO	Zn.
1	S.	Teodoryka Kapłana.	19 *Junii* Judy Ap.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 15. *O Zgubionéj owcy i groszu.* Ubyło dnia minut 5.				
2	N.	3 po Świąt. Nawiedz. P. M.	20 N. 3 po Sosz. Meftodya S. M.	
3	P.	Heliodora B.	21 Juliana M.	
4	W.	Józefa Kalasantego.	22 Ewsewia S. M.	
5	Ś.	Filomeny P.	23 Ahripiny Mucz.	
6	C.	Dominiki P. M.	24 Joanna Krest.	
7	P.	Wiktoryna.	25 Fewronii Prep. M.	
8	S.	Elżbiety Wdowy.	26 Dawida Prep.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 5. *O obfitym Piotra połowie ryb.* Ubyło dnia minut 13.				
9	N.	4 po Świąt. Cyrylla B.	27 N. 4 po Sosz. Samsona Pr.	
10	P.	7 Braci Męcz.	28 Kira i Joanna Czud.	
11	W.	Sabina W. i Pelagii P.	29 SS. Ap. PETRA i PAWŁA	
12	Ś.	Jana Gwalberta.	30 Sobor SS. 12 Apostołów.	
13	C.	Małgorzaty P. M.	1 *Julii* Kosmy i Damiana.	
14	P.	Bonawentury B.	2 Położ. R. P. Bohor.	
15	S.	Henryka Ces. i Rozesłania Ap.	3 Jakinfta Mucz.	
Ew. u ś. Mat. w r. 5. *O sprawiedliwości i pojednaniu się.* Ubyło dnia m. 27.				
16	N.	5 po Świąt. N. M. P. Szkaplerz.	4 N. 5 po Sosz. Andr. Ar. Krit.	
17	P.	Aleksego Wyz.	5 Afanasia Afońsk.	
18	W.	Szymona i Lipnicy.	6 Sisoja Wielik.	
19	S.	Wincentego a Paulo W.	7 Ftomy i Akakia Prep.	
20	C.	Czesława W. i Eliasza Pr.	8 Prokopia Wel. M.	
21	P.	Praksedy P.	9 Pankratia S. M.	
22	S.	Maryi Magdaleny.	10 SS. 45 Muczen. w Nikop.	
Ew. u ś. Marka w r. 8. *O cudownem nakarmieniu* 4000 *ludzi.* Ub. d. m. 43.				
23	N.	6 po Świąt. Apolinarego B.	11 N. 6 po Sosz. Ewfimii M.	
24	P.	Krystyny P. M.	12 Prokła i Ilaria.	
25	W.	Jakóba Ap.	13 Sob. Arch. Hawryiła.	
26	Ś.	Anny Matki N. M. P.	14 Akiły Ap.	
27	C.	Natalii.	15 Kiryka i Julii Mucz.	
28	P.	Innocentego Pap.	16 Aftinohena S. M.	
29	S.	Marty i Serafiny.	17 Mariny W. M.	
Ew. u ś. Mat. w r. 7. *O fałszywych Prorokach.* Ubyło dnia godz. 1 m. 3.				
30	N.	7 po Św. Kuneg. Andrz. i Ben.	18 N. 7 po Sosz. Jakinfa M.	
31	P.	Ignacego Lojoli.	19 Makriny Prep.	

DNI GALOWE.

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 7 (25 Czerwca) Rocznica Urodzin Jego Ces. Król. Mości N. *Mikołaja Pawłowicza*, Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego.

Dnia 13 (1) Lipca, Rocznica Urodzin Jéj Ces. Król. Mości N. *Aleksandry Fedorownéj.*

Dnia 23 (11) Lipca, Imieniny J. C. W. W. X. *Olgi Mikołajewnéj*, Małżonki J. K. W. Następcy Tronu Wirtembergskiego.

Dnia 27 (15) Lipca, Imieniny J. C. W. W. X. *Włodzimierza Aleksandrowicza*, syna J. C W. W. X. Następcy Tronu.

L U N A C Y E.

Pierwsza Kwadra d. 8 o godzinie 10 minucie 54 z rana. Przyjemne i ciepłe powietrze czasem deszcz.

Pełnia dnia 16 o godzinie 10 min. 45 z rana. Pochmurno daléj wiatr chłodny z deszczem.

Ostatnia Kwadra dnia 23 o godz. 12 min. 52 po południu. Niestateczna pogoda.

Nów dnia 30 o godz. 8 min. 49 z rana. Chłodno, lecz w końcu piękna pogoda.

Święta Wyz. Mojżeszowego.

1, 2, Roszchodesz, czyli 1 Tamuz.
8, 15, Szabasy.
18, Szyweusorbetamuz, czyli post zburzenia Jerozolimy.
22, 29, Szabasy.
31, Roszchodesz, czyli 1 Aw.

SIERPIEŃ ma dni 31. AWGUST AUGUSTUS

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO	Zn.
1 W.	Piotra w Okowach.	20 *Julii.* Ilii Pr.	
2 Ś.	N. M. P. Anielskiéj.	21 Simeona Jurod.	
3 C.	Znalezienie S. Szczepana.	22 Maryi Mahdaliny.	
4 P.	Dominika Wyzn.	23 Trofima Mucz.	
5 S.	N. M. P. Snieżnéj.	24 Borisa i Hlieba M.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 16. O niesprawiedliwym szafarzu. Ubyło d. g. 1 m. 25.			
6 N.	8 po Swiąt. Przemienienie P.	25 N. 8 po Sosz. S. Anny M. P. B.	
7 P.	Kajetana W.	26 Jermołaja S. M.	
8 W.	Cyryaka i Larga.	27 Pantelejmona W. M.	
9 Ś.	Romana M.	28 Prochora i Nikanora Ap.	
10 C.	Wawrzyńca M.	29 Kallinika M.	
11 P.	Zuzanny i Dygny.	30 Siluana Ap.	
12 S.	Klary Panny,	31 Jewdokima Praw.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 19. O zburzeniu Jerozolimy. Ubyło dnia go. 1 m 48.			
13 N.	9 po Swiąt. Hipolita i Kasyana.	1 *Awhusta.* 9 po So. SS. M. Mak.	
14 P.	† Euzebiusza Kapłana M.	2 Stefana Archidiakona.	
15 W.	WNIEBOWST. P. M.	3 Isaakia Prep.	
16 Ś.	Rocha Wyznawcy.	4 SS. 7 Otrok w Efesie.	
17 C.	Anastazyusza B. i Mirona.	5 Ewsihnia M.	
18 P.	Agapita M.	6 PREOBR. HOSP.	
19 S.	Rufina W.	7 Dometia Pr. M.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 18. O Faryzeuszu i Celniku. Ubyło dnia g. 2 m. 16.			
20 N.	10 po Swiąt. Bernarda Opata.	8 N. 10 po Sosz. Emil. Isp.	
21 P.	Joanny Fremiot Wdowy.	9 Matftia Apo.	
22 W.	Saturnina M.	10 Lawrentja Archid.	
23 Ś.	Filipa Benicyusza.	11 Ewpla Archid.	
24 C.	Bartłomieja Apost.	12 Fotia i Mucz.	
25 P.	Ludwika Króla.	13 Maksima Prep.	
26 S.	Zefiryna Pap. M.	14 Micheja Pror.	
Ew. u ś. Marka w r. 7. O uzdrowieniu głuchoniemego. Ubyło d. g. 2 m. 41.			
27 N.	11 po Swiąt. Cezaryusza B.	15 N. 11 po So. *Usp. P. Bohr.*	
28 P.	Augustyna B.	16 Neruk otwor. obraza Hosp.	
29 W.	Ścięcie ś. Jana Chrz.	17 Mirona M.	
30 S.	Feliksa M. i Róży Panny.	18 Flora i Lawra M.	
31 C.	Rajmunda W. i Rufiny.	19 Andreja Stratilata.	

DNI GALOWE.

W CESARSTWIE ROSSYJSKIEM I KROLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 3 (22 Lip.) Imien. J. C. W. W. X. *Maryi Aleksandrowné j* Małżonki J. C. W. W. X. Nast. Tr.; J. C. W. W. X. *Maryi Mikołajewnéj* Małżonki J. C. W. W. X. Leuchtenberg i J. C. W. W. X. *Maryi Pawłówny.*

Dnia 8 (27 Lipca) Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. C. *Maryi Aleksandrownéj,* Małżonki J. C. W. W. X. Następcy Tronu i Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza.*

Dnia 18 (6) Sierpnia, Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Maryi Mikołajewnéj* Małżonki J. C. W. W. X. *Maks. Leuchtemberg.*

Dnia 28 (16) Sier. Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Katarzyny Michałówny.*

Dnia 30 (18) Sierpnia, Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Aleksandry Aleksandrównéj* Córki J. C. W. W. X. Następcy Tronu.

LUNACYE.

Pierwsza Kwadra dnia 7 o godzinie 3 min. 21 z rana. Ciepłe i przyjemne powietrze.

Pełnia dnia 14 o godzinie 9 m. 40 wieczór. Stała pogoda

Ostatnia Kwadra dnia 21 o godzinie 5 min. 32 wieczór. Pogodne dni, w końcu na odmianę zmierza.

Nów dnia 28 o godzinie 8 min. 25 wieczór. Słońce dopieka, czasem deszcz.

Święta Wyz. Mojżeszowego.

5 Szabas Chazon, Smutny.
8 Tyszebeaw, Post spalenia Świątyni w Jerozolimie.
12 Szabas Nachmy, radosny.
19, 26 Szabasy.
29, 30 Roszchodesz, czyli 1 Elul.

WRZESIEŃ ma dni 30. SENTIABR. SEPTEMBRIS.

Dni	Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA KOSCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1	P.	Idziego Opata.	20 *Awgusta* Samuiła Pror.	
2	S.	Stefana Króla.	21 Ftadeja Ap.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 10. *O zranionym Samarytanie.* Ubyło dnia g. 3 m. 8.				
3	N.	12 po Św. Serapii P.M. i Izabelli.	22 N. 12 po Sosz. Ahafonika M.	
4	P.	Rozalii P.	23 Łupa M.	
5	W.	Wawrzeńca B.	24 Ewtichia S. M.	
6	Ś.	Zacharyasza Pror.	25 Warfołomeja Ap.	
7	C.	† Reginy P. M.	26 Adryana i Natalii M.	
8	P.	NARODZENIE P. M.	27 Pimena Prep.	
9	S.	Sergiusza P.	28 Mojseja Murina.	
Ew. u Łuk. w r. 17. *O uzdrowieniu* 10 *trędowatych.* Ubyło d. g. 3 m. 36.				
10	N.	13 po Sw. Mikołaja z Tolent.	29 N. 13 po Sosz. Us. hł. s. Joan.	
11	P.	Teodory pokut.	30 Aleksandra Newskiego.	
12	W.	Waleryana i Salezyusza.	31 Położ. Pojasa. P. Bohor.	
13	Ś.	Amata K.	1 *Sentiabr.* Simeona Stołpa.	
14	C.	Podwyższenie Ś. Krzyża.	2 Mamanta M.	
15	P.	Nikodema K. M.	3 Anftima S. M.	
16	S.	Efemii M.	4 Wawiłły Epis. Antioch.	
Ew. u ś. Mat. w r. 6. *O służeniu Bogu i Mamonie.* Ubyło dnia go. 4 m. 4.				
17	N.	14 po Święt. Justyna M.	5 N. 14 po Sosz. Zacharyi P.	
18	P.	Tomasza z Wil.	6 Wospom Czud. Arch. Mich.	
19	W.	Januaryusza.	7 Sozonta M.	
20	Ś.	† Eustachiusza M.	8 *S. Rozd. P. Bohorod.*	
21	C.	Mateusza Apost i Ewang.	9 Joakima i Anny.	
22	P.	† Maurycego M.	10 Minodory M.	
23	S.	† Tekli P. M.	11 Fteodory Prep.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 7. *O wskrzeszeniu syna wdowy.* Ubyło dnia g. 4 m. 32.				
24	N.	15 po Święt. Gerarda B.	12 N. 15 po Sosz. Awton. S. M.	
25	P.	Cypryana i Justyny M.	13 Kornilia Sotnika.	
26	W.	Józefata B. M.	14 *W. Wozd. Cz. Krest.*	
27	Ś.	Kosmy i Damiana.	15 Nikity W. M.	
28	C.	Wacława Króla Czes.	16 Ewfimii W. M.	
29	P.	Michała Archanioła.	17 Sofii M.	
30	S.	Hieronima K. W. D.	18 Ewmenia Hort.	

L U N A C Y E.

Pierwsza Kwadra dnia 5 o godzinie 10 minut 7 wieczór. Parno z grzmotami.

Pełnia dnia 13 o godzinie 7 minut 42 z rana. Mocne upały, w końcu pochmurza się.

Ostatnia Kwadra dnia 19 o godzinie 11 minut 22 wieczór. Pochmurno, wiatr z deszczem powietrze chłodzi.

Nów dnia 27 o godzinie 10 minut 59 z rana. Pogoda stała z upałami.

DNI GALOWE.

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

Dnia 3 (22 Sierp.), Rocznica Koronacyi Jego Ces. Król. Mości N. *Mikołaja Pawłowicza.* i Jéj Ces. Król. Mości N. *Aleksandry Fedorownéj.*

Dnia 11 (30 Sierpnia), Imieniny Jego C. W. W. X. *Aleksandra Mikołajewicza* Następcy Tronu, tudzież Imieniny J. C. W. W. X. *Aleksandra Aleksandrowicza* Syna Cesarzewicza Następcy Tronu i Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Olgi Mikołajewnéj,* Małżonki J. Kr. W. Następcy Tronu Wirtembergskiego, i S. Aleksandra Newskiego.

Dnia 20 (8) Września, Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Mikołaja Aleksandrowicza* Syna J. C. W. W. X. Następcy Tronu.

Dnia 21 (9) Wrześ., Roczn. Urod. J. C. W. W. X. *Konstantyna Mikołajewicza.*

Święta Wyz. Mojżeszowego.

2, 9, 16, 23 Szabasy.
28, 29 Roszhaszana, czyli Nowy rok 5609.
30 Szabas szywa, pokutny.

PAŹDZIERNIK ma dni 31. OKTIABR. OCTOBRIS.

Dni	Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
Ew. u ś. Łukasza w r. 14. O uzdrowieniu opuchłego. Ubyło dnia godz. 5.					
1	N.	16 po Świąt. Remigiusza B. W.	19	*Sentiabra* 16 po S. Trofi. M.	
2	P.	Aniołów Stróżów.	20	Ewstafia W. M.	
3	W.	Kandyda M.	21	Kodrata Ap.	
4	S.	Franciszka Serafickiego.	22	Foki M.	
5	C.	Marcelina B.	23	Zacz. S. Joanna Krest.	
6	P.	Brunona Wyz.	24	Ftekły Męcz.	
7	S.	Justyny P. Męcz.	25	Ewfrosinii.	
Ew. u ś. Mat. w r. 22. O miłości Boga i bliźniego. Ubyło dnia g. 5 m. 28.					
8	N.	17 po Świąt. Brygidy W.	26	N. 17 po Sosz. Joanna Boh.	
9	P.	Dyonizego Bisk.	27	Kalistrata M.	
10	W.	Franciszka Borgiasza.	28	Charitona Prep.	
11	S.	Placydy P.	29	Kiriaka Prep.	
12	C.	Maxymiliana B.	30	Hrihoria S. M.	
13	P.	Edwarda Króla Angiels.	1	*Oktiabr.* POKR. P. BOH.	
14	S.	Kalixta P. M.	2	Kipriana S. M.	
Ew. u ś. Mat. w r. 9. O uzdrowieniu paralityka. Ubyło dnia g. 5 m. 56.					
15	N.	18 po Świąt. Jadwigi Wdowy.	3	N. 18 po Sosz. Dionisia S. M.	
16	P.	Florentyna B. i Gawła Opata.	4	Jerofteja S. M.	
17	W.	Wiktora B.	5	Charitiny M.	
18	S.	Łukasza Ewangel.	6	Ftomy Ap.	
19	C.	Piotra z Alkantary.	7	Serhia M.	
20	P.	Ireny P. Przenies. S. Wojciecha.	8	Pelahii Prep.	
21	S.	Urszuli P.	9	Jakowa Alf. Ap.	
Ew. u ś. Mat. w r. 22. O wezwaniu na gody weselne. Ubyło d. g. 6 m. 24.					
22	N.	19 po Świąt. Jana Kan. i Kor. P.	10	N. 19 po Sosz. Ewlampia M.	
23	P.	Jana Kapistrana W.	11	Filipa Ap.	
24	W.	Rafała Archanioła.	12	Prowa M.	
25	S.	Kryspina.	13	Karpa M.	
26	C.	Ewarysta P.	14	Nazaria M.	
27	P.	Sabiny Męczen.	15	Ewfimia Now.	
28	S.	Szymona i Judy.	16	Łohina M.	
Ew. u ś. Jana w r. 4. O chorym synu Królewskim. Ubyło d. g. 6 m. 51.					
29	N.	20 po Świąt. Narcyza B.	17	N. 20 po Sosz. Ossyi Pror.	
30	P.	Zenobiusza B.	18	Łuki Apost.	
31	W.	Wolfganga B.	19	Joiła Pror.	

L U N A C Y E.

Pierwsza Kwadra dnia 5 o godzinie 3 minut 25 po południu. Dni gorące z grzmotami.

Pełnia dnia 12 o godzinie 5 minut 20 wieczór. Deszcz przy ciepłem powietrzu.

Ostatnia Kwad. d. 19 o god. 7 min. 51 z rana. Pogodne i piękne dni.

Nów dnia 27 o godz. 4 m. 10 z rana. Stała pogoda, lecz w końcu odmianę obiecuje.

Święta Wyz. Mojżeszowego.

1, Post Gedalia.
7 Jomkipur, Sądny dzień, Post Wielki.
12, 13 Sukos, Święta kuczek, uroczyste.
14 Szabas Chałhamoed.
15, 16, 17 Chalhamoed Święta wolne.
18 Hoszana Raba, Święto Palmo:
19 20 Ostatnie Święta uroczyste.
21 Szabas.
27, 28 Roszchodesz, czyli 1 Chesz.

DNI GALOWE,

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

4 (22) Września Święto Orderu ś. Równo-Apostolskiego Księcia Włodzimierza.

25 (13) Października Rocznica Urodzin J. C. W. W. X. *Michała Mikołajewicza.*

LISTOPAD ma dni 30. NOJABR. NOVEMBRIS.

Dni Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOSCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1 S.	WSZYSTKICH SWIĘTYCH.	20 *Oktiabra.* Artemia W. M.	
2 C.	*Dzień Zaduszny.*	21 Iłariona Welik.	
3 P.	Huberta B.	22 Kaz.Boż.Mat. Awerkia R.A.	
4 S.	Karola Boromeusza.	23 Jakowa Ap. Br. Boż.	
Ew. u ś. Mat. w r. 18. *O dłużniku i złośliwym słudze.* Ub. d. g. 7 m. 21.			
5 N.	21 po Święt. Zacharyasza.	24 N. 21 po Sosz. Arefty M.	
6 P.	Leonarda W.	25 Markiana M.	
7 W.	Engelberta.	26 Dymitria W. M.	
8 S.	Godfryda B.	27 Nestora M.	
9 C.	Teodora M.	28 Terentia M.	
10 P.	Andrzeja z Awelina.	29 Anastasyi Rym.	
11 S.	Marcina Biskupa.	30 Zinowia i Zinowii M.	
Ew. u ś. Mat. w r. 22. *O oddaniu czynszowéj monety.* Ubyło d. g. 7 m. 42.			
12 N.	22 po Święt. 5 Braci Polaków.	31 N. 22 po Sosz. Stachia Ap.	
13 P.	Dydaka W.	1 *Nojabr.* Kosmy i Damiana.	
14 W.	Serapiona M.	2 Akindina M. (*)	
15 S.	Leopolda W.	3 Akepsimy Ep.	
16 C.	Edmunda.	4 Joannikia Welik.	
17 P.	Salomei P.	5 Halaktiona M.	
18 S.	Maxyma B.	6 Pawła Ispow.	
Ew. u ś. Mat. w r. 9. *O wskrzeszeniu córki Księcia.* Ubyło d. g. 8 m. 5.			
19 N.	23 po Święt. Stan.Kostki i Elżb.	7 N. 23 po So. SS. 33 M. w Mel.	
20 P.	Felixa Walezyusza W.	8 P.SOBOR. S.ARCH.MICH.	
21 W.	Ofiarowanie P. M.	9 Anisifora M.	
22 S.	Cecylii P.	10 Erasta i Olimpa Ap.	
23 C.	Klemensa Papieża.	11 Miny M.	
24 P.	Jana od Krzyża.	12 Joanna Miłost.	
25 S.	Katarzyny P. M.	13 Joanna Złotoust.	
Ew. u ś. Mat. w r. 8. *O znakach spustoszenia.* Ubyło dnia godz. 8 m. 26.			
26 N.	24 po Święt. Konrada Bisk.	14 N. 24 po Sosz. Filipa Ap.	
27 P.	Barlaama.	15 Huria M. 1 *den Posta Filipa.*	
28 W.	Rufa M. i Mansweta.	16 Matfteja Apos.	
29 S.	Saturnina M.	17 Hrihoria Neokesar.	
30 C.	Andrzeja Apostoła.	18 Platona i Romana M.	

(*) W tym dniu Greko-Unici obchodzą Swiętego Józefata.

L U N A C Y E.

Pierwsza Kwadra dnia 4 o godzinie 7 minut 27 z rana. Chłodno, czasem deszcz.

Pełnia dnia 11 o godzinie 2 minut 59 z rana. Pochmurno z wiatrami i deszczem.

Ostatnia Kwadra dnia 17 o godz. 8 minut 11 wieczór. Zimne i nieprzyjemne powietrze.

Nów dnia 25 o godzinie 10 minut 53 wieczór. Niestała pogoda z ostrém zimném.

DNI GALOWE.

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM

20 (8) Listopada, Imieniny J. C. W. W. X. *Michała Mikołajewicza*, i J. C. W. W. X. *Michała Pawłowicza*, tudzież Święto wszystkich Cesarsko-Rossyjskich Orderów.

Święta Wyz. Mojżeszowego.

4, 11, 18, 25 Szabasy.

26 Roszchodesz, czyli 1 Kislew.

GRUDZIEŃ ma dni 31. DEKABR. DECEMBRIS.

Dni	Tyg.	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA KATOLICKO-WSCHODNIEGO.	Zn.
1	P.	Eligiusza B.	19 *Nojabra.* Awdia Pror.	
2	S.	Bibiany P. M.	20 Hrihoria Dekapolita.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 21. O znakach na niebie i ziemi. Ubyło g. d. 8 m. 42.				
3	N.	1 Adwentu Franciszka Xaw. W.	21 N. 25 po SA. WCHOD. P. BO. Filimona Ap.	
4	P.	Barbary P. M.	22 Filimona Ap	
5	W.	Sabby Op.	23 Amfilochia Ep.	
6	Ś.	Mikołaja Biskupa.	24 Ekateriny W. M.	
7	C.	† Ambrożego B.	25 Klimenta Papy Rymsk.	
8	P.	NIEPOK. POCZ. N. M. P.	26 Alipia P. R.	
9	S.	Leokadyi P. M.	27 Jakowa Persianina	
Ew. u ś. Mat. w r. 11. O poselstwie Jana do Chrystusa. Ub. d. g. 8 m. 55.				
10	N.	2 Adw. N. M. P. Loretańskiéj.	28 N. 26 po Sosz. Stefana Pr. M.	
11	P.	Damazego P.	29 Paramona M.	
12	W.	Alexandra M.	30 Andreja Apostoła.	
13	Ś.	Łucyi P. M.	1 *Dekabr.* Nauma Pror.	
14	C.	Spirydyona B.	2 Awakuma Pror.	
15	P.	Waleryana B.	3 Sofonia Pror.	
16	S.	Albiny P. M.	4 Warwary W. M.	
Ew. u ś. Jana w r. 1. O świadectwie Jana. Ubyło dnia godz. 9 m. 2.				
17	N.	3 Adwentu. Łazarza B.	5 N. 27 po Sosz. Sawwy Osw.	
18	P.	Gracyana B.	6 P. NIKOŁAJA CZUD.	
19	W.	Nemezyusza M.	7 Amwrosia Ep.	
20	Ś.	† Teofila M.	8 Potopia Prep.	
21	C.	Tomasza Ap.	9 Zacz. P. Bohor.	
22	P.	† Flawiana M. i Zenona.	10 Miny M.	
23	S.	† Wiktoryi P.	11 Danila Prep.	
Ew. u ś. Łuk. w r. 3. Zaczyna się: za P. Ces. Tyberyusza. Ub. d. g. 9 m. 4.				
24	N.	† 4 Adwentu. Adama i Ewy.	12 N. 28 po So. Spiridona Cz.	
25	P.	NARODZENIE CHRYSTUSA	13 Jewstratia M.	
26	W.	SZCZEPANA 1 MĘCZEN.	14 Firsa Mucz.	
27	S.	Jana Ewangelisty	15 Elewteria S. M.	
28	C.	Młodzianków.	16 Ahheja Pror.	
29	P.	Tomasza Kantego B.	17 Danila Pror.	
30	S.	Dawida K.	18 Sewestiana M.	
Ew. u ś. Mateusza w r. 23. O Symeonie i Annie. Przybyło dnia min. 4.				
31	N.	po Narod. Chr. Sylwestra P.	19 N. 1 Praot. Wonifatia M.	

LUNACYE.

Pierwsza Kwadra dnia 3 o godzinie 9 min. 30 wieczór. Mroźna pogoda, daléj wiatr na odmianę godzi.

Pełnia dnia 10 o godzinie 1 minut 8 po południu. Pochmurno, wilgotne i zimne.

Ostatnia Kwadra dnia 17 o godzinie 12 minut 37 po południu. Mroźne powietrze, niekiedy śnieg.

Nów dnia 25 o godzinie 5 minut 46 wieczór. Wiatr mroźny potém śnieg.

Święta Wyz. Mojżeszowego.

2, 9, 16 Szabasy.
20—27 Chanuka, czyli Pamiątka zwycięztwa Machabeuszów.
23 Szabas Chanuka.
25, 26 Roszchodesz czyli 1 Tewas.
30 Szabas.

DNI GALOWE.

W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM I KRÓLESTWIE POLSKIÉM.

2 (20) Listopada, Pamiątka Wstąpienia na Tron Jego Ces. Król. Mości N. *Mikołaja Pawłowicza.*

6 (24) Listopada Imieniny J. C. W. W. X. *Katarzyny Michałówny* i Święto Orderu Ś. Katarzyny.

8 (26) Listopada Święto Orderu Ś. Jerzego.

12 (30) Listopada, Święto Orderu, Ś. Andrzeja Apostoła.

18 (6) Grudnia, Imieniny Jego Ces. Król. Mości N. *Mikołaja Pawłowicza* Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, oraz J. C. W. W. X. *Mikołaja Aleksandrowicza* Syna J. C. W. W. X. Następcy Tronu.

DOM CESARSKI ROSSYJSKI.

Jego Cesarska Mość, Najjaśniejszy MIKOŁAJ I. Pawłowicz, Cesarz Wszech Rossyi Król Polski, urodził się dnia (25 Czerwca) 7 Lipca 1796 r., wstąpił na tron dnia (19 Listopada) 1 Grudnia 1825 r.

Jej Cesarska Mość Najjaśniejsza Cesarzowa i Królowa ALEXANDRA FEDOROWNA, urodz. dnia (1) 13 Lipca 1798 r.

Jego Ces. Wysokość, Cesarzewicz Następca Tronu i Wielki Xiąże ALEXANDER MIKOŁAJEWICZ urodz. dnia (17) 29 Kwietnia 1818 r.

Jej Ces. Wysokość, Cesarzewiczowa i W. Xiężna Marya Alexandrowna urodz. dnia (27 Lipca) 8 Sierpnia 1824 r.

Ich Dzieci: Jego Ces. Wys. W. Xże *Mikołaj Aleksandrowicz* urodz. dnia (8) 20 Września 1843 r.

Jego Ces. Wys. W. Xże *Aleksander Aleksandrowicz* urodz. dnia (26 Lutego) 10 Marca 1845 r.

Jej Ces. Wys. W. X-czka *Aleksandra Aleksandrowna* urodz. dnia (18) 30 Sierpnia 1842 r.

Jego Ces. Wys. W. Xże *Włodzimierz Aleksandrowicz* urodz. dnia (10) 22 Kwietnia 1847 r.

Jego Ces. Wys. W. Xże *Konstanty Mikołajewicz* urodz. dnia (9) 21 Września 1827 r.

Jego Ces. Wys. W. Xże *Mikołaj Mikołajewicz* urodz. dnia (27 Lipca) 8 Sierpnia 1831 r.

Jego Ces. Wys. W. Xże *Michał Mikołajewicz* urodz. dnia (13) 25 Października 1832 r.

Jego Ces. Wys. W. Xże *Michał Pawłowicz* urodz. dnia (28 Stycznia) 9 Lutego 1798 r.

Jéj Ces. Wys. W. Xżna *Helena Pawłówna* urodz. dnia (28 Grudnia 1806) 9 Stycznia 1807 r.

Jéj Ces. Wys. W. Xiężna *Marya Mikołajewna* urodz. dnia (6) 18 Sierpnia 1819 r. Małżonka Jego Ces. Wys. Xcia *Maksymiliana Leuchtenbergskiego*.

Ich Dzieci: Jego Ces. Wys. Xże *Mikołaj Maksymilianowicz* urodz. dnia (23 Lipca) 4 Sierpnia 1843 r.

Jej Ces. Wys. Xczka *Marya Maksymiljanowna* urodz. dnia (4) 16 Października 1841 r.

Jéj Ces. Wys. Xiężniczka *Eugenia Maksymilianowna*, urodz. dnia (20 Marca) 1 Kwietnia 1845 r.

Jej Ces. Wys. W. Xczka *Olga Mikołajewna* urodz. dnia (30 Sierpnia) 11 Września 1822 r., Małżonka Jego Królewskiej Wys. Xcia Następcy Tronu Wirtembergskiego.

Jej Ces. Wys. W. Xczka *Katarzyna Michałowna* urodz. dnia (16) 28 Sierpnia 1827 r.

Jej Ces. Wys. W Xżna *Marya Pawłowna* urodz. dnia (4) 16 Lutego 1786, panująca W. Xżna Sasko-Wejmarska.

Jej Królewska Mość W. Xżna *Anna Pawłowna* urodz. dnia (7) 19 Stycznia 1795, Królowa Niderlandzka.

EPOKI ZNACZNIEJSZE.

Od Narodzenia Najjaśniejszego MIKOŁAJA I. Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego.	lat	51
Od wstąpienia na Tron JEGO Cesarsko-Królewskiéj Mości	„	22
Od Narodzenia Jego Cesarzewiczowskiéj Wysokości W. X. ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA Następcy Tronu	lat	29
Od stworzenia świata podług rachuby Euzebiusza	„	7057
Od stworzenia świata podług rachuby Izraelitów	„	5608
Od potopu	„	3921
Od założenia Rzymu podług Warrona	„	2600
Od założenia Konstantynopola	„	2377
Od wprowadzenia starego Juliańskiego Kalendarza	„	1891
Od zburzenia Jerozolimy	„	1779
Od Ery Machometańskiéj	„	1263
Od założenia Krakowa	„	1167
Od wprowadzenia wiary Chrześcijańskiéj do Polski	„	882
Od wprowadzenia wiary Chrześcijańskiéj do Rossyi	„	857
Od założenia Moskwy	„	697
Od znalezienia kopalni soli w Wieliczce	„	595
Od założenia Warszawy	„	594
Od wcielenia nazawsze Królestwa Polskiego do Cesarstwa Rossyjskiego . .	„	32
Od wynalezienia prochu	„	466
Od wynalezienia druku	„	409
Od wprowadzenia Gregorjańskiego Kalendarza	„	265
Od założenia Petersburga	„	144

MARS PLANETA PANUJĄCY W ROKU 1848.

Mars jest jasny, żółtawy i błyszczący Planeta. Obieg swój kończy co dwa lata (czyli w dni 686,) Odległość jego od słońca, największa 34, a najmniejsza 28 milionów mil, a od ziemi największa 54, a najmniejsza 7 miljonów mil. Wielkość planety ⅕ część ziemi. Na nim jak na księżycu doświadczyć można odmian światła, a plamy jego za pomocą perspektiw odkryte być mogą. Natura jego jest bardzo gorąca i sucha.

Rok w powszechności.

Jest więcéj suchy jak wilgotny, bo chociaż pewnemi czasy deszcz pada, wszelako marsowych więcéj suchych lat bywa.

Wiosna.

Jest pospolicie sucha, ostra i zimna, przeto należy pilnie uważać ażeby na posiewy owce nie wypuszczać, ponieważ bardzo mało co urośnie, bywa wiele szczurów i przykre powietrze aż do początku Czerwca, które jest bardzo szkodliwe.

Lato.

Pod panowaniem Marsa bywa najgorętsze lato, tak dalece że słońce czasem suche drzewo w lasach zapala. Noce są bardzo ciepłe, rzeki i żródła bardzo ubywają.

Jesień.

Bywa także więcéj sucha niż wilgotna, chociaż w Październiku po kilka razy marźnie, wszelako Listopad najczęściéj bywa ciepły.

Zima.

Lubo po większéj części mroźna i sucha, wszelako nie będzie stateczna.

Zbiory letnie.

Jęczmiona na dobrych gruntach wcześnie posiane udają się piękne i dobre, ale na piaszczystych i późno posiane, bardzo małe i rzadkie rosną. Na wiosnę wszystko trzeba nadsiewać. Owsa bywa mało lecz dobry, wszelako na dobrych polach dosyć się go rodzi. Groch soczewica, wyka i t. p. na mokrych i tłustych gruntach posiane, dosyć dobrze się udają. Prosa bywa mało. Len i konopie małe i drobne lecz dobre siana i potrawu mało, dla tego należy owce wcześnie z łąk spędzać.

Zbiory ozime.

Żyta będą piękne, pszenica średnia, wszelako trzeba zachować ostrożność, aby nie pasać na nich, owiec na wiosnę.

Siéjby jesienne.

Z siejbą jesienną dla pięknéj pogody która długo trwać będzie, pospieszać nie należy; jednak owiec na posiewy nie wypuszczać.

Owoce.

Bywa więcéj gruszek niż jabłek, wiśni i śliwek ktorych równie jak orzechów miernie bywa. Żołędzi będzie bardzo drobne i mało. Chmielu mało. Wina udają się jak najlepiéj.

Wiatry, powodzie i burze.

Wiatry i dészcze rzadko, lecz burze bywają nadzwyczajne z grzmotami.

Robactwo.

Robactwa bywa dosyć, a węże i szarańczy nadzwyczaj wiele.

Ryby.

Ryb w tym roku bywa bardzo mało.

ZAĆMIENIA W ROKU 1848.

W roku 1848 przypadają cztéry zaćmienia Słońca, dwa Księżyca i przejście Planety Merkurego przez tarczę słońca. Z pomiędzy tych, piérwsze tylko zaćmienie Księżyca całkowite, a drugie zaćmienie Księżyca i przejście Merkurego w części tylko będą u nas widzialne.

I. Zaćmienie Słońca cząstkowe d. 5 Marca widzialne tylko w okolicach bieguna północnego.

II. Zaćmienie Słońca cząstkowe d. 3 Kwietnia widzialne na oceanie Południowym.

III. Zaćmienie Słońca cząstkowe d. 28 Sierpnia,

nadzwyczaj małe to zaćmienie, tylko w południowych stronach oceanu widzialném będzie.

IV. Zaćmienie słońca cząstkowe d. 27 Września. Zaćmienie to w okolicach Europy najdaléj na północ położonych, widzialném będzie, a po największéj części w Azyi.

I. Zaćmienie Księżyca całkowite d. 19 Marca widzialném będzie w Europie, Azyi, Afryce, w części Australii i Ameryki.

Dla Warszawy:

Początek zaćmienia nastąpi	o g. 8 m. 39	wiecz.
Wejście Księżyca w cień Ziemi	o g. 9 m. 45	„
Środek zaćmienia	o g. 10 m. 35	„
Wydobywanie się Księżyca z cienia	o g. 11 m. 26	„
Koniec zaćmienia dnia 20 Marca.	o g. 0 m. 32	z rana

II. Zaćmienie całkowite Księżyca d. 13 Września. Tylko początek tego zaćmienia widzialnym będzie w Europie, w Ameryce zaś przez całe jego trwanie.

Dla Warszawy początek zaćmienia nastąpi o g. 5 m. 55 zrana; poczém zaraz Księżyc pod poziom zajdzie.

Przejście Merkurego przez tarczę słońca d. 9 Listopada.

Początek przejścia widzialnym będzie w Europie, Afryce i części Azyi, całe zaś przejście w południowéj Ameryce.

Dla Warszawy dotknięcia się brzegu zewnętrznego Planety z brzegiem słońca nastąpi o g. 0 m. 25 w poł.
Zupełne wejście planety o g. 0 m. 27 „

Końca przejścia nie będzie widać, gdyż to nastąpi dopiéro po zachodzie słońca.

POCZET MONARCHÓW I KSIĄŻĄT PANUJĄCYCH,

DATA ICH URODZENIA I EPOKI OBJĘCIA RZĄDÓW

(w porządku Alfabetycznym.)

Rossya, Najjaśniejszy Cesarz **MIKOŁAJ I.** urodzony v. s. 25 Czerwca (7 Lipca) 1796. Objął Rząd 19 Listopada (1 Grudnia) 1825 r.

	Data urodzenia	Data objęcia Rządu.
Królowa Angli, Wiktorya Aleksandryna.	24 Maja 1819	20 Czerwca 1837
Xiążę Anhalt-Dessaw, Leopold Frydryk	1 Października 1794	9 Sierpnia 1817
Xiążę Anhalt-Bernburg Alexander Karl.	2 Marca 1805	24 Marca 1834
Xiążę Anhalt-Koethen Heinrich	30 Lipca 1778	23 Sierpnia 1830
Cesarz Austryi, Ferdynand I	19 Kwietnia 1793	2 Marca 1835
Wielki Xiążę Badański Leopold Frydryk	29 Sierpnia 1790	30 Marca 1830
Król Bawarski, Ludwik	25 Sierpnia 1786	13 Października 1825
Król Belgii Leopold	16 Grudnia 1790	21 Lipca 1831
Cesarz Brazylii Don-Pedro II. de Alcantara	2 Grudnia 1825	23 Lipca 1843
Xiążę Brunświcki Wilhelm.	25 Kwietnia 1806	25 Kwietnia 1831
Król Duński Krystyan VIII.	18 Września 1786	3 Grudnia 1839
Król Francuzów Ludwik Filip I	6 Października 1773	9 Sierpnia 1830

	Data urodzenia	Data objęcia Rządu.
Król Grecyi Otto I	1 Czerwca 1815	6 Lutego 1833
Król Hanowerski Ernst August	5 Czerwca 1771	20 Czerwca 1837
Wielki Xiążę Hessen-Darmstad Ludwik II.	26 Grudnia 1777	6 Kwietnia 1830
Elektor Hessen-Kasselski Wilhelm II	28 Lipca 1777	27 Lutego 1821
Landgraf Hessen-Philipsthalski Ernest Konstanty. . .	8 Sierpnia 1771	15 Lutego 1816
Królowa Hiszpańska Izabella II	10 Października 1830	29 Września 1833
Xiążę Hohenzollern Hechingen Frydryk.	16 Lutego 1801	13 Września 1838
Xiążę Lichtenstein Alojzy Józef	26 Maja 1796	20 Kwietnia 1836
Wielki Xiążę Holstein-Oldenburg Paweł August . .	13 Lipca 1783	28 Maja 1829
Xiążę Leuchtenbergski Maxymilian	2 Października 1817	28 Marca 1835
Xiążę Lippe-Detmold Leopold.	6 Listopada 1796	4 Kwietnia 1802
Xiążę Lippe-Schaumburgski Jerzy.	20 Grudnia 1784	13 Lutego 1787
Xiążę Łukkieski Ludwik.	22 Grudnia 1799	13 Marca 1824
W. Xiążę Meklemburg-Szweryński Frydryk	28 Lutego 1823	7 Marca 1842
W. Xiążę Meklemburg-Strelicki Jerzy	12 Sierpnia 1779	6 Listopada 1816
Xiążę Modeny-Reggio Franciszek IV.	6 Października 1779	8 Czerwca 1815
Xiążę Nassauski Adolf	24 Lipca 1817	20 Sierpnia 1839
Król Neapolitański i Sycylijski Ferdynand II	12 Stycznia 1810	8 Listopada 1830
Król Niderlandzki Wilhelm II	6 Grudnia 1792	7 Października 1840
Papież Pius IX.	13 Maja 1792	16 Czerwca 1846
Xiężna Parmy i Piasency Marya Luiza.	12 Grudnia 1791	30 Maja 1814
Królowa Portugalska Donna Marya II	4 Kwietnia 1819	24 Września 1834
Król Pruski Frydryk Wilhelm IV.	15 Października 1795	7 Czerwca 1840
Xiążę Reus-Greitz Henryk XX.	29 Czerwca 1794	31 Października 1836
Xiążę Reus-Schleitz Henryk LXII.	31 Maja 1785	17 Kwietnia 1818
Xiążę Reus-Koestritz, Henryk LXIV.	31 Marca 1787	22 Września 1814
Xiążę Reus-Lobenstein-Ebersdorf Henryk LXXII . .	27 Marca 1797	10 Lipca 1822
Król Sardyński Karol Albert	2 Października 1798	27 Kwietnia 1831
Król Saski Frydryk August.	18 Maja 1797	6 Czerwca 1836
W. Xiążę Sasko-Wejmarski Karol Fryiedrych. . . .	2 Lutego 1783	14 Czerwca 1828
Xiążę Sasko-Meiningen Bernhard.	17 Grudnia 1800	24 Grudnia 1803
Xiążę Sasko-Koburg-Gotha Ernst	2 Stycznia 1784	9 Grudnia 1806
Xiążę Sasko-Altenburg Józef	27 Sierpnia 1789	29 Września 1834
Xiążę Szwartzburg Sondershausen Gunther	24 Września 1801	21 Sierpnia 1835
Xiążę Szwartzburg Rudolstad Frydryk Gunther . . .	6 Listopada 1793	28 Kwietnia 1807
Król Szwecyi i Norwegii Oskar I	4 Lipca 1799	8 Marca 1844
W. Xiążę Toskanii Leopold II	3 Października 1797	18 Czerwca 1824
Sułtan Turecki Abdul-Medszyd	22 Kwietnia 1823	1 Lipca 1839
Xiążę Waldek Jerzy	20 Września 1789	9 Września 1813
Król Wirtembergski Wilhelm	27 Września 1781	30 Października 1816

KALENDARZ GOSPODARSKI.

NA MIESIĄC STYCZEŃ.

Gdy sanna, siano ze stogów do domu zwozić.—Pola i suche łąki nawozić, (kopać margel i rozwozić).—Sprowadzać wszelki materyał do budowy, drzewo na tarcice, na parkany, baryery, słupy, koły, żerdzie i t. p. do grodzenia nowych i naprawiania starych płotów; niemniéj drzewo do browaru, gorzelni, cegielni.—Zaspy na zasiewach przerywać.—Torować zasypane drogi a bronić wymijania ich polami.—Gdy odwilż, puszczać wodę zebraną na zasiewach.—Zapobiegać wyrywaniu rowów.—Gdy umarznie, na łąkach mchem zarosłych, lód z przymarzłym mchem, dla zniszczenia go, podrywać.—Wglądać pilnie w dozorowanie bydła.—Dbać o czystość i ciepło w oborze.—Na krótkich dniach mniéj paszy a więcéj posłania.—Lepszą paszę dla tuczącego się bydlęcia, dla krów cielnych i dla owiec roczniaków.—Więcéj paszy dla owiec macior.— Resztę rzepy, głąbiów i korzonkowych roślin spasać, ażeby nie pogniły.—Owcom liście drzew z gałązkami, siana i potrawu oszczędzać: wypędzać je na zasiewy gdy śniegu niema. Rznąć sieczkę dla bydła i karmić nią.—Póki tylko mrozy trwają, młócić.—Koniczyna w tęgie mrozy młocona być powinna.—Nie ociągać z robieniem słodu; robić go zapas bo w cieplejszéj nocy zbyt wyrasta.—Podczas suchych mrozów zboże w spichlerzach przegarniać. — Studnie i przystępy do wody kazać poobrębywać. — Kloaki poczyścić. — Ostatni termin do wożenia lodu do lodowni.—Parobcy wieczorami kręcą powiąsła czyli pasy z równéj i długiéj słomy.—Przestrzegać pilnie wycierania kominów; częste rewizye ogniowe robić po mieszkaniach. — Ogniowe narzędzia utrzymywać w porządku.—Przejrzeć i przygotować wszelki sprzęt rolniczy i gospodarski.—Ponaprawiać lub podorabiać grabi, bron, koryt, drabin, kar czyli taczek, hurtów dla owiec, część różnych do wozów, sprzętów rzemiennych i powroźniczych.—W końcu miesiąca najkorzystniejszy czas na sprzedania zboża zbywającego od potrzeb domowych.—Upominać się o czynsze, arędy i wszelkie daniny.—Sprawozdanie z czynności miesięcznych, rachunek z gorzelni odebrać — Pamiętać o pasiece.

Dla gospodyń.

Przypomnieć o położeniu nawozu w ogrodzie warzywnym.—Pomyśleć o inspektach; wczesne założywszy troskliwie ich pilnować.—Poprzeglądać i uporządkować nasiona.—W piwnicy opatrzyć ogrodowiny, pooczyszczać wysadki, zepsute od zdrowych oddzielić.—To samo uczynić i z owocami w piwnicy.—Dozorować trzody chlewnéj, karmić ją dostatnio, sucho i w ciepłym chlewie utrzymywać. — Karmić wieprze, bić najlepiéj w ostatniéj kwadrze.—Dziewki wieczorami przędą lub drą pióra.

NA MIESIĄC LUTY.

Odczytać przypomnienie robót na poprzedzający miesiąc i dopełnić zaniedbanych.—W tym miesiącu najwłaściwszy czas na uprzątnienie zawad na polach. Skoro taje, wykonywać i wyrzucać zawadzające krzaki. —Można wydobywać części skał i wielkie kamienie wapienne oraz polowe.— Czeladź, osobliwie podczas nocy, baczność winna dawać na cielące się krowy.—Doglądać ze szczególną troskliwością krów ocielonych i młodych cieląt.— Kotne owce trzymać w odosobnieniu od innych: okocone żywić lepiéj, nieżałować im soli i niewystawiać ich na zimne powietrze. — Jagniąt pilnie dozorować, rachować je, znaczyć i zapisywać.— Rozpocząć ciesanie drzewa, świdrować rury do pomp i t. p.—Obrabiać zwieziony materyał do zakładania parkanów i grodzenia płotów. – Robić dranice, gonty, klepki i obręcze do naczyń bednarskich.—Korzystać jeszcze z dobréj drogi, zwozić co można, kopać i sprowadzać glinę: pomyśleć o robieniu dachówki i t. p. — Koniczyny podczas mrozów domłócić, a co do zboża, najlepsze ziarno na siew odłączyć i zsypać osobno. — W spichlerzu przeszuflować —Starać się o jarzynę do siewu, jeżeli jéj brakuje.—Jeżeli cena dobra, zbywające zboże przedawać, zaopatrywać się w zapas słodu i ciągle rznąć sieczkę dla bydła.—Na gorzelnię baczność rozciągnąć: często zazierać do składu wódki. — W tym miesiącu najwłaściwszy czas do wytła-

czania oleju z różnych nasion.—Pszczoły kupować i przewozić.—W miejscach, do których później dostąpić trudno, ciąć łoze i rokicinę do grodzenia płotów i t. p. Na bagnach i jeziorach kosić trzcinę. Gdy się ma ku odwilży, lód przy upustach obrąbać. — Mosty przed krą ubezpieczyć.— Jeśli się rozpoczęła budowa, robotników pilnie doglądać.—Czeladź rano i wieczorami zatrudniać.—Ogłosić zakaz niszczenia gniazd nieszkodliwym ptakom.—Poodbierać czynsze i wszelkie daniny niezłożone dotąd.— Sprawozdanie z czynności miesięcznych odebrać.

Dla gospodyń.

Jeżeli nie ma mrozów, otwierać lufty w składach warzywnych.—Poprzeglądać owoce i wysadki.—Dopatrywać wczesnych inspektów, zakładać późniejsze. Często do nich zaglądać, niepolegając na ogrodniku. Okrywać matami okna na noc, a na dzień, zwłaszcza gdy słońce świeci, nie spóźniać się z luftowaniem. Pamiętać ażeby co 15 dni świeżym gnojem obłożone były —Przypomnieć o nałożeniu gnojem szparagów.—W tym miesiącu najwłaściwiéj przesadzać, plantować i okładać doniczkowe rośliny w pokoju.— Pamiętać o przysposobieniu różnych krup, czyli kaszy: o zaopatrzeniu się w zapas mąki, którą niezawsze podczas lata mieć można. — Zatrudnić się soleniem mięsa, marynowaniem ryb.—Wszelkie wędliny najlepiéj w tym miesiącu się udają.

NA MIESIĄC MARZEC.

Spuszczać wodę z zasiewów ozimych. — Zapobiegać wyrywaniu rowów.— Wywozić na pola i ogrody szlam ze stawów, bagien i rowów.—Choćby i śnieg miejscami leżał, siać koniczynę.—Ku końcowi tego miesiąca jeżeli rola obeschnie zasiewać groch, jarkę, owies i dwurzędowy jęczmień.— Na zbyt zimnych gruntach siew opóźnić.— Rolę pod wszelkie zasiewy trzykrotnie orać, bronować (wlec), z chwastu oczyszczać.— Pszenicę obojętną, a nawet jarą, lepiéj w tym, niżeli w przyszłym siać miesiącu.— Soczewica i wyka na paszę zieloną wczesnego zasiania wymaga. Z koniczyny i lucerny, nim wyrastać zaczną, zimowe przykrycie zgrabić.—Łąki stare odnawiać, zarosłe oczyszczać z łomu, użyźniać polewaniem gnojówką i t. p. i jak najwcześniéj pozatykać wiechami.—Rowy ich poprawić.—Krety gubić, równając kretowiny i obsiewając je prochami siana. Wejrzeć w jednostajność paszenia bydła.—Woły robocze karmić dobrze ażeby do pracy sił nabierały. Opasowe starać się sprzedać.—Wpuszczać do obór świeże powietrze, a przy pogodach bydło wypędzać o 7 rano, przypędzać o 6 wieczorem.— W pogody wypędzać i owce lecz tylko na wzgórki i dbać ażeby przed wypędzeniem zimową paszę dostawały.— Dawać im sól z lekarstwami.—Wczesne cielęta odsadzać i brać je na polewki i dobre siano.—Pośpieszać ile możność z budowlami.—Poopatrywać i ponaprawiać wszelkie dachy, które przez ciąg zimy ucierpiały.— Pośpieszać z młocką, zboże do jarych siewów wyczyszczać.—Z wyrabianiem słodu nieustawać.—Pomyśleć o stanie dróg i mostów. — Sadzić drzewa przy drogach i zabudowaniach.— Płoty naprawiać i grodzić —Studnie oczyścić i ponaprawiać. Nieczystości zebrane przez zimę na dziedzińcu, zgrabić do wywiezienia.—Gnój z pod bydła do gnojarni przenosić. — Strzedz przed powietrzem marcowem spichrzów. — Zwrócić uwagę na zapas prowiąseł i przygotować słomę do dachów.

Dla gospodyń.

Przypomnieć rozrzucenie gnoju wywiezionego zimą pod warzywa.— Po ustąpieniu śniegów, zacząć kopanie ogrodu: grzędy szparagowe pospulchniać.— Siać włoszczyzny i warzywa.—Sadzić wysadki cebuli. Doglądać inspektów. —. W połowie miesiąca, siać w nich letnie kwiaty inspektowe.—Przypomnieć wymłócenie główek lnianych do nasienia. — Jeżeli len lub konopie nie zostały wytarte w jesieni, pospieszyć teraz z tą robotą.— Nieść się zaczynają gęsi, kaczki i kury, a nieco i indyczki.—Trzeba im przysposobić zagrody do siedzenia i siedzące pilnie opatrywać.— W tym miesiącu dobre gospodynie czynią wszelkie zapasy do spiżarni.

NA MIESIĄC KWIECIEŃ.

Pośpieszać z zasianiem grochu, wyki, bobu, oraz pszenicy jaréj i jarego żyta.—Owies i jęczmień dwurzędowy zasiać.— Ku końcowi miesiąca sadzić kartofle. — Z wczesnym jęczmieniem posiać koniczynę.— Uprawiać rolę pod późny jęczmień i wszelkie warzywa.—Siać soczewicę i wykę w ugorze.—Owies który już na trzy cale wyrósł przed, lub po deszczu bronami powlec.— Bryły na rolach rozbijać, gnoje oborywać.—Pola nawiezione w jesieni lub zimę, powtórnie zorać — Pola zaperzone, przy najpierwszéj pogodzie rozorywać i perz bronami szarpać.—Łąki doglądać, krety tępić.—Woły robocze jako już więcéj pracujące, troskliwiéj pielęgnować.—Obory i stajnie często przewietrzać.—Bydło, (gdzie nie stawa latem na stajni) wypędzać na pastwisko o 7 rano, zwolna przyzwyczajając do niego, przypędzać wie-

czor o 6. — Cielęta po pięciu tygodniach odsadzać. Byczki kastrować.—Niezaniedbać dawania owcom suchej paszy przed wypędzeniem w pole. — Jeżeli pogody, zacząć hurtowanie.—Jagnięta brakować.—Woły karmne sprzedać.—Kończyć budowle.—Strycharze zaczynają robotę.—Koło młynów pooczyszczać.—Lękać się o ukończenie młocki.—Kominy pooglądać i ponaprawiać.—Zboże częściej rozgarniać.— Wyznaczyć pastwiska leśne.—Wilki tępić.

Dla gospodyń.

Przypomnieć zasiew lnu wczesnego.—Świnie czas w pole wypędzać: maciory z prosiętami w domu karmić: wczesne prosięta od macior poodsadzać i karmić osobno.—Spieszyć z pracami w ogrodzie warzywnym. Jeszcze można siać włoszczyzny i warzywa.—Na inspekcie siać aromatyczne rośliny, majeran, bazylikę i t. p. niemniej letnie inspektowe kwiaty i rozsadkę kapusty.—Na gruncie siać szpinak, groch ranny i fasolę, tymian, trybulę, salsefie i t. p.—Na rozsadniku siać kapustę, brukiew. Zakładać szparagarnię.—Ku końcowi miesiąca przesadzać na grunt sałatę, ranne kapusty. Wszystko na noc matami okrywać.—Wysadki z piwnicy na grunt przenieść, lecz okrywać je na noc gnojem słomiastym.—Kwiatowy ogród z zimowego okrycia uwolnić.—Czyścić trawniki.— Powyznaczać kląby kwiatowe.—Siać w gruncie letnie gruntowe kwiaty.—Najlepszy czas bielenia płócien.—Drób wszelki osadzać. Kurczęta hodować w cieple.

NA MIESIĄC MAJ.

Pośpieszać z zasiewem jarzyny i sadzeniem kartofli. Najwyższy czas do zasiewu w ugorach.—Siew owsa na początku, jęczmienia i koniczyny najpóźniej w połowie miesiąca ukończyć.—Siać rośliny pastewne i koniczynę w zeszłym już jęczmieniu.—Wcześnie kartofle bronować i obradlać dla zniszczenia chwastu.—Ku połowie miesiąca siejba prosa na nowinach; od połowy pierwsze oranie ugoru.—Wywozić gnoje pod późniejsze zasiewy i zaraz worywać.—Koniczyna zaczynająca kwitnąć niezwłocznie kosi się na siano. — Pościnać wypływające klosy żyta w pszenicy ozimej.—Niezapomnieć pobronować późnego owsa, gdy się zazielenił.—Oglądać pola po każdym deszczu.—Dozorować łąk, kępy trwałych zielsk rydlem wykopywać.—Strzedz ażeby bydło nie najadało się młodej koniczyny. W braku paszy zielonej kosić zbyt bujne oziminy nim źdźbło wypuszczą.—Woły robocze obficie karmić paszą zimową w oborze.—Bydło wypędzać o 6-tej dawszy mu suchej paszy. — Strzedz zgniłych wód, przypędzać o 6tej.—Okna w oborze trzymać otworem. — Nosić do obory wypielone chwasty.— Dla krów dojnych ciąć pokrzywy.—Mycie i strzyż owiec.—Skopy paść na najlepszych pastwiskach.—Późne jagnięta skopić.—Hurtować nawet bydłem, prócz krów dojnych.—Gniazda gąsiennic na drzewach w sadzie niszczyć. Chmielnik otyczyć.— Strycharze z cegłą śpieszyć się powinni. Kamienie wapienne zwozić do pieców i wypalać. — Spieszyć z naprawą dróg.—Gumienne zabudowania przewietrzać.—Popoprawiać klepiska i wszystko z gliną poodbywać —Opatrzyć dachy i wierzchy brogów. Powyprzątać miejsca na skład paszy.—Przejrzeć arfy, rzeszota i wory.— Przysposobić kosy.—O przegarnieniu zboża pamiętać.—Od 20 pilnować rannych rojów w pasiece. —Ogłosić zakaz odzierania z drzew kory.

Dla gospodyń.

Zasiewać stopniowo len; wczesny pleć po deszczu. Świnie znajdują dostateczną paszę na pastwiskach. Sadzić kapustę około połowy miesiąca.—Polewać wszelkie rozsady wodą rzeczną.—Siać na gruncie późne kalafiory, sałatę, rzodkiewkę, ogórki, groch, fasolę, rzepę i t. p.—Przesadzać na grunt wczesne kalafiory, karczochy, selery, pory i letnie kwiaty.—Grzędy warzywne opielać. Brać szparagi.—Zbierać liście piołunu. —Gracować ulice w ogrodzie kwiatowym. — Ostatni termin na przesadzenie roślin trwałych.—Ku końcowi miesiąca, maty od inspektów pochować. Siać konopie. Dobry czas do bielenia płócien. — Przysposabiać masło i sery, jako nabiał majowy.

NA MIESIĄC CZERWIEC.

Można jeszcze siać mały jęczmień, proso, rośliny, na paszę zieloną i grykę.—Po 20 miesiąca siew ukończyć.—Kartofle późniejsze bronować, wcześniejsze okopywać.—Koniczynę i wykę kosić na zieloną paszę i na siano.—Koło połowy miesiąca zaczyna się koszenie siana.—Orać ugory, nawozić i nieprzewlekać worywania nawozu.—Obłamywać liście buraków, rzepy i t. d. dla bydła. — Pamiętać o pławieniu bydła podczas upałów.—Wypędzać je nieprędzéj jak o 5, w godzinach południowych w cień zapędzać: przypędzać do domu przed 7.—Poić trzy razy na dzień. W upały nie męczyć wołów roboczych w godziny południowe. — Obory wietrzyć.—Zbierać dla owiec młode gałązki drzewa z liściami i suszyć je w cieniu.— Częściéj dawać owcom sól i jałowcowe jagody.—Czas nabywania baranów.—Ciągle hurtować.—Z paleniem cegły i wapna pośpieszać.—Wszelkie budowle ponaprawiać przed żniwem.—Przysposobić sierpy.—Naj-

dogodniejszy czas do ponaprawiania grobel i upustów przy młynach.—Zboże w spichlerzach często przegarniać — W szpichlerzach i innych składach mysie dziury pozalepiać.— Pilnować szkody w polu i na łąkach.— Około 24 pilnować średnich rojów w pasiekach.

Dla gospodyń.

Można jeszcze siać len późny.— Drób przeliczać, gąsiętom uszy lnianym olejem smarować.— W ogrodzie wysadzać na grunt kalafiory, kalarepy, selery, pory i t. p.—Posiać groch późny i fasole.— Chronić od upałów nowe przesadzone rośliny.— Polewać co wieczór.— Ranną kapustę i kartofle okopywać.—Wysadki poprzywiązywać do kołków.— Marchew, pietruszkę, buraki i t. d. pleć i przerzedzać, jeżeli zagęsto zeszły.— Młode szparagi opleć.—Resztę letnich kwiatów z inspektu na grunt wysadzić.— Przenieść na grunt georginy z piwnicy. – Mirty i inne pokojowe zioła dla wzmocnienia w grunt wsadzić.— W dniu suchym zbierać aromatyczne zioła na ususzenie.— Z zebraniem karolku na łąkach, uprzedzić ich skoszenia.— Można docierać lnu i konopi.—Płótno bielić. Najlepszy czas do suszenia ryb.—Zapas masła i serów czynić.—Okienka piwnic na noc otwierać, na dzień zamykać.

NA MIESIĄC LIPIEC.

Na łąkach po zbiorze siana rowy poprawić.—Orze się ugor powtórnie.—Resztę gnoju wywieść — Pod siew pszenicy ozimej grunt uprawiać.—W tym miesiącu rozpoczynają się żniwa.— Od 5 zbiera się rzepak zimowy, ranny jęczmień.—W polu ogląda się zboża ażeby nie chybić właściwej chwili dojrzałości Przeglądać dziesiątki i rozstawiać dla wyschnięcia. Jeżeli deszcz przepadnie naprzemian ze słońcem, stawiać snopy kłosami do góry dla zapobieżenia wyrastaniu.—Klepisko zasłać słomą ażeby go nie zepsuć wjeżdżaniem.—Na nasienie kłaść osobno zboże najdojrzalsze z pól suchych nienawożonych.—Suchy jęczmień wiązać: wozić go rano i wieczorem.—Uwinąć się ze zbiorem dojrzewającej wyki i grochu.—Ranne kartofle na początku miesiąca okopać, późniejsze na końcu.—Korzonkowe rośliny w polu opielają się z chwastów.— Bydło a razem i odsadzone już cielęta, wypędzać nie prędzej jak o 5 na rżyska, przed owcami, przypędzać przed 7.—W mokre lato unikać z owcami rżysk tłustych.—Ponaprawiać drogi, któremi zboże zwozić się będzie.—W gumnach poobmyślać miejsca na wszystko.—Uczynić próbę z omłócenia kopy zwiezionego zboża, dla doświadczenia urodzaju. — Zboże w śpichlerzu jak najczęściej rozgarniać.

Dla gospodyń.

Wczesny len dojrzewa: w dniu wyrwania moczyć go: późniejszy pleć — Strzedz ażeby małe prosięta w len nie wpadały, bo od tego zdychają.— Gąsięta wypędzają na rżyska.—Kury się kapłonują.—Użyć środków do niszczenia gąsiennic na kapuście —Wszystko pleć.—Okopywać kalafiory, selery i t. p w miarę ich wzrostu.— Rokambuł i czosnek z ziemi wyjmować.—Majeran zrzynać i suszyć.—Zacząć zbieranie dojrzewających nasion w wysadkach kapusty —Kalafiory wyrosłe na nasienie, poprzywiązywać do palików.—Wybierać z gruntu cebulki kwiatowe, skoro liście pożółkły.—Groch zielony marynować lub suszyć.— Wiśnie i różne jagody na soki i konfitury zbierać.

NA MIESIĄC SIERPIEŃ.

Trwają ciągle żniwa: ze zbiorem jęczmienia pośpieszać.—Orze się ugor po raz trzeci; podorać koniczysko, rzepisko, wycisko pod usiew oziminy.— Siać pszenicę w świeżo zoraną rolę, a żyto po dwutygodniowem jej leżeniu.—Przy końcu miesiąca śpieszyć ze zbiorem potrawu (otawy).— Bydło wypędzać na rżysko o wpół do 6. przypędzać o 6 wieczorem. Bydłu do stajni dawać nieco koniczyny, a przy końcu miesiąca liści buraków, rzepy, kapusty.— Owce paść na ozimych rżyskach — Na początku miesiąca odsadzają się jagnięta od macior.— Liście dla owiec zbierają się —Hurty trwają.— Pamiętać ażeby przypłodek wszelkiego bydła był nacechowany.— Pamiętać o podpieraniu gałęzi z owocami w sadzie.— Chmiel się zbiera.—Po skończonem żniwie wrócić się do budowania.—Poopatrywać stare budowle — Z młóceniem oziminy do nasienia pośpieszać.— Czas nabywania pięknych odmian zboża do siewu — Liście warzyw odłamywać dla krów dojnych.—Studnie wyporządzać, kopać nowe.— Pamiętać o przerabianiu zboża w śpichlerzu.—W dni pogodne miód podebrać,— Pościągać wierzytelności zbożowe: lub oddanie ich dłużnikom przypomnieć.

Dla gospodyń.

Dojrzały len powyrywać, ogłowić, zamoczyć, wysuszyć, schować.—Prosięta w tym miesiącu urodzone są już późne i biją się do jedzenia. — Kapustę

selery okopać.—Karczochy pościnać.—Nasiona wysadków zbierać, niemniej nasiona letnich kwiatów. Zebrać nasienniki ogórków.— Suszyć owoce letnie.— Pamiętać o nawiezieniu piasku do piwnicy.

NA MIESIĄC WRZESIEŃ.

Następuje siew oziminy; siać najprzód na roli lżejszéj; na najżyźniejszej na końcu. — Szczególnie pośpieszać z oraniem pod żyto, które nie pierwej siać, póki ze dwa tygodnie rola nie poleży.—Po zasianiu i zabronowaniu, pobróździć.—Pośpieszać ze żniwem późniejszych jarzyn. — Około połowy miesiąca nieociągać się z zebraniem potrawu (otawy).—Kartofle wybierać, skoro łęciny schnąć zaczną.—Jeżeli się co gnoju zebrało, wywieść go, szczególnie na pole po grochu i roztrząsniony worać.— Po zebraniu oziminy, rżysko natychmiast podorać.—Po zbiorze potrawu, krzaki z łąk wykarczować, próżne miejsca trawą obsiać. Rowy na łąkach odnowić lub pokopać.—W niedostatku paszy na rżyskach, paść bydło w lasach. — Wypędzić je o 7, przypędzać o 5.—Cielęta do hodowania przeznaczone w oborze zostawiać. — Bydło wybrakowane stawiać na karmi.—Najlepszy czas do kupowania bydła. — Owce wybrakowane sprzedać.— Owce prostych odmian strzydz powtórnie.—W końcu miesiąca rozpocząć w lesie spuszczanie drzewa potrzebnego.—Z budowaniem pospieszać, wszystkie dawniejsze budowle poopatrywać — Kopać glinę. — Groble i upusty opatrzyć.—Robienie słodu rozpocząć. Okna i piece powyporządzać.—Wyporządzić naczynia browarne i gorzelne.—Studnie wyczyszczać lub kopać. O spichrzu pamiętać.— Od włościan i arendarzy należne opłaty odebrać.—Pomiarkować czy wystarczy paszy na zimę.—W opał na zimę zacząć się sposobić. Polecić na wsi opatrzenie kominów przed zimą. — W dni pogodne podbierać pszczoły.

Dla gospodyń.

Świnie dobrze karmić, ograniczywszy ich iłość stosowną do folwarku.—Zbierać owoce zimowe w sadzie.—Daléj zbierać dojrzewające nasiona. — Wybierać z ziemi buraki, marchew, cykoryą, pietruszkę, selery i t. p. — Roczne flance karczochów wybrać z gruntu i do piwnicy przenieść. — Koło połowy miesiąca sadzić do gruntu rokambuł, czosnek i szalotkę: niemniej cebule wiosennych liliowych kwiatów. — Zbierać nasienie z kalafiorów, z cebuli i porów. —Rozdzielać i przesadzać korzenie roślin kwiatowych trwałych.—Przy końcu miesiąca zasiać maki, ostróżki i t. p. na zimę.—Len i konopie trzeć zacząć. — Zapas mąki i krup do śpiżarni sposobić. — Robić powidła ze śliwek.

NA MIESIĄC PAŹDZIERNIK.

Po pierwszy dzień tego miesiąca wszystko z pola i łąk zebrane być powinno.—Gdzie się uprawia warzywo w znacznej ilości, teraz podwoić należy starania w zebraniu go.—Z podorywaniem roli pod przyszłą jarzynę, i ugoru pospieszać. — Obejrzeć zazielenioną oziminę i podosiewać miejsca opuszczone. — Gnój zapasowy wywozić.—Rowy wszędzie poprawiać lub nowe dawać.—Z krzaków łąki czyścić. — Łąki mchem zarosłe popielić. — Kretowiska rozrzucać. — Bydło wypędzać o 8, przypędzać o 4 i zacząć przyzwyczajania go do zimowej paszy.—Obornemu bydłu dawać liście warzyw, a unikać koniczyny przemarzłej. Bydło tuczące się pilnie opatrywać.— Owce tylko do połowy miesiąca wypędzać i dawać im więcej paszy suchej.—Brakować je.—Obory luftować.— znąć sieczkę.—Spuszczać drzewo: pomiarkować ile go do budowy potrzeba.—Murowania około budowli poprzestać.—Kopać glinę na cegłę.—Wziąść się do młocenia.—Słód robić.—Wodociągi przed nadejściem zimy gnojem od zamarznięcia zabezpieczyć.—Przeglądać wszelkie sprzęty rolnicze iinne gospodarskie i przedsięwziąść ich naprawę,—Rozpocząć sadzenie drzew. Odbierać od włościan zboże pożyczone im na siew jakoteż inne należytości od nich.— Zaopatrywać się w zapas mąki do gorzelni.—Pszczoły leśne podebrać i na zimę opatrzyć.

Dla gospodyń.

Ogrodowiny zachować w piasek w piwnicy.—Kapustę wycinać.—Grzędy szparagowe nakryć gnojem. — Siać warzywa, jakoto: marchew, pietruszkę, i t. p. Po zebraniu ogrodwin, nawieść grzędy i przekopać. Grzędy z cebulkami kwiatowemi przykryć liśćmi. — Pookrywać na zimę rośliny trwałe marznące. — Georginy poprzenosić do piwnicy.—Kwiaty z naczyniami pownosić do pokoju.— Z suszeniem i tarciem przędziwa pośpieszać.—Jagody jałowcowe zbierają się.— Zaopatrywać się w zapas mąki na chleb i krup do śpiżarni.

NA MIESIĄC LISTOPAD.

Rzyska i ugor orać, nawóz worywać.—Marglować rolę.—Łąki przejrzeć w celu ich poprawienia. — By-

dło wypędzać o 9, przypędzać o 3, i jak najtroskliwiej paść je w oborze.—Dawać mu liście warzyw. — Bydła opasowego ściśle doglądać —Owce w pogody tylko wypędzać: w mróz na ozime zasiewy.—Hurtować łąki jeżeli pięknie.—Zachować lepszą paszę na czas kocenia się owiec.—Wypasać żołędzie.—Zacząć sprowadzać drzewo na opał i do budowli: ostatnie zacząć ociesywać.— Statki wodne, ule, sprzęty gospodarskie i t. d robić.—Zbierać i zwozić kamienie wapienne.—Młócić ciągle koniczynę w mrozy. — Ciągle słód robić.—Dowiedzieć się do kartofli i innego warzywa, czy zachowane dobrze.—Pośpieszać z sadzeniem drzew.—W sadzie opatrzyć wszystko na zimę. Chmiel pokryć gnojem. — Jeżeli sanna, zwozić z łąk siano.—Rżnąć ciągle sieczkę dla bydła.—Opatrywać się w zapas mąki. – Od włościan wszelkie daniny odebrać.—Czeladź wieczorami zatrudniać.

Dla gospodyń.

Owoce w piwnicach rozgatunkować i przebrać. — Len i konopie suszyć i wycierać.—Spieszyć z robieniem talek i nici lub rozdać przędziwo do wyrobienia.— Żurawiny zbierać do konfitur.— Zaopatrywać we wszystko śpiżarnię.—Robić pekeflejsz i marynaty. Gęsi i innego drobiu ściśle doglądać i dobrze go karmić.—Dziewki wieczorami przędą, drą pierze i t. p.

NA MIESIĄC GRUDZIEŃ.

Gdy umarznie, gnój w pole pod warzywa wywozić. Krotki i drobny na łąki. Zwozić torf do opału — Kamienie wielkie. — Siano z łąk błotnych. — Pilnować przemiany paszy dla bydła: mięszać z nią korzenie warzyw.—Ocielonym krowom dawać napój z otrąb osolony.—Cieląt nie odsadzać, bo zdychają.—Bydło i owce niekiedy na dwór wypędzać; ostatnim obok innej paszy, zakładać liście suszone. — Stajnie, obory i owczarnie wykadzać jałowcem i octem.—Gdy śnieg głęboki, kuropatwom żywności podrzucić.— W stawach i sadzawkach robić przerębłe — Gdy mocny lód najlepszy jest czas do bicia pali przy upustach. Pośpieszać ze zwożeniem drzewa i wszelkich materyałów na parkany, do grodzenia płotów, do opału tak przy gorzelni jako i przy domu.— Zwozić do pieców kamienie wapienne.—Palić cegłę.— W stodołach ciągle młócić.—Słomę składać na gumnie w brogi.— Sieczkę rżnąć ciągle.—Robić słód bez przerwy.—Często przeglądać składy warzywa: wieczorem przejrzeć czy wszysko u gumien pozamykane. — Ponowić zalecenie ostrożności w obchodzeniu się z ogniem.— Zbierać popioły z pieców dla użycia ich za nawóz. — Umieć zatrudnić czeladź, której doborem w tym tak nazwanych god miesięcu, najtroskliwiej się zająć. — Jest wiele robót drobniejszych: rąbanie drzew na zapas, plecenia koszów i półkoszków z rokiciny, robienie matów do ogrodu, sieci do rybołostwa, kręcenie prowiąseł czyli pasów, naprawa wszelkich rolniczych i innych narzędzi — Zaległe długi u włościan poodbierać. – Przejrzeć pasiekę, uważając czy śnieg do ulów nie wpada i czy do nich myszy się niezakradają

Dla gospodyń.

Docierać lnu i konopi — Przędziwem się trudnić.— Drzeć pióra.—Prosiąt nie zostawiać na przychowek, bo są nietrwałe. — Słonina z bitych w tym miesiącu wieprzów, bywa najtrwalsza i najlepsza.

WIADOMOŚCI GOSPODARSKIE.

O czyszczeniu drzew owocowych.

Czystość podług Holendrów, jest najpierwszą pięknością. Lecz nietylko w domu, ale i w ogrodzie koło drzew owocowych powinna bydź zachowaną; Niderlandczyk przy wilgotnym klimacie, więcej jak my, na czystość drzew uważać musi, lecz on działa podług tej niezaprzeczonej zasady, że jak nie ochędożni ludzie, tak i nieczyste drzewa, pełne są owadu i robactwa, któ-re pod mchem swoje mieszkania zakłada. Te zwierzątka w Maju odmieniają siedziby swoje: i przenoszą sie do kwiatu, który staje się pstrokatym, i nie zawięzuje się w owoce. W tenczas zwykło się mówić, że nieprzyjaźne mrozy nocne zepsuły kwiat zupełnie. Lecz inaczej się dzieje, niechędostwo jest tego przyczyną.— Czyśćcie drzewa, a przymrozki kwiatu szkodzić nie będą. Mrówki są to niby zwierzęta drapieżne, łażą po drzewach, polują tam na inne owady, i szukają ich tak

długo w kwiecie, aż swoję zdobycz dostają. — mrówki same mają skrzydełka, latają tu i owdzie, a gdzie są takie latające owady, tam pająki zakładają swoje sidła na zdobycz. — W pajęczynie niosą motyle swoje jaja, ażeby je deszcz nie spłukał, z tych rodzą się gąsienice, i tak następnie jedno złe przyprowadza drugie, a to jedynie przez nieochędostwo.

Podam teraz sposób Niderlandzki utrzymania czystości drzew. Po odwilżającym deszczu, najlepiej w Kwietniu obiera się żelazną skrobaczką, potem miotłą, wszystko plugactwo, tak z samego pnia jak i gałęzi, potem przegotowanym ługiem z wypalonego piołunu (który jest najskuteczniejszy) lub ruty, szałwii, myje szczotką i tym sposobem niszczy się gniazda owadów z jajami i gąsienicami. — W kilka dni, gdy kora drzewa obeschnie; smaruje cały pień starą krwią wołową. — Jak słońce przygrzeje, otwierają się na nowo pory, a kora staje się świecącą, koloru machoniowego, i już mchem nie porasta.

Niezawodne lekarstwo na zarazę drobiu.

W wielu okolicach kraju naszego, niemal corocznie drób pada. Wszelkie dotąd przeciw temu używane środki, mało, lub wcale nie były skuteczne — Następujący zaś, okazuje się obecnie tak pomocnym, iż gdzie był używany bądź to jako prezerwatywa, gdy w blizkości drób zdychał, lub jako lekarstwo w razie choroby, tam ptastwo to przy życiu utrzymanem zostało.

Bierze się: $\frac{1}{4}$ łuta salamoniaku.
$\frac{1}{4}$ łuta saletry.
10 granów winianu potażu.
10 granów antimoni (Tart: stibiatum).
3 małe główki czosnku.

Czosnek kuciera się na massę i powyższe substancye, należycie utarte, mięszają się z nim najdokładniéj.

Użycie: kaczkom i kurom daje się na noc téj massy gałeczki wielkości zwyczajnego grochu, przez trzy dni; indykom zaś i gęsiom podwojna porcya, także przez trzy dni. Jeżeli choroba w sąsiedztwie grassuje lekarstwo to można dawać co 4, 5, 6, dni; podług potrzeby.

Srodek zaradczy przeciw gąsienicom w zbożu.

Zielono gałązki czeremchy wstrzymają przechodzenie gąsienic z jednego pola na drugie; tam zaś gdzie posiane zostało ziarno zmoczone w mocnym odwarze czeremchy, nigdy się one nie pokazują, nawet w tenczas gdy sąsiednie pola są przez nich napastowane.

W spichlerzach, dojrzałe i wysuszone zboże zsypuje się nie zbyt grubą warstwą i nakrywa się gałęziami świeżéj czeremchy, któréj zapach tak jest nieznośny robactwu, myszom i szczurom, że one nie tykając ziarna, opuszczają śpichlerz, a te co nie mogły uciec z zasieków, tamże giną. — Uważano przytem że zboże przykryte czeremchą, zachowuje się przez rok i dłużéj bez przesypywania.

O zasadzeniu latorośli drzew delikatnych.

Często się zdarza, że latorośle wzięte z drzew delikatnych, w dalekiéj drodze więdną, i będąc zasadzone, nie przyjmują się. — Aby temu zapobiedz, należy każdą latorózgę natychmiast po zerznięciu wetknąć do surowéj kartofli i potém razem z nią wsadzić do ziemi. Tym sposobem młoda gałązka zachowuje swoją świeżość, a następnie fermentacya kartofli poczynia się do prędszego rozwinięcia roślinnego życia. Należy tu ostrzedz, iż w kartofli robi się drewnianym patyczkiem odpowiedniéj grubości wydrążenie, ażeby wkładając gałązkę nie oszarpać jéj kory, co jest bardzo szkodliwe; sama zaś kartofla powinna być zwierzchu oberznięta, dla oddzielenia z nie oczek, gdyż te, wypuszczają rostki odebrałyby młodéj roślince potrzebne do jéj przyżycia soki.

Sposób przyrządzania tak zwanego obuwia zdrowia.

Ile ciepłe utrzymywanie nóg przyczynia się do zdrowia, a przeciwnie, uzięblanie zrządza różnych chorób, powszechnie jest znaném. Dla tego, wynalezienie środka utrzymującego nogi w jednostajnéj, o ile to być może temperaturze, a przynajmniéj zapobiegającego ich uzięblenia, lub zwilgotnieniu, od dawna już zajmowała uwagę lekarzy, oraz troskliwych o swoje zdrowie osób. Wynaleziono wprawdzie wiele ku temu środków; mianowicie polecane były *ruchome czyli w obuwie wkładane podeszwy* z najrozmaitszych ciał robione, jako: *ze zwyczajnéj pilśni, drzewa korkowego, psich i bobrowych włosów, i wiele innych.*

Jednakowoż, w wyborze wspomnionych ciał, nie zwracano poniekąd uwagi na istotną najczęściéj się zdarzającą przyczynę uzięblania nóg, którą jest: *nagromadzenie się na podeszwach wyziewów skórnych i skupienie się takowych.* Tym to sposobem tworzy się w obuwiu wilgoć, która przez zwyczajne obuwie nie mogąc się oddalić, zrządza mniej więcéj mocne uzięblenie nóg. — A zatem chodzi tu najwięcéj, nie zapobieganie tworzeniu się wymienionych wyziewów, ale raczéj o to, aby wy-

należć ciało któreby je *absorbowało*, czyli połykało; a w skutek tego, zapobiegało nagromadzeniu się wilgoci: temu celowi bynajmniéj nie odpowiadają ciała, z których dotychczas wyrabiają *ruchome podeszwy*. I dla tego to przyczyniają się one na krótki tylko czas do utrzymania ciepła w nogach; ale skoro się na nich nagromadzi wilgoć, żadnego już nie czynią skutku.

Ze wszystkich znanych ciał najmocniéj absorbuje wilgoć *sucha zwierzęcia galareta*. Ona więc jest najstosowniejszą do celu o którym mowa i dla tego, najusilniéj poleconą być może, mianowicie osobom skłonnym do katarów, reumatyzmów i tym podobnych chorób z zaziębienia nóg pochodzących.

Wyrabianie podeszew *z galarety zwierzęcéj* tak jest proste i łatwe, że je każdy może sobie przyrządać. Robią się one tym sposobem. Arkusz tektury nie zbyt grubéj przybija się gwoździami na stół, lub na stosowną deskę. Tektura ta powłóczy się za pomocą pędzla, gorącym klejem, dosyć zgęszczonym, do którego, podczas rozpuszczania dodać należy *chromoxid* (do funta suchego kleju dodaje się jeden łut rzeczonéj substancyi). Skoro pierwsza powłoka klejowa nieco przeschnie, daje się druga, trzecia i t. d., dopóki nie utworzy się na powierzchni tektury warstwa klejowa w stanie suchym linię gruba. Ostatnia warstwa posypuje się drobno postrzyżoną wełną; poczem tektura tym sposobem przygotowana stawia się do izby umiarkowanie ogrzanej, i zostaje w niej dopóki zupełnie nie wyschnie. Co gdy nastąpi, wykrawają się z niej podeszwy podług objętości obuwia.

Klej do tego użytku, powinien być najlepszej jakości, przytem nie należy go długo gotować w wodzie, bo w tym razie, będąc nieco zwilżony po zupełnem wyschnięciu, nabiera lepkości: substancya wyżej wymieniona, i nietylko wstrzymuje klej od prędkiego gnicia, ale nadto odejmuje mu własność lepką w stanie zimnym. Mimo to absorbuje ona znaczną ilość wilgoci, i oddaje ją przez wysuszenie bez najmniejszego zmienienia swego chemicznego składu.

Opisane podeszwy kładą się wewnątrz obuwia. — Skoro zaś napoją się w pewnym stopniu wilgocią, należy je wyjąć, wysuszyć i świeżemi zastąpić.—

O uprawie manny łąkowej.

Z pomiędzy roślin pastewnych, uprawionych w płodozmianie, lub też zasiewanych dla utworzenia łąk sztucznych, manna łąkowa (festuca pratensis) łączy w sobie najwięcéj poszukiwanych przez rolnika własności. Trawa ta, równie na suchym jak i na mokrym gruncie wydaje obfite plony; na karm zaś dla koni, bydła i owiec, jest daleko lepszą i delikatniejszą a niżeli brzanka łąkowa, czyli trawa tymoteusza.

Na ziemi dobrze uprawionej, i najmniej na 4 do 5 cali należycie spulchnionej, manna łąkowa wydaje około 100 cent. suchego karmu z morga. Można ją siać albo w płodozmianie, albo też na osobnych, przeznaczonych na łąki sztuczne miejscach.

W gruntach lekkich zachowuje się zwykle następna kolej:

1szy rok kartofla w świeżej mierzwie.
2gi rok żyto jare z manną łąkową,
3ci rok manna zebrana na nasienie.
4ty rok manna skoszona na siano.
5ty rok owies.
6ty rok tatarka.

Jeżeli ta kolej zasiewów, dla miejscowych przyczyn, okaże się niedogodną, można siać mannę w zwyczajnem trzy-polowem gospodarstwie; dodając dwa pola:

1szy rok ugor świeżo mierzwiony.
2gi rok żyto.
3ci rok owies z manną łąkową.
4ty rok manna.
5ty rok manna.

Kto zaś nie życzy sobie uprawiać mannę na roli ten może zasiewać ją na łąkach sztucznych. W ogólności roślina ta wymaga gruntu dobrze spulchnionego i posiadającego nawóz rozłożony nie zaś świeży. Nasienie manny bardzo jest lekkie i jeżeli ziemia nie została należycie rozkruszona, wtedy większa część młodych roślinek ulega zniszczeniu. Na morg polski wysiewa się 120 funtów manny i 6 funtów koniczyny, dodając 1 i pół korca spulchnionej i suchej ziemi z gruntu, dla lepszego i równiejszego rozsiania tych nasion. Wybiera się do tego dzień pogodny i cichy, ażeby wiatr nie unosił lekkiego nasienia manny; poczem rola bronuje się lekko raz jeden i utłacza się walcem. Uprawiając mannę w płodozmianie, należy ją siać po zasianiu, i ubronowaniu jarki lub owsa; siejąc zaś w oddzielnych miejscach, potrzeba dla ochrony początkowo wschodzących roślinek, dodawać na każdy morg po 10 funtów szporku, który po zakwitnieniu skosić, i sprzątnąć ostrożnie, ażeby furami nie uszkodzić delikatnych rostków manny.

W drugim roku zacznie ona bujnie wzrastać i dochodzi niekiedy do $1\frac{1}{2}$ łokcia wysokości. Na siano kosić należy mannę w czasie kwitnienia, gdyż w tej porze ma najwięcej pożywności: potem zaś, kiedy się kształci i dojrzewa nasienie, pożywność jej zmniejsza się o połowę.

Przy zbieraniu nasion manny postępuje się tym sposobem; jak tylko zaczyna przekwitać, bierze się

każdego dnia po kilka kłosów do ręki, z lekka przesuwa się pomiędzy palcami, nie ściskając ich mocno i jeżeli w ręku wykruszy się kilka ziaren, w tenczas niebawnie przystąpić trzeba do zbioru manny. Żżynają się tylko same łodygi z nasieniem odrzucając trawę liściastą: wiążą się w małe snopki; tak aby je można było objąć dwiema rękami; poczem ustawiają się pionowo na czystem klepisku, byle niezbyt gęsto, a jeżeli ustawiają się na otwartem miejscu, w czasie dżdżystym powinny być złożone w kupki po 10 snopków i z wierzchu przykryte snopem słomy. Skoro manna w snopkach wyschnie, wtedy się omłaca, oddziela nasienie, suszy na słońcu przez dzień jeden i składa w miejscu przeznaczoném.

Po uprzątnieniu z roli snopków nasiennych, natychmiast skosić należy rzysko, które suszy się na siano; zbierając zaś nasiona z łąki sztucznej, nie należącej do płodozmianu, roztrząsa się w jesieni do 50 fur nawozu na morg polski, dla użyźnienia ziemi, która przez zbiór nasienia wysila się daleko więcej niżeli przez skoszenie trawy w czasie kwitnienia.

Łąki sztuczne stałe, należy zasilać rozłożonym drobnym nawozem, w oznaczonéj ilości, co cztery lata, ażeby usposobić je do obfitego urodzaju trawy na czas długi.

O kartoflach czerwono-niebieskawo-marmurkowych odznaczających się wielu dobremi przymiotami.

(przez Fr. Schmalz Radcę Stanu w Dorpacie).

W roku 1834 otrzymałem od mego przyjaciela ze Szlązka 20 sztuk kartofli, które za najlepsze tamże uznano. W krótce i ja się przekonałem, że oddawane im pochwały nie są bynajmniej przesadzone i ze 140 gatunków tej rośliny, które wówczas dla wypróbowania uprawiałem, ten gatunek otrzymał pierwszeństwo. W roku 1838 z owych 20 sztuk przed 4 laty otrzymanych; zebrałem już przeszło 1000 szefli.

Te kartofle różną mają nazwę; i tak w naszéj okolicy (w Liflandyi) zowią je Szląskiemi, ponieważ ze Szląska sprowadzone zostały: w Szląsku zaś nazywają je czerwono-niebieskawo-marmurkowane (roth-blau-marmorirte) lub też kartoflami wiśniowemi. Są one także znane w Anglii pod nazwą Kirkham marbles i bardzo wysoko cenione. Z resztą obecnie, mają one, że tak powiem, sławę europejską, gdyż z wielu krajów są od nas zapisywane. (*)

Kartofle te mają liście wielkie, kształtu jajowego, jasno zielone, płaskie; pomiędzy każdą parą wielkich listków znajdują się dwa listki malutkie. Łodyżek mają tak wiele, iż wkrótce po wysadzeniu pokrywają niemi ziemię, niechby były sadzone w rzędy 20—24 cali od siebie odległe. Są one $1\frac{1}{2}$ do 2 stóp i więcej wysokie, górą bardzo rozgałęzione i znaczną massą gębczastych liści osadzone. Pręty kwiatowe włosiate, kwiat koloru szaroniebieskawego. Owoc podługawo-okrągły, zwyczajnie 3 cale długi, a $2\frac{1}{2}$ cale w przecięciu szeroki; kolor łupinki czerwono-niebieskawo-marmurkowy: mięso żółtawe. Kiełki puszczają grube czarno-niebieskawe, osadzone gęsto-białemi włoskami. Wprawdzie mogą one być sadzone bardzo rychło; jednakowoż, ponieważ wkrótce po zasadzeniu wschodzą i nadzwyczajnie szybko rosną, przeto nie ma przyczyny spieszyć się z ich sadzeniem.

Dobrze obradzają w gruncie tak mało żyznym, jakiego inne odmiany tej rośliny znieść nie mogą.

Pochodzi to ztąd iż za pomocą swych licznych wielkich i gębczastych listków, ciągną wiele wilgoci i pokarmu z powietrza. I dla tego to, bardzo często, z roli płonnéj podczas suchego lata, zbierałem plon prawdziwie zadziwienia godny.

Wprawdzie wiele się do tego przyczynia ta okoliczność, ze swemi gęstemi łodyżkami tak mocno osłaniają ziemię, iż nietylko będąca w niej wilgoć nie może się z taką łatwością oddalać, jak z pod łęcin innych gatunków kartofli, lecz nadto, ta część która się z ziemi wywięzuje, oraz i wszelkie inne pożywne gazy nie ulatniają się w powietrze, lecz raczej przez liście i łodyżki spożyte bywają.

Z tąd też to pochodzi. iż ta odmiana o wiele mniej rolę płoni aniżeli wszystkie inne, jak to porównawcze doświadczenia do przekonania wykazały.

Ma ona jeszcze i tę dobrą stronę, iż szybko okrywając ziemię swemi łodygami, tłumi chwasty i mniej wymaga pielęgnowania w czasie wegetacyi. Nadto jej łodygi o wiele są wytrwalsze na zimno od innych: Tak np. kiedy w końcu Lipca 1834 r. tak mocny mieliśmy w naszej okolicy przymrozek, iż łęciny wszystkich kartofli przemarzły, te o których mowa, bynajmniej uszkodzone nie zostały.

Jak powiedziałem owoc tej odmiany nie jest zupełnie okrągły, lecz nieco podłużny i zwykle na jednej stronie nieco spłaszczony. Oczków ma mało i niemal wszystkie znajdują się w dolnej części; czyli, od strony korzenia; charakterystyczną oznaką

(*) Ta odmiana kartofli nie należy bynajmniej do nowych. Już przed 30 laty uprawianą była w Wielkim Księstwie Poznańskim, nazywano je tam nijakiemi; może dla tego, że tak co do koloru, jako własności, trzymają środek między kartoflami granatowemi, a zwyczajnemi koloru żółtawego.

tej odmiany jest to, że zwykle na stronie nieco spłaszczonéj oczka wcale się nie znajdują.

W stanie surowym kartofle te są nader ciężkie: co dowodzi znaczną obfitość mąki. Gotują się nader szybko mianowicie w parze. Po ugotowaniu nie są ani zbyt suche, ni też wodniste: smak mają nader przyjemny.

Dojrzewają wcześniej od innych. U nas (w Liflandyi), w lipcu już je można gotować: a około połowy Sierpnia, wybierać z roli. Wszakże okoliczność ta jest największej wagi, mianowicie dla krajów północnych, gdzie częstokroć w Wrześniu a nawet już w drugiej połowie Sierpnia, tak mocne bywają przymrozki, iż nie już tylko łodyżki, lecz i kartofle w bliskości powierzchni ziemi będące, całkiem marzną.

Odmiana ta nie jest w prawdzie plenna. Jeżeli się sadzą kartofle średnie, nieprzekrawane, w ziemię dobrą żyzną, tedy najwięcéj znajduje się 15 sztuk pod jednym krzakiem: jako plon średni można przyjąć 10—12 sztuk. Natomiast zaś nieznajdują się pomiędzy niemi małe: ale niemal wszystkie są jednakowéj wielkości. W najgorszym nawet gruncie rzadko się znajduje kartofla mniejsza jak $1\frac{1}{2}$ cala w średniem przecięciu; wiele zaś trzymało 3 i więcej cali W gruncie bardzo żyznym są one znacznie większe; lecz wtedy w środku mają małe wydrążenie: czego niespostrzegłem ani jednego razu gdy w zwyczajnej ziemi były sadzone.

Dla tej to przyczyny, wybieranie z ziemi tych kartofli idzie nader szybko. Liczne bowiem porównawcze doświadczenia przekonały mnie, że np. do wybrania z ziemi 100 szefli tychże kartofli, potrzeba niemal o połowę mniej rąk aniżeli do wybierania innych odmian. Wszakże jest to nader ważna okoliczność, mianowicie dla okolic w ludności nie zamożnych.

Przed kilku laty analizowałem ten gatunek kartofli pod względem ilości krochmalu jaką zawierają i znalazłem go 19 $\frac{1}{2}$ proc. Powtórzyłem tę analizę w roku zeszłym i otrzymałem $21\frac{1}{2}$ proc., krochmalu. Przyczyną téj różnicy było zapewne to: że ostatnie kartofle były sucho z pola zebrane. i zostawały do Grudnia w piwnicy na suchym piasku: przeciwnie zaś, pierwsze były wybrane z ziemi po kilkotygodniowym deszczu i w krótce po zebraniu analizowane.

Jednocześnie analizowałem gatunek kartofli, który uprawiałem, zanim otrzymałem ten, o którym mowa, wydał on tylko 13 proc., krochmalu.

Co do mąki, téj otrzymałem 36 proc., bez łupinek: a blizko 40 proc., z łupinkami. Jest to największa ilość jaką dotąd z kartofli otrzymano. Z tąd się okazuje, iż kartofle te byłyby ze wszystkich dotąd znanych najzdatniejszemi do gorzelniów. Z czynionych w téj mierze w gorzelni mojéj doświadczeń z pewnością mogę twierdzić, iż przy stosownem postępowaniu, wydadzą przeszło 12 kwart wódki 50 stop. Tralessa, z szefla pruskiego.

Mąka z tych kartofli, podług metody *Hasenstejna* otrzymana, jest bielsza, od najbielszéj pszennéj.

Klimat i grunt: Ponieważ te kartofle wiele mają łęcin i przy stosownie gęstem sadzeniu, grubą ich warstwą osłaniają ziemię, przeto nader są zdatne dla klimatu więcéj suchego niż wilgotnego. W tym atoli razie, należy pod nie uprawić rolę już w jesieni, a na wiosnę mało rozpulchniać, celem zachowania w niéj wilgoci zimowéj i wcześnie kartofle sadzić: a tem bardziej, iż będąc na zimno od innych wytrwalsze, zatém, dość wcześnie sadzone być mogą.

Ponieważ ich owoc, gdy są wcześnie sadzone. około połowy Sierpnia już rosnąć przestaje, przeto nic im to nie szkodzi, gdy w tymże czasie, przymrozki, jakie często się trafiają w klimacie północnym i zachodnim, nać ich zwarzą.

Z doświadczenia mego z pewnością mogę twierdzić, że nawet w gruncie płonnym, stosunkowo dobrze obradzają. Sadziłem je bowiem w ziemi słabéj, wypłonionéj, zaledwie na 4 cale głęboko uprawianéj, a przecież wydały one znacznie większy plon od kilku innych gatunków, które, dla porównania w tejże roli zasadziłem.

Wprawdzie nie wiem z własnego doświadczenia czyli? i jak się udają w gruncie mocnym, gliniastym: jednakowoż, o ile znam ich naturę, sądzę, iż grunt takowy winienby być należycie rozpulchniony, i w czasie ich wegetacyi często obrabiany: jeżeli zaś warunki te dopełnione nie zostaną, wtedy, według mego zdania, na znaczny plon liczyćby tu nie można.

Kartofle te nie należą do tych, których owoc płytko w ziemi leży, lub ku powierzchni się rozrasta; owszem, zawięzuje się on głęboko, i dla tego mogą być dosyć wysoko ziemią obsypywane w czasie wegetacyi.

Uwaga. Od niejakiego już czasu, wielu gospodarzy powstaje przeciw obsypywaniu kartofli podczas wegetacyi, uważając to, nie już tylko nie potrzebnem, lecz nawet szkodliwem. To zdanie podziela także sławny nasz agronom *P Szprengiel.* I ja przychylam się w zupełności do niego, lecz pod tym warunkiem, że rola jest pulchna, głęboko użyzniona i uprawiona na 6, 7 i 8 cali w takiéj bowiem ziemi, mianowicie pod czas suszy, nietylko obsypywanie (obradlanie) rzeczywiście nie jest potrzebne, lecz istotnie

szkodliwe (a). Inaczéj zaś rzecz się ma w gruncie mocnym mało rozpulchnionym, a mianowicie, jak to zwykle bywa, tylko na 3, 4 cale głęboko oranym: tutaj bez obradlania, obfitego plonu kartofli spodziewać się nie można.

Podług wieloletnich, w tutejszéj okolicy czynionych doświadczeń na wielką miarę, mórg pruski gruntu piaszczysto-gliniastego (dobrego żytniego), nie świeżo mierzwionego, ale dobrze uprawionego, wyda w średnim przecięciu około 70 szefli pruskich (wypada z mor. polsk. około 154 szefli); z lepszego zaś gruntu i bardziéj użyznionego przyjąć można z pewnością przeszło 100 szefli z morgu berl.

Skuteczność mąki z kasztanów dzikich do umywania rąk.

Mąka ta ma szczególniéjszą własność oczyszczania rąk zabrudzonych przy pracy drukarskiéj, malarskiéj, kuźniczéj, kominiarskiéj i t. d.; prędzéj nawet od mydła zdejmuje brud i łatwiéj chwyta się rąk zwalanych tłustością. Potrzeba tylko ręce zmoczyć wodą, a potem posypać mąką z kasztanów i nią się umywać.

Prezerwatywa dla owiec w czasie panującéj ospy.

Zetrzeć na proszek i zmięszać: korzenia ziela Swiętojańskiego (*Hypericum perforatum*) łutów $2\frac{1}{2}$; korzenia ziela zwanego dziewięćsił bezprętowy, albo Zeniszek przyjemny (*Carlina acaulis*) $2\frac{1}{2}$ łuta; ziela Dryakiew ugryziona czyli Swierzbnica (*Scabiosa succisa*) półtora łuta; szaréj siarki 8 łutów; kamfory pół drachmy; czarnego kminku półtora łuta. Wszystko miesza się z solą, i owcom daje dwa lub trzy razy codziennie, szczególniéj w tenczas, kiedy w sąsiedztwie ospa panuje. Podana tu ilość wyrachowana jest dla 800 sztuk owiec.

(a) Okoliczność ta jest zaiste największéj wagi. Jak wiadomo uprawianie kartofli w świeżym nawozie ztąd jest nader szkodliwe, iż podczas ich obradlania, nawóz nader szybko się rozkłada i znaczna część utworzonego z niego pokarmu roślinnego, daremnie ginie. Wszakże uniknęłoby się téj straty, gdyby się kartofle nie obradlały. Nadto, okrywając one grubą warstwą łęcin powierzchnię ziemi, wstrzymywałyby rozkład nawozu; a następnie zachowałby się w ziemi dla następnéj rośliny materyał tenże pokarm tworzący. To zdaniem naszym objaśnia twierdzenie tych gospodarzy którzy utrzymują, że w równych zkąd inąd okolicznościach, ozimina bujniéj obradza po kartoflach nie obradlanych, niżeli po obradlanych.

Zabezpieczenie drzewa od mrówek.

Rozpuściwszy sadzę kominową w oleju konopnym, posmarować tą mieszaniną u dołu pień drzewa, które przeciwko mrówkom obwarować chcemy. Sposób ten z nieomylności swojéj, mógłby także posłużyć ku ochronie ulów i t. p.

Użycie kartofli zamiast kleju do wapna.

Funt kartofli po ugotowaniu i obraniu z łupinek rozetrzeć w trzech lub czterech funtach wrzącéj wody. Gdy się kartofle w klej zamienią, dodaje się około dwa funty wapna, czterema funtami wody ugaszonego; wszystko dobrze się mięsza i przecedza przez sito. Można nią bielić z wszelkim pożytkiem wszelkie drzewo, pod gołem niebem zostające jako to: parkany, bramy, ściany i t. p. Zamiast wapna można użyć kolorowéj glinki, ugru, lub innéj farby i kolorami pomalować tego rodzaju przedmioty, równie jak i dachy.

Kit do porcelany, szkła i kamieni.

Wielkie ślimaki, które się gęsto w ogrodach i lasach znajdują, opatrzone są na tylnéj części ciała swojego pęcherzykiem zawierającym białą, tłustą, galaretową substancyą. Włożywszy ją między dwa twarde ciała i ścisnąwszy ich powierzchnie do siebie, trzymają się tak mocno, że przedmiot sklejony, uderzony, łatwiéj w innym kierunku pęknie, niżeli w miejscu sklejonym.

Sposób prania duńskich rękawiczek.

Brudne rękawiczki moczyć przez kilka godzin w zimnéj rzecznéj wodzie, potem je zwyczajnym sposobem wyprać w letniéj wodzie, rozgotowawszy w niéj trochę mydła. Nie należy przytém wykręcać ich, ale tylko z lekka wyciskać. Po dostatecznem oczyszczeniu z brudu, namoczyć rękawiczki na 24 godzin w tęgim occie winnym dla przywrócenia koloru, poczém rozwiesić i powoli w cieniu wysuszyć.

Powleczenie na żelazo dla ochronienia go od rdzy.

Jeden funt mąki ceglanéj, przez jedwabne sito przesianéj z cwierć funtem glejty ołowianéj, rozcierają się na kamieniu z pokostem lnianym na gęstą farbę, która się rozcieńcza olejkiem terpetynowym, tak, iżby za pomocą pędzla dała się łatwo naprowadzać. Nim ta massa będzie naprowadzona, trze-

ba żelazo doskonale wyszorować chociażby nawet było nowe. Pan *Zeńi* wynalazca tego sposobu, zapewnia z własnego dwuletniego doświadczenia, iż żelazo podwakroć tą farbą powleczone, będąc codziennie wystawione na działanie morskiej wody, rdzy nie uległo.

Sposób zachowania świeżego masła.

Do zachowania należy wybierać masło, które z łatwością dało się wybić: takie bowiem, które długiego na to potrzebowało czasu już mniej więcej uległo zmianie: masło to trzeba wypłukać doskonale z maślanki, natłoczyć w garnek zupełnie suchy tak, iżby mogło bydź szczelnie wilgotnym pergaminem przyłożone i zawiązane. W niedostatku pergaminu, można powierzchnią masła w garnku zalać roztopionym białym woskiem tak szczelnie, iżby powietrze żadnego przystępu nie miało. Tak urządzone winno bydź zachowane w chłodnem miejscu w którem temperatura nie przechodzi 8º R.

Pomada na popadane ręce w zimie, tudzież do rozmiękczenia skóry na rękach.

Dwa łóty *Spermacety* (Olbrotu) roztopi się w miseczce porcelanowej na bardzo wolnym ogniu, a po odstawienia od ognia, dodaje się jeden łut migdałowego olejku, 20 kropel lewandowego, 10 kropel bergamotowego i dwie krople goździkowego; wszystko się utrze razem należycie i zachowa do użytku w dobrze zawiązanych słoikach.

Proszek pachnący do umywania.

Marsylskie białe mydło postruże się w cienkie trzaszeczki i wysuszy się dobrze w bliskości pieca, poczem utrze się miałko i przesieje przez gęste sito 24 łuty tego mydlanego proszku, zmieszają się z trzema łótami kalcynowanej i miałko tłuczonej sody, do takowej mieszaniny przydaje się 2 łóty florenckiego fiałkowego korzenia, ćwierć łóta kardamonu, 30 kropel olejku lewandowego, 50 kropel bergamotowego, 20 cytrynowego i 3 krople cynamonowego. Korzeń fiałkowy, jakoż Kardamon powinny bydź na najdelikatniejszy proszek utłuczone. Olejki zaś rozetrą się z cukrem. Gdy się wszystko należycie przemięsza, proszek chowa się w dobrze zatkanych flaszeczkach, Takowy proszek nie tylko do umywania rąk, ale i do golenia służyć może, chcąc go używać wsypuje się trochę w miseczkę doleje się wody deszczowej lub rzecznej ilość upodobaną w której się proszek rozpuszcza.

Użytek sieczki mielonej w gospodarstwie.

Sieczkę ze słomy pszennej miałko mieloną (po zaparzeniu wodą gorącą) lubią jeść konie, woły, krowy, cielęta i owce, dla tego bydło łatwiej trawi iż pożywna jej część w stanie zmielonym łatwiéj wyciągnioną być może. Mąka ta z sieczki przemieszana, z mąką żytną i na chleb wypieczona (na 10 funtów chleba 5 funtów mąki żytnej) jest dobrą karmą dla psów, kur, jędyków i. t. d. w Angli z pożytkiem używaną. Ztąd wątpić niemożna że koniczyna, łodyga z grochowiny, słoma z owsa, proso i tatarki, w stanie *mielonym*, dla bydla daleko *pożyteczniejszą* bydź powinna, niżeli w stanie całkowitym.

Kapusta kwaśna w stanie suchym.

Dla potrzeby w koszarach ,i w pochodach, jako w domu (*) może ku wielkiej służyć wygodzie suszona kwaśna kapusta która mało zabiera miejsca, a bez trudności zagotowaną bydź może. 125 funtów kwaśnéj, z beczki wyjętéj kapusty, wydają po ususzeniu tylko 12 funtów (około 10%) suchéj substancyi, która tyle jest pożywną. iż jeden funt ugotowany, 30 ludzi nasycić może. Żolnierz przeto opatrzony jednym funtem suszonéj kapusty może mieć z niéj 30 porcyi pożywienia, z przydatkiem chleba.

Chcąc wysuszyć kwaszoną kapustę, wyciska się takową mocno, rozciela na rzeszotach, potrząsa solą z mąką pszenną wstawia po chlebie w piecu który atkawszy, wysusza należycie. W potrzebie gotuje się jak zwyczajna kapusta przez parę godzin. przydawszy okrasy; a ponieważ zbytecznie pęcznieje, trzeba do jednego funta przeszło 4 lub 5 garncy wody.

(*) Wiadomo ile skrzętnéj pilności i ochędostwa w utrzymaniu wymaga kwaszona kapusta w beczkach, i jak napełnia zaraźliwemi wyziewami pomieszkania klassy uboższéj naszego ludu.

TATARZY

POWIEŚĆ Z ROKU 1287.

1.

NAPAD.

Bieży, a za nim tłumem się garną,
Trwał bój trzy noce, trwał bój trzy ranki;
Zalane łzami, odziane czarno,
Próżno go klęły blade Albanki
Padł Weligeka . . . .

A. Chodzki (pieśni Nowo-Greckie).

Zabrzęczał dzwonek na drewnianéj wierzyczce wiejskiego kościołka, w około którego śnieg grudniowy wysoko się wspinał, połyskując drogiemi kamieniami przy bladém, zimowém słońcu. Kościół był otwarty: z niego płynęły ciche pienia, błyszczały zapalone lampki — wiły się ku górze sinawe kadzideł dymy. Przed obrazem Boga Rodzicy, na drewnianym ołtarzu, kapłan odprawiał świętą ofiarę i pochwalny głos zanosił do nieba, ku któremu oczy jego zwrócone były.— Nie daleko klęczała młoda dziewica, z otwartemi usty, z oczyma na obraz zwróconemi, ze złożonemi rączki — modliła się: a jéj modlitwa musiała być szczéra, prawdziwa, bo święty pokój błyszczał na czole, a promień niebiańskiéj radości otaczał lice.

Spokojnie, bez wrażeń bez smutków płynęło życie Hanny. Jeszcze w niemowlęctwie utraciwszy rodziców, całém swém istnieniem przyległa do młodego Janusza, towarzysza jéj lat dziecinnych, przyjaciela, kochanka — a w końcu narzeczonego; spokojne jéj serce, i dziś tak samo biło w piersi, jak w chwilach dawno ubiegłych. Prócz szczeréj, tkliwéj miłości dla Janusza, nie było w niém innych uczuć, bo jéj myśli, koło jednego zawsze krążyły obrazu, wystawiającego jéj błogą, uroczą przyszłość pędzoną obok oblubieńca. Za niego też jéj usta w szczeréj, prostéj modlitwie odzywały się do Boga — schylona przed obrazem Matki Boskiéj, z zachwyceniem zwracała rzewny wzrok, na niebiańskie oblicze Maryi.

W tém drzwi kościołka z trzaskiem uderzają o ściany, i gromady zlękłego ludu z krzykiem się w nie cisną.

„Tatarzy!... Tatarzy nas ścigają!... Tatarzy palą nasze chaty!... były słowa, jakie bojaźń wyrwała z ust przelękłego tłumu. I wszyscy wbiegli do kościołka, wszyscy przylegli do ziemi, do drewnianych filarów podpiérających sklepienie, do prostego ołtarza — wszyscy ucichli, wszyscy z nadzieją w duszy: jak gdyby drewniane ściany mogły ich zasłonić przed strzałami Tatarów, a drzwi bez zapór od śmierci i niewoli.

Znowu drzwi otworzyły się: wbiegł okryty zbroją młody rycerz: jego oko pałało ogniem — serce biło gwałtownie pod stalowym pancerzem — za nim weszło wielu: byli to starzy i młodzi, zgarbieni wiekiem i kwitnący zdrowiem i świéżością — ale wszyscy jednako ożywieni męztwem.

— Janusz!.. Janusz!... on nas obroni! — zawołały przelękłe tłumy i cisnęły się koło rycerza, jak młode pisklęta pod opiekuńcze skrzydła matki.

— Nie lękajcie się! — zawołał przybyły donośnym głosem, my was zasłoniemy przed napastniczym wrogiem — chyba po naszych trupach przedrze się Tatarzyn do téj świątyni i skala jéj ołtarze.

Wszyscy z otuchą spojrzeli na szlachetną twarz młodzieńca — spojrzała Hanna, w rycerzu poznała swego kochanka.

— Januszu! przyjacielu! kochanku mój! — zawołała chwytając go za rękę — co chcesz czynić! mnie opuścić?... o nie... nie... ty tego nie zrobisz... ty nie narazisz się na pewną zgubę.. wspomnij na Hannę która cię kocha... gdy zginiesz, cóż jéj po życiu... opuszczona, siérota do kogoż się uda...

— Próżno najdroższa — odparł Janusz — przytulając do łona tonącą we łzach Hannę — powinność powołuje mię do walki, i obrony tych tłumów, któ-

re tu przyszły szukać ochrony... Żegnam więc cię Hanno... żegnam... miéj ufność w Bogu!...

Z cichym szmerem wysunęli się rycerze, by swemi piersiami zasłonić życie bliźnich. A w kościele znowu było jak przed tém: ksiądz kończył mszę zaczętą—kadzidła dymiły się—tłumy pokornie pochyliły głowy—i Hanna powtórnie upadła na kolana. —

„Allah! Allah!... dolatały krzyki ze dworu, a za niemi szczęk pałaszy i poświsty strzał, dające znać że Tatarzy ściérają się z Polskiém rycerstwem. Za każdym nowym wykrzykiem lud żarliwiéj się modlił—i również wydawał krzyki, lecz krzyki rozpaczy i przestrachu. Hanna tylko, osłupiała, drętwa, nie mogła się modlić, bo bojaźń o życie kochanka ciągle jéj umysł zajmowała.

Długo jeszcze, długo powtarzały się złowieszcze odgłosy—potém wszystko ucichło. Z odżyłą nadzieją, kilka kobiét z tłumu, wyjrzało przez drzwi kościoła: w około leżały rozrzucone bronie, cicho jęczeli ranieni — trupy spoczywały przy sobie: Tatarzyn przy Polaku—Polak przy Tatarze. Daléj gorzały chaty wioski—wiatr kłębami unosił dym do góry—iskry trzeszczały, sypały się i nikły w gromadach śniegu. Jeden tylko kościołek cały, nietknięty stał pośród zniszczenia i skromnie spoglądał drewnianym z wieży krzyżykiem na białe obłoki, na których słońce świéciło.

Powoli, okryci krwią i znojem, wracali rycerze odegnawszy tłumy Tatarów; ale w miejsce pociechy, na twarzy każdego z nich boleść i smutek się malowały, bo Janusza i kilku walecznych w tatarskich zostawili rękach.

Hanna usłyszawszy o tém, bez jęków, bez łez, milcząc wyszła z kościoła i drżącemi kroki brnęła po wysokich, śniegowych zaspach i szła ku stronie, gdzie stała chata, nie dawne jej mieszkanie.—Przybyła—spojrzała przed siebie, lecz w miejsce niéj ujrzała kupę sczerniałych węgli, błyszczących w wielu miejscach ogniem, i ziejących ze swego łona czarnym gęstym dymem. Nie miała więc po co iść daléj i zwróciła napowrót ku kościołowi; w tém noga jéj zawadza o ciało zabitego Tatara: na ten widok gwałtowny dreszcz przebiegł wszystkie jej członki — odrętwienie zniknęło z lica — łzy obfite potoczyły się z oczów.

„Toż więc na prawdę!—zawoła w rozpaczy—naprawdę straciłam cię Januszu!.... tyś w niewoli.... może już nawet nie żyjesz... a ja sama zostawiona na ziemi muszę ciérpieć.... muszę być siérotą!... Czemużeś nie słuchał słów moich.... nie miałabym potrzeby opłakiwać ciebie.... nie rozłączyli byśmy się nigdy.... a teraz nie ma cię.... tyś dla mnie na wieki stracony... Lecz nie — ty mnie nie opuścisz... sama pójdę do twoich wrogów... sama oddam się w ich ręce... a może Bóg dozwoli mi wyrwać cię z więzów... wrócić ci wolność... życie.

I uklękła na śniegu i prosiła Boga by wspierał jéj zamiary.

2.

BRANKA.

„Niechcesz li dziéwcze zostać Turczynką?
Nie chcesz li dziéwcze za mąż za Turka?"
A. Chodzko (pieśni Nowo-Greckie.)

„Laszka! Laszka! zabrzmiały tysiące głosów, i tysiące dzikiego Tatarstwa otoczyły Hannę — Patrzcie jaka gładka: jakie lica... jakie włosy... jakie oczy... jaka postać — do Hana ją!... do Hana!...

I szalona tłuszcza powiodła dziewczynę — a w około rozlegały się dzikie krzyki — rżały konie — jęczały dzieci i niewiasty w niewolę pobrane.

Han przyjął podarunek: musknął brodę, na szabli oparł rękę i posadził Polkę przy sobie. Ta chciała odepchnąć dzikiego Tatara, w tém spojrzała przed siebie, gromady powiązanych niewolników zalegały ziemię... o nieba! między niemi poznała Janusza! — dreszcz przebiegł jéj członki — oczy zaćmiły się, i Hanna z przytłumionym krzykiem padła zemdlona.

Przestraszony Han, sam rzucił się do jéj ratowania — jego ręce objęły szczupłą kibić dziewicy — usta dotykają się do zimnego jak marmur czoła Hanny — na próżno oddechem stara się je ogrzać.

— Ach obudź się... spójrz na mnie, — woła przytulając ją do siebie — obudź się, a wszystko co zechcesz uczynię... powiedz że będziesz moją... kochaj mnie, a wnet powrócę wolność wszystkim Lachom, których za parę dni w stepy popędzić miałem.

W téj chwili Hanna otworzyła oczy — ostatnie słowa Hana nową otuchę wlały do jéj serca, z chciwością też słuchała ich brzmienia, a gdy Tatarzyn przestał mówić, chwytając go za rękę zapytała?

— Panie!... czy być może... toż więc na prawdę chcesz powrócić wolność tym nieszczęśliwym?

I ręką wskazała na powiązanych brańców.

— Tak... będą wolni... lecz pod warunkiem że ty się zostaniesz... że będziesz moją... że pozwolisz mi się pieścić i całować...

Zimny dreszcz przebiegł Hannę — zadrżała na myśl tak wielkiego poświęcenia — ale wnet pamięć że za tą cenę będzie mogła powrócić wolność Januszowi i tylu nieszczęśliwym, rozkazała jéj przez ofiarę Hana.

— Dobrze — rzekła — usłucham cię, lecz ty nawzajem pamiętaj dopełnić swojéj obietnicy.

— Przysięgam na proroka odrzekł Han — a widząc obfite łzy płynące z oczu Hanny, dodał: — Płaczesz... i na cóż ten żal... przecież pojedziesz ze mną... daleko... w stepy... będziesz moją żoną... królową w mojém państwie... Nie żałuj Lackich pól i u mnie są pola... nie żałuj matki — i ja mam matkę która będzie twoją... nie żałuj mołodcow — wszak i ja mołodec... nie żałuj swoich szat, swych klejnotów — ja ci ich nawiozę zkąd chcesz: powiész słowo — w moment będziem na koniach ja i moje dzieci i daléj, daléj po stroje dla Hanowej. No i cóż jeszcze płaczesz .. czyż nie cieszą się słowa moje?... czyż nie jesteś szczęśliwą?...

Widziała Hanna że dłużéj nie można jéj być tak obojętną — mimo więc obrzydzenia i odrazy zarzuciła ręce na szyję Hana, i pieścić go zaczęła.

Wtém pomiędzy niewolnikami ukazała się postać człowieka stojącego na klęczkach: patrzył on długo na przymilenia młodéj dziewczyny — łakomém zdawał się pożérać ją okiem, a uchem napróżno chciał schwycić choć najmniejszy wyraz, bo tylko nie zrozumiałe dolatywały go dźwięki. Zakrył twarz rękami, zachwiał się i padł na ziemię...

A Han palił fajkę, a tłumy spiéwały albo raczéj wyły rozlicznemi głosy.

3.

„Chcesz to ucieknę; oboje tułacze,
Pójdziem w świat, ja się ukryję
Przy tobie luby, przy tobie!” . . . . .
. . . .
W uściskach padli — w tém z krzaków wyskoczy
Strzelec, od złota ubrany,
Twarz purpurowa, zakrwawione oczy,
A wargi białe od piany.
— „Ha obłudnico! żmijo jadowita!
To wiara, to miłość taka,
Dość, dość słyszałem!” — za włosy ją chwyta;
Nogami bije rybaku.
— „Héj! wiązać.” . . . .
A. J. Szabrański.

Lotem ptaka rozbiegła się pomiędzy niewolnikami wieść o rychłem ich oswobodzeniu — jeszcze kilka godzin, a ci starcy powrócą do chat swoich w których się zrodzili — ci młodzieńcy znów wezmą oręż do ręki — te dziewice młode, piękne, nadobne, będą mogły znów spiéwać i tańczyć na jedwabnych błoniach — te dzieci powrócą na łono rodziców z których wyrwane zostały — niemowlęcemi usty będą szczebiotać piérwsze wyrazy, lecz mową zrozumiałą dla lackiego ucha — będą się modlić do Boga Chrześcian, — będą wzrastać by walczyć z temi bisurmanami, których jarzmo dźwigały. I one, co już miały powiększyć liczbę odszczepieńców — co miały oddać pokłon chorągwi Proroka — nie raz jeszcze krwią tatarską zbroczą swe oręże. O! jak się musiała radować dusza Hanny na wspomnienie, że te tłumy wolność, honor i życie jéj będą winne! — lecz przy radości i boleść naciskała jéj łono na wspomnienie, że za tyle poświęceń, tylko sromota i wieczna niewola ją czekają — że jutro, te tłumy, wolne, swobodne, powrócą do strzech rodzinnych, a ona sprawczyni ich swobody, będzie musiała na długo, a może na zawsze, pozostać wśród tego dzikiego narodu, piérwsza pomiędzy niewolnicami — zmuszona podzielać uciechy Hana — zaprzeć się swego Boga, zniszczyć swoją niewinność — zapomnieć własnego kraju... o! czyż żyć wydoła?... czy nie upadnie pod brzemieniem niedoli!..

Dusza jéj potrzebowała pociechy — bo nie mogły ją cieszyć dzikie pieszczoty Tatara, ni dzika wesołość jego — ni ponure twarze jego wojowników. Postanowiła przeto raz ostatni zobaczyć się z kochankiem — pożegnać go — lecz dzień niepozwalał jéj tego uczynić — musiała czekać nocy.

Zeszły gwiazdy; Hana nie było przy dziewicy: poszedł robić przygotowania do odwrotu. — Cała horda barbarzyńców, leżała rozłożona obozem w dolinie — ognie paliły się w wielu miejscach — Tatarzy leżąc na baranich skórach, rozgrzéwali skostniałe członki przy jasnym płomieniu — gdzie nie gdzie bieliły się namioty Mirzow, około których stały poprzywiązywane konie.

Hanna szybko przebiegła pośród tych rozlicznych przedmiotów — straż czcząc w niéj przyszłą żonę Hana, z uszanowaniem cofnęła się, i swobodniej przepuściła ją do miejsca, gdzie brańcy pocieszeni błogą nadzieją, niecierpliwie oczekiwali piérwszego zabłysku porannéj jutrzenki, o którym to czasie, wolność odzyskać mieli.

Z głową wspartą na rękach obciążonych więzami, Janusz zadumany siedzi na pieńku drzewa, i z ponurém milczeniem spogląda po niebie. Jego nie cieszyła nadzieja swobody, bo dla niego nie było już szczęścia na ziemi. Gdyby wiedział że jego Hanna jest wolną — wtedy mógłby jeszcze kosztować chwil pociechy — mógłby się cieszyć nadzieją, że ją ujrzy znowu — ale teraz, widząc ją z taką radością i ochotą dzielącą wesołą ucztę Hana — widząc z jakim uśmichem słuchała dzikiéj jego mowy — z jakiém przymileniem odbiérała pieszczoty i wzajem ich udzielała — osądził — że jakieś dziwne, szalone uczucie ogarnęło sercem Hanny, które zmusiło ją przełożyć haniebną wolność nad stokroć chlubniejszy skon — obszerny step Hana, nad ubogą strzechę jaką on mógł jéj ofiarować. Na tę myśl łza błysła w oku młodzieńca, jakiś czas lśniła się przy blasku księżyca — pokąd nie osuszył jéj chłodny, wieczorny wiatr.

„Szczęśliwi — rzekł sam do siebie, spoglądając po tłumach wesoło gwarzących, bo wszystkich cieszyła myśl rychléj swobody — szczęśliwi, wiedzą bowiem, iż nie jedno tęschni za niemi serce, — nie jedno oko łzami się zaléwa... A za mną... za mną nikt nie płacze... zaledwie niekiedy wspomni kto moje imię... ale to wspomnienie nie uraduje mojego ducha, bo niczem nie będzie różne od zwykłych, pospolitych wspomnień... A jednak nie dawno jeszcze myślałem że Hanna nie zapomni o mnie... że choć ona zapłacze na mojéj mogile... o! zawiodłem się okropnie!... już nie mam kochanki... ona wzgardziła mną... zapomniała dla innego... A ten inny, żeby jeszcze człowiek prawy, łatwiéj by znieść było... lecz nie... za kochanka obrała sobie krwiożerczego Tatara... nieprzyjaciela wiary chrześciańskiéj i swojego kraju.

W te słowa wyrzekał Janusz, nie wiedząc że Hanna dla niego zrobiła tak wielką, tak straszną ofiarę — w rozpaczy łamał ręce, bił piérsi — targał spływające mu na czoło, jasne pukle włosów.

„ Boże!... Boże! co się ze mną dzieje — wołał— nie mogę pojąć co to wszystko znaczy... Czyż by Hanna dostała się w niewolę?... nie... przecież niewolnica tak ochotnie nie całowała by swojego ciemiężcę... toż więc sama uciekła, ażeby zostać kochanką potworu?... I cóż mi z tego, że Han ujęty jakąś nieznaną wspaniałością, dozwala mi powrotu do chaty, bo i kogóż w niéj znajdę? — cztéry ściany — smutne, opuszczone miejsce — ponure milczenie — nic więcéj — Nie ma już Hanny która miała upiękniać moje schronienie... nie ma dla mnie pociechy... nie ma szczęścia... nadziei... nic... nic... tylko śmierć.

I Janusz zakrył oczy.

Nagle o kilka od niego kroków, popłynęły ciche łkania — mignął się cień postaci — i Hanna rzuciła się w objęcia Janusza.

— To ty! zawołał Janusz wzruszonym głosem, i chciał do łona przycisnąć kochankę — kiedy nagle przypomniawszy sobie wszystko, odepchnął ją.

— Precz!... precz! — wołał z oburzeniem — nie kalaj mnie swém dotknięciem... może on... może Han przyjmie twe pieszczoty, bo ja nie chcę ich... bo ja gardzę niemi.

— Januszu — rzekła Hanna — słyszałam wszystko co przed chwilą sam do siebie mówiłeś — ale jestem niewinną... zupełnie niewinną...

— Ty niewinną... a więc mów... mów jakim się to stało sposobem... dowiedź mi, że źle widziałem,

Tu Hanna, ażeby w zupełności usprawiedliwić się przed kochankiem, opowiada mu o swojém postanowieniu.

Janusz płakał ze zbytku wzruszenia.

— O nie... nie... mówił wśród łez — to za wielka ofiara... ja nie chcę wolności kiedy ona ma być okupioną twém nieszczęściem... o lepiéj... stokroć lepiéj umrzeć.

— Januszu! — odparła Hanna z niebiańską łagodnością, wskazując ręką na leżące gromady niewolników — wspomnij, że oni wiedzą już o błogiéj przemianie swego losu... nie możesz więc opiérać się, musisz zezwolić na nasze rozłączenie...

— Nie... na Boga nie!.. to być nie może— i za myślił się — w końcu jakby natchniony dodał: lecz czemu Hanno i ty nie masz uchodzić wraz z nami... noc ciemna... Tatarzy nie pilnują nas prawie... Rozwiąż najpierw mi ręce, potém, wspólnie, oswobodziemy resztę naszych współbraci...

— Mów ciszéj... mów ciszéj — zawołała przerywając Hanna — zdaje mi się, że słyszę jakowyś szmer... nie trzeba ażeby kto z hordy wiedział że ja z tobą rozmawiałam, mogłoby to nam wszystkim zaszkodzić.

Lecz już zapóźną była ta ostrożność: Han przechodząc obok brańców, nie chcący usłyszał dźwięki rozmowy—na palcach przysunął się do mówiących, a korzystając z ciemności nocy, wysłuchał całą rozmowę Hanny z Januszem, nie będąc sam postrzeżonym.

W moment tłumy Tatarów otoczyły ich — Han stanął przed Hanną.

— To taka twoja wierność — rzekł z dziką ironią — taką miałaś być żoną Hana... robić zmowy z niewiernemi, aby razem z niemi ujść rąk moich... Ale nic z tego nie będzie... nikt nie będzie wolnym... ani wy... ani tamte Lachy... śmierć... niewola, oto przeznaczenie wasze!...

Hanna drżała; Janusz pogardliwy wzrok zatopił w szpetnéj twarzy Hana, i nieruchomie spoglądał na niego — niekiedy jednak jego oko przenosiło się na kochankę, i wtedy uczucie tkliwéj miłości ożywiało to spojrzenie

— A ty Giaurze — mówił daléj Tatarzyn zwracając się do Janusza — za to, że chciałeś uwieść małżonkę wielkiego Hana, zginiesz jak pies... twoje ciało wilkom i krukom będzie służyć na pastwę.

I skinął — wystąpiło kilku oprawców, porwali pomiędzy siebie wcale nie broniącego się Janusza.

Hanna padła do nóg Hana

— Daruj... daruj mu życie — wołała — wszędzie go, a będę twoją niewolnicą... wszędzie pójdę za tobą... lecz przebacz... przebacz Januszowi

— Laszko — rzekł zimno Tatarzyn — powiadasz, że będziesz moją niewolnicą — a przecież nią i tak jesteś:... powiadasz, że wszędzie pójdziesz za mną, a czyż i bez twéj woli nie mogę cię zmusić do te-

go; zaprzestań lepiéj językówi łez... pociesz się bo przebaczam ci... nie gniéwam się już na ciebie... będziesz hanową...

Ale Hanna nie słyszała tych słów — pozbawiona czucia, leżała u nóg barbarzyńcy.

W tym stanie zaniesiono ją do namiotu Hana.

4.

Ucieczka.

Dąży i w biegu wszystkie tłumi tchnienia,
W miejsce nareszcie okropne przybywa,
Widzi, blednieje, drżąc oczy zakrywa.

Mogłaż się sroższym przerazić widokiem,
Jakób bez zmysłów, o ziemię rzucony,
Leżał oblany krwi wrzącéj potokiem.

J. B. O.

Hanna otworzyła oczy; była noc: blade światło lampy migało się zdala; w około niéj rozciągały się płócienne ściany, leżały rozrzucone strzały i miecze — włócznie stały w ziemię wetknięte — na jednéj z nich spostrzegła głowę człowieka — połysk lampy padł na nią: Hanna zakryła oczy — była to twarz Janusza. W tém ciężkie odetchnienie dało się słyszeć tak blisko ucha dziewicy, jak gdyby czyje usta dotknęły się jego. Zadrżała: czyby to był duch zmarłego? przyszedł ją pożegnać—pocieszyć. —Lękliwie uniosła głowy—oko jéj szukać zaczęło, sądząc, że znajdzie błądzącą duszę. Lecz nie — tuż przy Hannie leżał han i spał. Widok samego szatana nie ustraszyłby jéj więcéj jak lice zabójcy tylu chrześcian. A on przy niéj spoczywał, dotykał się jéj ciała; a ona — ona sama nie dawno, kilka godzin temu, odpłacała mu uścisk uściskiem — uśmiéch uśmiéchem — mieniła się żoną jego — żoną potworu.

Krew uderzyła jéj do głowy — oczy pałały — całe ciało drżało. Zdawało się Hannie że wszystko w około unosił wir szalonego tańca: tańczył, i Han głową oparty o ziemię z rostrzępioną brodą — szyderczym uśmiéchem — z krwawionym mieczem w ręku. I lampka skakała, płomień jéj migotał się— wił jak wąż — syczał. I strzały kręciły się po ziemi — i miecze z brzękiem przewalały się — i włócznia kręciła się jak szalona, a głowa na nią wbita skakała do góry i nazad opadała. Po chwili Hanna odetchnęła, przetarła oczy: wszystko stało spokojnie i lampa i strzały i włócznia i sam Han spał jak dawniéj. Hanna zerwała się z posłania, przestrach i zgroza dodały jéj sił niezwykłych: schwyciła rękami za płócienne ściany namiotu, rozerwała je i w moment była na świéżém powietrzu — pod otwartém niebem. W około zalegała ciemność — nie było i jednej gwiazdy, gęste chmury gnane wiatrem przesuwały się po nad ziemią: przez nie czasami, jak lękliwy zbieg wychylał się księżyc, i bladym swym blaskiem oświécał obóż tatarski, w którym gdzie nie gdzie jeszcze migały płomienie, drżące od każdego wiatru zadęcia — jak błędne ogniki wśród grobów smentarza.

Szybko biegła Hanna przez obóz — przeskakiwała ognie i kupy śpiących Tatarów— biegła i biegła ciągle, nie wiedząc, gdzie i dokąd idzie — dość jéj na tém by uciekła z tych miejsc, od tych ludzi, którzy samą krwią oddychać się zdają.

Mijała czaty: Tatarzyn na straży stojący, widząc biegnącego człowieka, schwycił łuk, przyłożył strzałę — chciał ją wypuścić — lecz w téj chwili ujrzał postać w bieli — zadrżał, i choć cięciwa warknęła, ale niepewną naciągnięta ręką, zmyliła w biegu — strzała bezwładnie, o parę kroków upadła.

A Hanna biegła ciągle, biegła daléj — i nie zatrzymała się, aż na brzegu wązkiego strumienia, który w większéj części pokryty grubą warstwą lodu, sączył się tylko wąziutkim paskiem i niknął pod śniegiem i znów się z niego wyrywał, by za chwilę ukryć się znowu.

Osuwając się po ślizkiéj ścieżce Hanna szła brzegiem strumienia. Idąc powoli, doszła do miejsca, gdzie ciernie i głogi przypruszone śniegiem splatały swe gałęzie. Strumień dotąd milczący i powolny, tu, przezwyciężywszy zapory, biegł z szumem i ocierał swe boki o zimne, lodowe ściany. Zeszpecony, siny, cały krwią okryty, leży tu trup człowieka.

Widok ten przeraził Hannę, lecz w moment, jakby instynktem wiedziona, przysunęła się bliżéj pomimo, że umarły nie miał głowy, po odzieniu poznała w nim Janusza.

Z krzykiem boleści upadła na kolana.

— Januszu!... mój drogi Januszu — zawołała w gwałtowném obłąkaniu — ocknij się ze snu... spojrz na mnie... przemów choć słowo... lecz nie... ty tego nie możesz uczynić... twoja głowa odcięta... piersi przebite... ty nie żyjesz... zabili cię... zabili!..

Hanna wsparła czoło na zimnéj ręce trupa, wzrok pełen tkliwości wlepiła w rozdarte jego łono — uklękła — chciała się modlić — lecz sił jéj zabrakło — aby się orzeźwić, kilka kropel naczerpnęła pałającemi usty: zaledwie połknęła je — gdy dreszcz przebiegł jéj członki — w głowie powstał szum nadzwyczajny — oczy się zaćmiły — krople zimnego potu wystąpiły na czoło.

— O nieba! — mówiła po cichu — cóż za ogień czuję w piersi... jakaś boleść przytłacza mi serce... ogień... ogień rozrywa me łono!... Boże! co się ze mną dzieje...

Glosu jéj nie stało, słowa zamarły na ustach, i Hanna z okropnym krzykiém, z posiniałą twarzą upadła na ziemię.

Zaczęło świtać; Tatarzy przygotowywali się do odwrotu — Han siedział na koniu — zagniéwany, z iskrzącém okiem, słuchał wysłanych za pojmaniem Hanny Tatarów, których jednak usiłowania pomyślnym skutkiem uwieńczone nie zostały.

Nakoniec ruszyła się cała horda — daleko rozlegał się tentent koni, stąpających po twardéj, zmarzłéj ziemi.

Przejeżdzali około strumienia gdy jeden z barbarzyńców zatrzymał się.

— To ona!... to ona! — zawołał donośnym głosem — ona... żona naszego hana... patrzcie! tam... przy strumieniu... zdaje się że spi.

Na te słowa wielu Tatarów wypuściło konie, pomiędzy niemi i Han zbliżył się do strumienia.

„Stójcie szaleni! — zawołał popatrzywszy chwilę na zmienioną twarz Hanny — to miejsce tchnie śmiercią, a ta Laszka jest jéj posłanką!... Patrzcie —mówił da-
lej zanurzywszy włócznię w strumieniu, i wydobywa
jąc zatknięte na nią serce człowieka, które pęd wod
w tém miejscu, na bryle lodu zatrzymał — widzici
tam leżącego Giaura, to jego serce, ja mu je wy
drzéć kazałem, napoić jadem i rzucić w ten stru
mień, ażeby psy niewierne w nim śmierć znalazły
Ta Polka piła z niego i dla tego umiéra, tak będ
umiérać wszyscy którzy zakosztują téj wody. (*

Snieg się poruszył — Tatarzy ruszyli i popędzil
ku swoim stepom — zostawiając Hannę umiérając
przy martwych zwłokach Janusza.

Edward Bogusławski.

(*) Pomiędzy wielu okrucieństwami, jakich Tatarzy do
puszczali się w czasie pamiętnego napadu na Polsk
w roku 1287, było zatrucie wód w rzekach i strumie
niach, do czego nadzwyczaj barbarzyńskiego używal
sposobu. Pojmanym bowiem niewolnikom żywcem
wyrywali serca, a nasyciwszy je najzjadliwszemi tru
ciznami, zatapiali takowe. Skukiem czego, jako té
z powodu mnóstwa nie grzebanych i gnijących ciał
powstała również straszna jak Tatarzy klęska — mo
rowa zaraza. (Naruszewicz i inni:)

JARMARKI ZNACZNIEJSZE

KRAJOWE I ZAGRANICZNE.

	Gubernia	Powiat
Adamów. Jarmarków 7, jako to: na 3 Króle, na ś. Kaźimierz, na ś. Filip i Jakób, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Bartłomiej, na ś. Jadwigę, na ś. Andrzej.	Lubelska	Łukowski
Aleksandrów Jarmarków 8, jako to: na ś. Walenty, na ś. Grzegorz, na ś. Stanisław, na ś. Małgorzatę, na ś. Jacek, na ś. Rafał, na ś. Andrzej, dnia 23 Grudnia. Nazajutrz po każdym jarmarku odbywać się ma targ na konie i bydło, oraz targi tygodniowe w Poniedziałki są przeznaczone.	Warszawska	Łęczycki
Andrzejów. Jarmarków 6, jako to: dnia 6 Lutego, 20 Maja, 29 Czerwca, 25 Sierpnia, 14 Września, 11 Listopada.	Płocka	Ostrołęcki
Augustów. Jarmarków 6, jako to: na Nowy Rok, w kwietnią Niedzielę, na ś. Antoni, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Bartłomiej, na ś. Marcin.	Augustowska	Augustowski
Babiak. Jarmarków 6, jako to: dnia 17 Stycznia, dnia 1 po Wielkanocy, po ś. Trójcy, dnia 14 Lipca, dnia 29 Września, dnia 2 Listopada.	Warszawska	Kujawski
Balwierzyski. Jarmarków 3, jako to: na Zielone Swiątki, dnia 22 Lipca, na ś. Michał.	Augustowska	Marjampolski
Bełchatów. Jarmarków 6, jako to: w Poniedziałek po 3 Królach, w Biały Poniedziałek lub Niedzielę, w tydzień po Zielonych Swiątkach, na ś. Antoni, na ś. Michał, w tydzień po Wszystkich Swięt.	Warszawska	Piotrkowski
Bełżyce. Jarmarków 8, jako to: na N. P. Gromniczną, na białą niedzielę, na ś. Stanisław, na ś. Trójcę, na ś. Małgorzatę, na Wszystkich Swiętych, na ś. Michał, na ś. Łucyą.	Lubelska	Lubelski
Bendkowo. Jarmarków 7, jako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Józef, na Znalezienie ś. Krzyża, na Nawiedzenie P. M. na ś. Bartłomiej, na ś. Szymona Judę, na ś. Katarzynę.	Warszawska	Rawski
Bendzyn. Jarmarków 11, jako to, na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, po Niedzieli Suchej, po niedzieli Białej, po niedzieli Przewodni, na ś. Stanisław, po ś. Trójcy, na Nawiedzenie P. M. po N. P. Śnieżnej, 27 Września, na ś. Andrzej.	Radomska	Olkuski
Biała. Jarmarków 2, jako to: na ś. Annę, na Zielone Swiątki.	Lubelska	Bialski
Białaczów. Jarmarków 2, jako to: w Wilią ś. Stanisława, w Wilią ś. Jana Chrzciciela.	Radomska	Opoczyński
Białobrzegi. Jarmarków 12, zawsze w pierwszą Niedzielę każdego miesiąca.	Radomska	Radomski

	Gubernia	Powiat
Bieżuń. Jarmarków 4. w Poniedziałki jako to: po ś. Małgorzacie, po Narodzeniu P. M. po ś. Mikołaju, po Kwietniej Niedzieli.	Płocka	Mławski
Biłgoraj. Jarmarków 10, jako to: na Nowy Rok, na ś. Macieja, na Zwiast. P. M. na Wielki Czwar. na Przewo. Niedzielę, na Zielone Świątki, na ś. Maryą Magdal. na Wniebowzięcie P. M. na ś. Franciszek, na ś. Mikołaj.	Lubelska	Zamojski
Biskupice. Jarmarków 6, jako to: na Nowy rok, na ś. Maciéj, na ś. Wojciech, na ś. Wawrzyniec, na Narodzenie P. M. na ś. Marcin.	Lubelska	Lubelski
Blaszki. Jarmaków 10, jako to: na N. P. Gromniczną, na Niedz. Przew., na ś Antoni, w Niedz. po ś. Janie, na ś. Annę, na ś. Roch, nazajutrz po ś. Michale, na ś. Katarzynę, na ś. Tomasz, na 3 Króle.	Warszawska	Kaliski
Błonie. Jarmarków 7, jako to, na ś. Trójcę, na ś. Augustyn, na Nawiedzenie P. M. na ś. Katarzynę, we Wtorek po Niedzieli Kwietniéj, na N. P. Gromniczną, na ś. Łukasz.	Warszawska	Warszawski
Bobrowniki. Jarmarków 7, jako to: na Oczyszczenie P. M., na ś. Wojciech, na Wniebowzięcie P. M., na ś. Andrzéj, na ś. Franciszek.	Płocka	Lipnowski
Bobrowniki. Jarmarków 7, jako to: na Nowy Rok, 24 Lutego, 25 Marca, 1 Maja, 6 Czerwca, 2 Lipca, 6 Grudnia.	Lubelska	Łukowski
Bodzanów. Jarmaków 9, jako to: 25 Stycznia, w Półpoście, na ś. Stanisław, na trzecią Niedzielę po Zielonych Swiątkach, na ś. Roch, 27 Września, na ś. Łukasz, 28 Listopada, na ś. Jana Ewangelistę.	Płocka	Płocki
Bogorja. Jarmarków 6, jako to: We wtorek po przewod. Niedz. w dzień Rozesłania Apostol. w dzień ś. M. Magdaleny, w dzień ś. Tomasza Biskupa, w dzień ś. Mateusza Apostoła.	Radomska	Sandomierski
Bolesławiec. Jarmarków 9 jako to: 3 Lutego, w Poniedziałek po Niedzieli Głuchéj, w 3 Poniedziałek po Wielkiéj nocy, w Poniedziałek po S. Trójcy, d. 13 Lipca, 10 Sierpnia, 24 Września, 2 Listopada, 13 Grudnia.	Warszawska	Wieluński
Brok. Jarmarków 5, jako to: 21 Stycznia, na Wstępy, 13 Lipca, 29 Września, 13 Grudnia.	Płocka	Ostrołęcki
Brześć Kujawski. Jarmarków 8, jako to: na Oczyszczenie P. Maryi, na ś Józef, na ś. Stanisław, w Niedzielę pomiędzy	Płocka	Kujawski

	Gubernia	Powiat
Oktawą Bożego Ciała, na ś. Piotr i Paweł, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Michał, na ś. Katarzynę.		
Brzesko Nowe. Jarmarków 19, to jest w każdy Poniedz: co trzy tygodnie.	Radomska	Miechowski
Brzeźnica. Jarmarków 10, w Poniedziałki, jako to: po ś. Walentym, we Czwartek przed Kwiet. Niedz. po Wniebowstąpieniu pańskim, po Bożem Ciele, na ś. Rozesłańców, po ś. Wawrzyńcu, po ś. Idzim, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze, po ś. Mikołaju.	Warszawska	Piotrkowski
Burzenin. Jarmarków 10, jako to: na 3 Króle, na ś. Maciéj, w Niedzielę Kwietnią, na ś. Krzyż, we Wtorek świąteczny, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Bartłomiéj, na podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Łukasz, na ś. Katarzynę.	Warszawska	Sieradzki
Busk. Jarmarków 10, we środy jako to: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniéj, po środopościu, po Znalezieniu ś. Krzyża, po ś. Antonim, po ś. Prokopie, po podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Mateuszu, po ś. Leonardzie, po ś. Barbarze.	Radomska	Stopnicki
Chęciny. Jarmarków 12, w poniedziałki jako to: po 3 Królach, po ś. Dorocie, po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po Zielonych Świąt., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Annie, po ś. Bartłomieju, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie, po Niepokalanem Poczęciu N. P.	Radomska	Kielecki
Chełm. Jarmar. 5, jako to: Na Zwiastowanie P. M. na ś. Mikołaj, na ś. Jan Chrzci, na Narodz. P. M. na ś. Michał.	Lubelska	Krasnostawski
Chmielnik. Jarmar. 13, jako to: Na 3 Króle, na ś. Agnieszkę, na ś. Maciéj, na ś. Józef, w Niedzielę przewodnię, na ś. Zofią, na ś. Wit, na ś. Jakób, na ś. Jacek, na ś Idzi, na ś. Szymona Judę, na ś. Michał, na ś. Andrzéj.	Radomska	Stopnicki
Chocz. Jarmarków 4, jako to: na 3 dni przed ś. Filipem i Jakóbem, przed ś. Bartłomiejem, przed ś. Jadwigą, przed ś. Marcinem.	Warszawska	Kaliski
Chodecz. Jarmarków 13 jako to: na ś. Józef, na ś. Filip, w poniedz. po Wniebowstąpieniu pańskiem, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Annę, na s. Dominik, na ś. Bartłomiéj, na Narodzenie P. M. na ś. Jadwigę, na ś. Tomasz. w Pierwszą Niedzielę postu, na ś. Elżbietę, na ś. Fabjan i Sebastyan. Oprócz tych Jarmarków odbywają się targi w dni poniedziałkowe.	Warszawska	Kujawski
Chorzele. Jarmarków 8, w poniedziałki jako to: po Bożem Ciele, po N. M. P. Szkaplerz. po N. P. M. na wszystkich SS. w Zapusty, na ś. Mikołaj, w Kwietnią Niedzielę, na ś. Filip.	Płocka	Przasnyski
Ciechanów mil 3 *od Przasnysza.* Jarmarków 3, jako to: na ś. Małgorzatę, na ś. Marek, na półpoście.	Płocka	Przasnyski
Czeladz. Jarmaków 13 w pierwszy Wtorek każdego Miesiąca.	Krakowska	Olkuski
Czemierniki. Jarmarków 3, jako to: na ś. Stanisław na ś. Piotr i Paweł, na ś. Andrzéj.	Lubelska	Lubelski

	Gubernia	Powiat
Czerwińsk. Jarmarków 4, jako to: na 3 Króle, na ś. Wojciech, na ś. Małgorzatę, na ś. Marcin.	Płocka	Płocki
Częstochowa Stara. Jarmarków 12, jako to: na ś. Agnieszkę, w Poniedz. po Niedzieli Wstępnéj, w Poniedz. po Niedzieli Kwietniéj, na ś. Filipa i Jakóba, w Srodę po Zielonych Świątkach, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. M. Magdalenę, w Poniedziałek po Wniebowzięciu P. M. w Poniedz. po Narodzeniu P. M. w Poniedziałek po ś. Michale, po Wszystkich Swiętych, na ś. Katarzynę.	Warszawska	Wieluński
Częstochowa Nowa. Jarmarków 4, jako to: 19 Marca, 15 Czerwca, 1 Września, 13 Grudnia; Oprócz tego targi co Czwartek na wszelkie produkta.		
Czyżewo. Jarmarków 7, jako to: na Nowy Rok, 10 Kwietnia, na ś Stanisław, 25 Lipca, 20 Września, 28 Października, na Niepokalane Poczęcie P. M.	Płocka	Ostrołęcki
Daleszyce, Jarmarków 2, jako to: na ś Filip i Jakób, na ś. Michał.	Radomska	Kielecki
Dąbrowice. Jarmarków 7, jako to: na ś. Szymona Judę, w Kwietnią Niedziele, na ś Trójcę, na ś. Rozalią, na ś Agnieszkę.	Warszawska	Gostyński
Dobra. Jarmarków 13, jako to: na ś Walenty, na Niedzielę Judycyą, na ś. Filipa i Jakóba, w poniedziałek po ś. Trójcy, na s. Jan, na ś. Maryą Magdal., na ś. Bartłomiéj, na Narodzenie P. M. na ś. Mateusz, na ś. Franciszek, na Wszystkich SS. na ś. Katarzynę, na ś. Tomasz.	Warszawska	Kaliski
Dobre. Jarmarków 8, jako to: na ś. Jan, na przeniesienie ś. Stanisława, na Niedzielę Starozapustną, na ś. Antoni, na ś. Małgorzatę, na ś. Bartłomiéj, na ś. Michał, na ś. Andrzéj.	Warszawska	Stanisławowski
Dobrzyń nad Wisłą. Jarmarków 12, w poniedz. jako to: po Nowym Roku po ś. Agnieszce, po ś. Macieju, po Niedzieli Przewod. po ś. Janie Nepomucenie, po ś. Antonim. po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Magdalenie, po Wniebowzięciu P. M. po ś. Franciszku, po ś. Łukaszu, po Niepokal. Poczęciu P. M.	Płocka	Lipnowski
Dobrzyń nad Drwęcą. Jarmarków 12, jako to: we Wtorek po Nowym Roku po Zapustnéj Niedzieli, po Niedzieli, drugiéj postu, po Kwietniéj Niedzieli, po ś. Wojciechu, po ś. Filipie, po ś. Janie, po ś. Jakóbie, po ś. Bartłomieju, po ś. Michale, po ś. Jadwidze, po ś. Katarzynie.	Płocka	Lipnowski
Drobin. Jarmarków 10, jako to: 6 Stycznia, 24 Lutego, 28 Marca, 1 Maja 13 Czerwca, 22 Lipca, 6 Sierpnia, 2 Września, 28 Paźdz. 15 Listopada.	Płocka	Płocki
Drzewica. Jarmarków 8, jako to: na Nowy Rok, w Niedzielę Zapustną, w Niedzielę Białą, na ś. Wojciech, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Annę, na Narodzenie P. M., na s. Łukasz.	Radomska	Opoczyński
Dubienka. Jarmarków 3, jako to: na 3 Króle, na Zielone Swiątki, na N. P. Różańcową.	Lubelska	Hrubieszowski

	Gubernia	Powiat
Działoszyce. Jarmarków 7, jako to: na ś. Maciej, na ś. Wojciech, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Michał, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin, na ś. Tomasz.	Radomska	Miechowski
Działoszyn. Jarmarków 2, jako to: na 3 Króle, na ś. Tomasz.	Warszawska	Wieluński
Filipowo. Jarmarków 7, jako to: na tydzień przed zapusty, w poniedziałek po Kwietniej Niedzieli, w poniedziałek Zielonych Swiątek, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Mateusz, na ś. Marcin, na tydzień przed Bożem Ciałem.	Augustowska	Sejneński
Gąbin. Jarmarków 4, jako to: 11 Maja 1 Czerwca, 7 Września, 6 Grudnia.	Warszawska	Gostyński
Gielniów. Jarmarków 11, jako to: na ś. Paweł, 16 Lutego, na ś. Grzegórz na ś. Marek, na ś. Trójcę, na Nawiedzenie P. M. na ś. Dominik, na ś. Idzi w poniedziałek po N. P. Różańcowej, na ś. Marcin, na ś. Łucyą.	Radomska	Opoczyński
Głowaczów. Jarmarków 2, jako to: na ś. Wawrzyniec, w Niedzielę Kwietnią.	Radomska	Radomski
Glusk. Jarmarków 10, jako to: na 3 Króle, na ś. Kazimierz, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Narodzenie P. M. na ś. Jakób, na ś. Marcin, po Przewodniej Niedzieli, po ś. Stanisławie, na ś. Jadwigę, na Niepokalane Poczęcie P. M.	Lubelska	Lubelski
Gniewoszów. Jarmarków 4, jako to: na ś. Michał, na ś. Szymona Judę, na ś. Józef, na Nawiedzenie P. M.	Radomska	Radomski
Góra Kalwarya. Jarmarków 4. jako to: po Bożem Narodzeniu, po Wielkiej-nocy, po Zielonych Świątkach, po Bożem Ciele.	Warszawska	Warszawski
Gostynin. Jarmarków 6, jako to: 6 Stycznia, 19 Marca, 8 Maja, 25 Lipca, 30 Listopada, 21 Grudnia.	Warszawska	Gostyński
Goszczyn. Jarmarków 8, jako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Jerzy, na ś. Florian na ś. Maciej, na ś. Łucyą, na ś. Urszulę, na ś. Andrzej, na ś. Wiktoryę.	Warszawska	Warszawski
Grajewo. Jarmarków 4, jako to: na ś. Józef, na ś. Trójcę, na N. P. M. Zielną, na Wszystkich Swiętych.	Augustowska	Augustowski
Grodzisk. Jarmarków 5, jako to: na ś. Józef, na ś. Annę, na ś. Marcin, na ś. Tomasz, na ś Wojciech.	Warszawska	Warszawski
Grójec. Jarmarków 9, jako to: 14 Lutego, na ś. Józef, na ś. Marek, 15 Maja, na Nawiedzenie P. M., na ś. Annę, na ś. Idzi, 15 Października, 6 Grudnia.	Warszawska	Warszawski
Grzegorzewo. Jarmarków 8, jako to: w Niedzielę po s. Agnieszce, na ś. Józef, ś. Wojciech, na s. Trójcę, w Niedzielę przed ś. Małgorzatą, w Niedzielę po ś. Bartłomieju, w Niedzielę przed ś. Jadwigą, w Niedzielę przed ś. Barbarą.	Warszawska	Łęczycki
Horodło. Jarmarków 3, jako to: 13 Stycznia, 22 Maja, 18 Grudnia.	Lubelska	Hrubieszowski
Hrubieszów. Jarmarków 8, jako to: na Maślenice, na Wniebowstąpienie, na 10 Piątek, na ś. Prokopa, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Krzyż, na Po-	Lubelska	Hrubieszowski

	Gubernia	Powiat
krowę, na ś. Marcin, wszystkie podług Ruskiego Kalendarza.		
Jadów. Jarmarków 12, jako to: w pierwszy Poniedziałek każdego miesiąca. Oprócz tego targi tygodniowe w każdy Poniedziałek przypadają.	Warszawska	Stanisławowski
Janów. Jarmarków 8, jako to: na Nowy Rok, na N. P. Gromnicz. 4 Marca, 3 Maja, 2 Czerwca, 24 Czerwca, 18 Października, 1 Listopada.	Lubelska	Zamojski
Janów. Jarmarków 2, jako to: na Wniebowstąpienie Pańskie, podług Rzymskiego i Ruskiego Kalendarza, na Boże Ciało, podług Rzymskiego i Ruskiego Kalendarza.	Lubelska	Bialski
Janów przy granicy Pruskiej. Jarmarków 8, w poniedziałki, jako to: po ś. Kaju, 3 Maja, po ś. Janie, po ś. Magdalenie, po ś. Bartłomieju, 16 Września, 15 Października, po ś. Andrzeju.	Płocka	Przasnyski
Janowiec. Jarmar. 10, jako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Walen., na ś. Stan, na ś. Trójcę, na ś. Małg., na ś. Wawrz, na ś. Teklę na ś. Łuk., na ś. Stan. Kostkę, na Niepokalane Pocz. P. M.	Radomska	Radomski
Jarczów. Na ś. Mikołaj podług Ruskiego Kalendarza.	Lubelska	Hrubieszowski
Jedlińsko. Jarm. 7, jako to: na 3 Krole, na ś. Józef, na ś. Wojc., na ś. Urban, na ś. Jan, na ś. Idzi, na Wszystkich śś.	Radomska	Radomski
Jędrzejów. Jarmarków 14, jako to: po Nowym Roku, po N. P. Gromnicznej, na ś. Kazimierz, w Kwietnią Niedzielę, na ś. Wojciech, w Sobotę świąteczną, w Sobotę po Oktawie Bożego Ciała, po ś. Piotrze i Pawle, na ś. Piotr w Okowach, na Narodzenie P. M., na ś. Franciszek, na ś. Bernard, na ś. Łukasz, po ś. Katarzynie.	Radomska	Kielecki
Jedwabno. Jarmarków 13, jako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Kazimierz, na ś. Józef, dnia 8 Kwietnia, na ś. Stanisław, na Boże Ciało, na ś. Piotr i Paweł, na Przemienienie Pańskie, na ś. Idzi, na ś. Mateusz, na Dzień Zaduszny, na ś. Andrzej, na ś. Tomasz.	Augustowska	Augustowski
Iłów. Jarmarków 4, jako to: na ś. Walenty, na ś. Bazyli, na ś. Jadwigę, na ś. Tomasz. — Nowych jarmarków 4, jako to, 15 Stycznia na ś. Paweł, 10 Marca na 40 Męczenników. 1 Wrześ. na ś. Idzi, 26 Września na ś. Józefat.	Warszawska	Gostyński
Iłża. Jarmarków 8, jako to: na N. P. Gromniczną, na Zwiastowanie P. M. na Niedzielę Kwietnią, na ś. Stanisław, na Wniebowzięcie P. M., na s. Idzi, na ś. Jadwigę, na Niepokalane Poczęcie P. M.	Radomska	Opatowski
Inowłódz. Jarmarków 3, jako to: na ś. Filipa i Jakóba, na ś. Idzi, na ś. Szymona Judę.	Warszawska	Rawski
Iwanowice. Jarmarków 5, jako to, w Niedzielę po 3 Królach, na ś. Kazimierz. w Niedzielę po ś. Trójcy, na Narodzenie P. M. na ś. Katarzynę.	Warszawska	Kaliski
Kalisz. Jarmarków 6, w Poniedziałki, jako to: po Niedzieli Septuagesima, po Niedzieli Judycya, po ś. Wicie, po ś.	Warszawska	Kaliski

	Gubernia	Powiat
Wawrzyńcu, po ś. Michale, po ś. Marcinie.		
Kalwarya. Jarmar. 4, jako to, na Wnieb. Pań. na ś. Jan, na ś. Bartło. na ś. Marcin.	Augustowska	Kalwaryjski
Kałuszyn. Jarmarków 12, jako to, na Nowy rok, na ś. Maciej, na ś. Marek, w Niedzielę Kwietnią, na ś. Wojciech, na Wniebowstąpienie, na ś. Małgorzatę, na ś. Bartłomiej, na ś. Mateusz, na ś. Szymona i Judę, na ś. Andrzej, na ś. Tomasz.	Warszawska	Stanisławowski
Kamińsko. Jarmarków 10, jako to, na 3 Króle, na Gromnicę, na ś. Józef, na ś. Filip i Jakób, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Maryą Magdalenę, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Franciszek, na ś. Szymon i Judę, na ś. Tomasz.	Warszawska	Piotrkowski
Karczew. Jarmarków 13, jako to, na ś. Agnieszkę, na s. Walenty, na ś. Kazimierz, na ś. Wojciech, na Wniebowstąpienie Pańskie, na ś. Wit, na s. Maryą Magdalenę, na ś. Bartłomiej, na ś. Krzyż, na ś. Franciszek, na Wszystkich śś., na ś. Andrzej, na s. Łucyą.	Warszawska	Stanisławowski
Kazanów. Jarmarków 4, jako to, na 3 Króle, na s. Trójcę, na s. Franciszek, na s. Marcin.	Radomska	Radomski
Kazimierz. Jarmarków 12, jako to, na 3 Króle, na ś. Maciej, na Zwiastowanie P. M., na s. Wojciech, na s. Stanisław, na s. Jan Chrzciciel, na s. Annę, na s. Porcyonkulę, na Narodzenie P. M. na s. Franciszek, na s. Marcin, na Niepokalane Poczęcie Panny Maryi.	Warszawska	Koniński
Kazimierz. Jarmarków 5, jako to, na s. Kazimierz, na s. Jan Chrzciciel, na Wszystkich SS. na s. Barbarę, na s. Bartłomiej.	Lubelska	Lubelski
Kazimierz. Jarmarków 6, jako to, na ś. Józef, na ś. Jan Chrzciciel, w Wilią ś. Jana Chrzciciela, na ś. August. na s. Marcin, na s. Barbarę.	Warszawska	Łęczycki
Kielce. Jarmarków 14, jako to, na s. Agnieszkę, na Niedzielę Popielcową, na Niedzielę Kwietnią, na s. Stanisław, na s. Trójcę, na Nawiedzenie P. M., na s. Martę, na Narodzenie P. M., na poswięcenie Kościoła, 4 Września, na s. Mateusz, na Wszystkich SS. 22 Listopada, na 3 Niedzielę Adwentu.—Oprócz targu co Wtorek, targ co Piątek.	Radomska	Kielecki
Kikol. Jarmarków 12, w Poniedziałki, jako to: przed ś. Agnieszką, po ś. Walentym, po Srodopościu, po ś. Wojciechu, po ś. Trójcy, po s. Antonim, po s. Piotrze i Pawle, po s. Jakóbie, po s. Rochu, po Wszystkich SS., po s. Tekli, po s. Tomaszu.	Płocka	Lipnowski
Kleczew. Jarmarków 10, jako to: 2 Stycznia, 14 Lutego, 21 Marca, 17 Kwietnia, 23 Maja, 13 Lipca, 10 Czerwca, 1 Września, 29 Września, 28 Października, 30 Listopada.	Warszawska	Koniński
Klwow. Jarmark co cztery tygodnie.	Radomska	Opoczyński
Kłobucko. Jarmarków 12, jako to: 24	Warszawska	Wieluński

	Gubernia	Powiat
Stycznia, 7 Lutego, 7 Marca; 28 Marca 18 Kwietnia, 15 Maja, 30 Maja, 13 Lipca, 29 Sierpnia, 3 Października, 14 Listopada, 4 Grudnia.		
Kłodawa. Jarmarków 8, jako to: na 3 Króle, we Srodę po Półpościu, w Wielki Czwartek, we Srodę po Niedzieli 4 po Wielkiejnocy, we Srodę przed Oktawą Bożego Ciała, na ś. Jakób, na ś. Idzi, na ś. Klemens.	Warszawska	Łęczycki
Kock. Jarmarków 2, jako to: 23 Kwietnia, 4 Października.	Lubelska	Radzyński
Kodeń. Jarmarków 2, jako to: na Zielone Swiątki, na ś. Michał (v. s.)	Lubelska	Bialski
Kołbiel. Jarmarków 13, jako to: po ś. Józefie, po Znalezieniu ś. Krzyża, po ś. Trójcy, po ś. Annie, po ś. Michale, po ś. Mikołaju, po ś. Marcinie, po ś. Wincentym, po Nawiedzeniu P. M. po ś. Wawrzyńcu, po ś. Idzim, po ś. Łukaszu, po Młodziankach.	Warszawska	Stanisławowski
Kolno. Jarmarków 7, jako to: na ś. Grzegórz, na ś. Wit, na ś. Kilian, na ś. Jakób, na ś. Bartłomiéj, na ś Łukasz, na ś. Katarzynę.	Augustowska	Łomżyński
Koło. Jarmarków 10, jako to: w dzień po nowym Roku, w dzień po Oczyszczeniu P. M. po ś. Macieju, w poniedziałek po Niedzieli Judycia, po ś. Filipie i Jakóbie, w poniedziałek po Bożem Ciele, w dzień po ś. Wawrzyńcu, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Szymonie i Judzie, po ś. Katarzynie.	Warszawska	Koniński
Komorów. Jarmarków 8, jako to: na Srodopoście, na Niedzielę Przewodnią, na ś. Stanisław, na Wniebowzięcie P. M., na ś. Michał, na ś. Szymona Judę, na ś. Andrzéj, na Młodzianki.	Lubelska	Hrubieszowski
Komorówka 7 mil od Siedlec. Jarmarków 2, jako to: na ś. Piotr, na ś. Andrzéj.	Lubelska	Radzyński
Koniecpol. Jarmarków 11, jako to, w wilią ś. Agnieszki, w wilią ś. Macieja, w wilią ś. Józefa, w pierwszą Niedzielę po Wniebowstąpieniu Pańskim, po święcie Piotra i Pawła, w wilią ś. Michała, w wilią ś. Franciszka, w wilią ś. Marcina, w wilią ś. Mikołaja.	Warszawska	Piotrkowski
Konin. Jarmarków 9, jako to, na s. Fabian i Sebastyan, na Laetare, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Boże Ciało, nazajutrz po ś. Maryi Magdalenie, nazajutrz po ś. Idzim, po ś. Franciszku, na ś. Urszulę, na ś. Mikołaj.	Warszawska	Koniński
Końska Wola. Jarmarków 9, jako to, na ś. Fabian i Sebastian, na Wstępną Niedzielę, na Zwiastowanie P. M., na Znalezienie s. Krzyża, po	Lubelska	Lubelski

	Gubernia	Powiat
pierwszéj Niedzieli Oktawy Bożego Ciała, na ś. Annę, na ś. Bartłomiéj, na podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Łukasz.		
Końskie. Jarmarków 9, jako to: w Poniedziałek po Nawroceniu ś. Pawła, na ś. Maciéj, na ś. Józef, na ś. Filip i Jakób, w Poniedziałek po ś. Bartłomieju, na Poświęcenie Kościoła, na ś. Mikołaj.	Radomska	Opoczyński
Koprzewnica. Jarmark odbywa się co miesiąc peryodyczny.	Radomska	Sandomierski
Kowal. Jarmarków 9, jako to: na ś. Dorotę, na ś. Wojciech, na Wniebowstąpienie Pańskie, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Małgorzatę, na ś. Jakób, na Narodzenie P. M, na ś. Urszulę, na ś. Mikołaj.	Warszawska	Kujawski
Kozienice. Jarmarków 12, jako to: 24 Stycznia, 24 Lutego, w Niedzielę Białą, 23 Kwietnia, 22 Maja, 24 Czerwca, 24 Lipca, 24 Sierpnia; 24 Września, 18 Października, 4 Listopada, 6 Grudnia.	Radomska	Radomski
Koźminek. Jarmarków 8, jako to: na ś. Agnieszkę, na ś. Grzegórz, na ś. Wojciech, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Wawrzyniec, na Narodz. P. M., na ś. Szymona Judę, na ś. Barbarę. Oprócz tych, odbywają się jeszcze dnia 15 Stycznia, 14 Lutego, 29 Maja, i 29 Lipca.	Warszawska	Kaliski
Kraśnik. Jarmarków 11, jako to: Na 3 Króle, na ś. Walenty, w Poniedziałek po Kwietniéj Niedzieli, na ś. Serwacy, na ś. Antoni, na ś. Kiljan, 6 Sierpnia, na ś. Nikodem, na ś. Franciszek, na ś. Marcin, na ś. Barbarę.	Lubelska	Zamojski
Krasnobród. Jarmarków 9, jako to: 24 Lutego, 25 Marca, 28 Maja, 2 Lipca, 18 Sierpnia, 22 Września, 2 Listopada, 10 Grudnia, 26 Grudnia.	Lubelska	Zamojski
Krasnosielce. Jarmarków 8, jako to: 26 Stycznia, 25 Marca, 8 Maja, 29 Czerwca, 10 Sierpnia, 21 Września, 1 Listopada, 30 Listopada — Targi zaś tygodniowe w każdy Poniedziałek.	Płocka	Przasnyski
Krasnystaw. Jarmarków 6, jako to: na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na ś. Annę, na Wniebowzięcie P. M, na ś. Michał.	Lubelska	Krasnostawski
Kromałów. Jarmarków 12, do roku, w Poniedziałek pierwszy każdego miesiąca.	Radomska	Olkuski
Krośniewice. Jarmarków 14, jako to: 31 Grudnia, 1 Lutego, 18 Marca, 7 Maja, w Poniedziałek przed Zielonemi Świątkami, 12 Czerwca, 12 Lipca, 25 Lipca, 14 Sierpnia, 7 Września, 28 Września, 17 Października, 10 Listopada, 29 Listopada.	Warszawska	Gostyński

	Gubernia	Powiat
Krzepice. Jarmarków 8, w Poniedziałki, jako to: po ś. Dorocie, po Półpościu, po ś. Filipie i Jakóbie, po ś. Wicie, po ś. Dominiku, po podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Jadwidze, po Niepokalanem Poczęciu Panny Maryi.	Warszawska	Wieluński
Kurów. Jarmarków 10, jako to: na 3 Króle, na ś. Agatę, na ś. Grzegorz, w Poniedziałek po Niedzieli Wielkanocy, nazajutrz po Wniebowstąpieniu Pańskiém, nazajutrz po ś. Piotrze i Pawle, na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, na ś. Jadwigę, na ś. Katarzynę.	Lubelska	Lubelski
Kutno. Jarmarków 8, jako to: na ś. Filipa i Jakóba, na Zielone Swiątki, na ś. Wawrzyniec, na ś. Franciszek, na ś. Elżbietę, 14 Lutego, na Półpoście, 14 Września.	Warszawska	Gostyński
Lelów. Jarmarków 16, jako to: po Nowym Roku, na ś. Agnieszkę, na ś. Maciej, na ś. Józef, po Wielkiéjnocy, po Wniebowstąpieniu Pańskiém, po Bożém Ciele, po ś. Piotrze, po ś. Maryi Magdalenie, na N. P. Anielską, na ś. Bartłomiéj, po Narodzeniu Panny Maryi, na ś. Franciszek, na ś. Łukasz, na, ś. Marcin, po ś. Mikołaju.	Radomska	Olkuski
Lipno. Jarmarków 12, jako to: po 3 Królach, po N. P. Gromnicznéj, po Niedzieli Przewodniej, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Bożem Ciele, po N. P. Skaplerznej, po Przemienieniu Pańskiém, po Podwyższeniu S. Krzyża, po ś. Michale, po ś. Szymonie Juda, po ś. Barbarze, w pierwsze poniedziałki.	Płocka	Lipnowski
Lipsk. Jarmarków 9, jako to: na Nawrócenie ś. Pawła, we Wtorek świąteczny, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Elżbietę, na ś. Małgorzatę, po Popielcu, w poniedziałek po Niedzieli Białéj, na ś. Wojciech.	Radomska	Opatowski
Liw. Jarmarków 4, we Czwartki, jako to: przed Niedzielą Starozapustną, przed niedzielą Kwietnią, przed Zielonemi świątkami, przed Wszystkiemi Swiętemi.	Lubelska	Siedlecki
Lubartów. Jarmarków 7, jako to: na 3 Króle, na Niedzielę Zapustną, na Niedzielę Kwietnią, na ś. Filip i Jakób, na ś. Annę, na ś. Bartłomiéj, na ś. Dyonizy.	Lubelska	Lubelski
Lublin. Jarmarków 4, jako to: na N. P. Gromniczną, na Zielone Swiątki, na Wniebowzięcie P. M., na ś. Szymona Judę; oprócz tego odbywa się dwanaście jarmarków jednodniowych w pierwszy dzień każdego miesiąca.	Lubelska	Lubelski
Lubraniec. Jarmarków 5, jako to: 7 Stycznia, 7 Kwietnia, 9 Czerwca, 24 Czerwca, 28 Października.	Warszawska	Kujawski
Lutomirsk. Jarmarków 8, jako to: dnia 4 Lutego, 4 Marca, na ośm dni prze-	Warszawska	Sieradzki

	Gubernia	Powiat
Wielkim Czwartkiem, na cztery dni przed Zielonemi Swiątkami, 29 Czerwca, 24 Sierpnia, 15 Października, 4 Grudnia.		
Łagów. Jarmarków 12, jako to: na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M., na ś. Józef, na ś. Leonard, na Wniebowstąpienie Pańskie, po Oktawie Przemienienia Pańskiego, na ś. Bartłomiéj, na ś. Michał, na ś. Mikołaj, na ś. Maciej, na ś. Marcin, na ś. Jan Chrzciciel.	Radomska	Opatowski
Łask. Jarmarków 10, jako to: na Nowy Rok, 6 Lutego, w Niedzielę Kwietnią, w Niedzielę Przewodnią, na ś. Stanisław, na Zielone Swiątki, 1 Lipca, na Wniebowzięcie P. M., 29 Września, 19 Listopada.	Warszawska	Sieradzki
Łaskarzew. Jarmarków 13, jako to: na 3 Króle, w niedzielę Starozapustną, na ś. Kazimierz, w Niedzielę Kwietnią, na Znalezienie ś. Krzyża, na Zielone Swiątki, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Annę, na Wniebowzięcie P. M., na Podwyższenie ś. Krzyża, na ś Franciszek, na Wszystkich Swiętych, na ś. Andrzéj.	Lubelska	Łukowski
Łaszczów. Jarmarków 10, jako to: 13 Stycznia, 2 Lutego, 24 Lutego, 19 Marca, 6 Kwietnia, 21 Kwietnia, 6 Czerwca, 11 Lipca, 29 Września, 11 Listopada.	Lubelska	Hrubieszowski
Łęczna. Jarmarków 6, jako to: na Boże Ciało, na ś. Idzi, na ś. Marją Magdalenę, na ś. Marcin, na ś. Mikołaj, na 3 Króle Ruskie.	Lubelska	Krasnostawski
Łęczyca. Jarmarków 8, jako to: na 3 Króle, 2 Kwietnia, 4 Czerwca, 2 Lipca, 17 Lipca, 15 Października, 25 Listopada, 6 Grudnia.	Warszawska	Łęczycki
Łódź. Jarmarków 12, jako to: 6 Stycznia, 2 Lutego, 3 Marca, 7 Kwietnia, 8 Maja, 13 Czerwca. 13 Lipca, 13 Sierpnia, 21 Września, 18 Października, 14 Listopada, 21 Grudnia.	Warszawska	Łęczycki
Łomża. Jarmarków 8, jako to: w Poniedziałek po Najświętszéj Pannie Gromnicznéj, w poniedziałek pierwszy Wielkiego Postu, w Poniedziałek po Kwietniéj Niedzieli, na Przewodnią Niedzielę, w Poniedziałek po Bożem Ciele, na N. P. Skaplerzną, w Poniedziałek po ś. Michale, w Poniedziałek po ś. Stanisławie.	Augustowska	Łomżyński
Łosice. Jarmarków 11, jako to: na ś. Agnieszkę, na Srodopoście, w Kwietnią Niedzielę, na Kwietnią Niedzielę Ruską, na Przewodnią Niedzielę, na Przewodnią Niedzielę Ruską, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Jan Chrzciciel Ruski, na Wniebowstąpienie Pańskie, na ś. Michał, na ś Michał Ruski.	Lubelska	Bialski
Łowicz. Jarmarków 6, jako to: na ś. Mateusz, na ś. Andrzéj, na ś. August, na ś. Jan Chrzciciel, w Niedzielę Kwietnią, w Niedzielę Przewodnią.	Warszawska	Łowicki
Łoździeje. Jarmarków 3, jako to: na Boże Ciało, na ś. Annę, na Półpoście.	Augustowska	Sejneński
Łuków. Jarmarków 5, jako to: w Wielki Poniedziałek, w Poniedziałek Kwietni, w Poniedziałek Przewodni, w Poniedziałek Swiąteczny, na Narodzenie Panny Maryi.	Lubelska	Łukowski
Łysobyki. Jarmarków 3, jako to: na Zwiastowanie P. M., na Narodzenie P. M., na ś. Barbarę.	Lubelska	Radzyński
Maków. Jarmarków 10, jako to: dnia 25 Lutego, 27 Marca, 29 Kwietnia, 28 Maja, 28 Czerwca, 24 Lipca, 24 Sierpnia, 29 Września, 6 Listopada, 21 Grudnia—targi zaś tygodniowe na różne przedmioty w każdy wtorek i piątek.	Płocka	Pułtuski
Małagoszcz. Jarmarków 12, jako to: na ś. Agnieszkę, na tłusty Czwartek, na Srodopoście, w Niedzielę Przewodnią, na Znalezienie ś. Krzyża, na ś. Jan, na s. Małgorzatę, na ś. Wawrzyniec, na podwyższenie ś. Krzyża, na s. Szymona Judę, nn s. Mikołaj i przed wigilią Bożego Narodzenia.	Radomska	Kielecki
Marjampol. Jarmarków 7, jako to, na 3 Króle, na s. Trojcę, na Wniebowzięcie P. M. na s. Michał, na s. Jerzy, na Wszystkich SS., na s. Piotr.	Augustowska	Marjampolski
Mokobody. Jarmark jeden na s. Jadwigę.	Lubelska	Siedlecki
Miechów. Jarmarków 19, jako to: na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na s. Maciéj, na Niedzielę głuchą, na Zwiastowanie P. M., w Kwietnią Niedzielę, w przewodnią Niedzielę, na ś. Stanisław, na Zielone Swiątki, ua Narodzenie s. Jana, na s. Rozesłańców, na s. Jakób, na s. Jacek, na Narodzenie P. M., na s. Mateusz, na ś. Łukasz, na s. Szymona, na s. Marcin, na s. Łucyą.	Radomska	Miechowski
Miedzna. Jarmarków 3, jako to: 25 Marca, 8 Maja. 6 Grudnia.	Lubelska	Siedlecki
Międzyrzec. Jarmarków 4, jako to: na ś. Mikołaj, na N. P. Gromniczną, na przeniesienie s. Mikołaja, na s. Jakóba Apostoła, wszystkie podług Russkiego Kalendarza.	Lubelska	Radzyński
Mińsk Polski. Jarmarków 3, jako to: dnia 8 Lipca, na Narodzenie P. M., dnia 3 Października, Oprócz powyższych jarmarków odbywają się co tydzień we Srodę targi na różne produkta.	Warszawska	Stanisławowski
Mława. Jarmarków 7, jako to: na s. Trójcę, na ś. Piotr, na s. Wawrzyniec, na s. Mateusz, na s. Szymona, na s. Mikołaj, na s. Maciej.	Płocka	Mła

	Gubernia	Powiat
Mogielnica. Jarmarków 12, jako to: w poniedziałek po Niedzieli Wstępnéj, na s. Benedykt, na s. Franciszek w Październiku, na s. Elżbietę, w dzień 3 Króli, w poniedziałek po Niedzieli Kwietniéj, w poniedziałek po Zielonych Świątkach, w dzień znalezienia s. Krzyża, na s. Jan Chrzciciel, na N. P. Skaplerzną, na s. Wojciech.	Warszawska	Warszawski
Mordy. Jarmark jeden na święty Kazimierz.	Lubelska	Siedlecki
Mstów. Jarmarków 12, jako to: na 3 Króle, na s. Walenty, na s. Gertrudę, na s. Wojciech, na s. Urban, na Niedzielę po s. Janie Chrzcicielu, na Rozesłańców, na Wniebowzięcie P. M., na s. Mateusz, na s. Szymona Judę, na ofiarowanie P. M., na s. Tomasz.	Warszawska	Wieluński
Mszczonów. Jarmarków 6, jako to: na Nawrócenie s. Pawła, w cztery tygodnie po Wielkiéjnocy, na s. Jan Chrzciciel, na s. Bartłomiéj, na s. Michał, na Niepokalane Poczęcie Panny Maryi.	Warszawska	Warszawski
Nadarzyn. Jarmarków 7, jako to: na 3 Króle, na półpoście, na s. Stanisław, na s. Annę, na s. Krzyż, na s. Leonard, na s. Łukasz.	Warszawska	Warszawski
Nasielsk. Jarmarków 8, jako to: na s. Agnieszkę, na Srodopoście, na s. Wojciech, w Oktawę Bożego Ciała, na s. Jakób, na s. Michał, na Wszystkich SS. na s. Barbarę.	Płocka	Pułtuski
Nowe Miasto. Jarmarków 4, jako to: na s. Małgorzatę, na s. Wawrzyniec, na s Mateusz, na s. Marcin, — oprócz tych przywrócone zostały 8 jarmarków ustanowionych przywilejami Królewskiemi z r. 1744 i 1779 z różnicą iż jarmark w dniu 21 Września, przenosi się na dzień 12 tegoż miesiąca.	Warszawska	Rawski
Nowe Miasto. Jarmarków 9, jako to: 6 Stycznia, w poniedziałek Wstępny, we Czwartek przed Niedzielą Wstępną, na Wniebowstąpienie Pańskie, w poniedziałek po s. Trójcy, na s. Roch, na Narodzenie P. M., na s. Jadwigę, na s. Andrzéj.	Płocka	Pułtuski
Nowe Miasto Korczyn. Jarmarków 8, jako to, na Gromnicę, na s. Józef, na s. Stanisław, na Nawiedzenie P. M., na s. Bartłomiéj, na przeniesienie s. Stanisława, na s. Elżbietę, na s. Tomasz.	Radomska	Stopnicki
Nowodwór. Jarmarków 6, jako to, 15 Stycznia, 19 Marca, 13 Maja, 15 Lipca, 15 Września, 11 Listopada.	Warszawska	Stanisławowski
Nowogród. Jarmarków 8, w poniedziałki, jako to, po 3-ch Królach, po s. Agnieszce, po s. Macieju, po s. Stanisławie, po s. Janie Chrzcicielu, po s.	Augustowska	Łomżyński

	Gubernia	Powiat
Małgorzacie, po Narodzenie P. M., po s. Szymonie Juda.		
Nur. Jarmarków 3, jako to, w Srodę pierwszą postu, w Srodę po Świątkach, w Srodę po s. Jadwidze.	Płocka	Ostrołęcki
Odrzywól. Jarmarków 10, jako to, na s. Fabian i Sebastjan, na s. Józef, na s. Kazimierz, w Wilią Bożego Ciała, na Nawiedzenie P. M., 6 Sierpnia, 14 Września, na s. Jadwigę, 6 Grudnia, 21 Grudnia.	Radomska	Opoczyński
Okuniew. Jarmarków 2, jako to, na s. Mikołaj, w Niedzielę Przewodnią.	Warszawska	Stanisławowski
Oleśnica. Jarmarków 13, jako to, w pierwszy poniedziałek po pierwszéj Niedzieli po Nowym Roku, drugi na s. Walenty, na s. Grzegórz, na s. Marek, na s. Stanisław, po s. Trójcy, 14 Lipca, w poniedziałek po święcie s. Jacka, po s. Mateuszu, w pierwszy poniedziałek po s. Michale, po Wszystkich SS., na s. Andrzej, na s. Tomasz.	Radomska	Stopnicki
Olkusz. Jarmarków 9, jako to, w wstępny poniedziałek, w Kwietnią Niedzielę, w poniedziałek po Wniebowstąpieniu Pańskiem, na s. Jan, na s. Annę, na Wniebowzięcie P. M., na s. Michał, na s Franciszek. na s. Andrzej.	Radomska	Olkuski
Olsztyn. Jarmarków 2, jako to, w poniedziałek po Srodopościu, w poniedziałek po s. Stanisławie.	Radomska	Olkuski
Opatów. Jarmarków 12, jako to, na Nowy Rok, na s. Agnieszkę, w Wstępną Srodę, w Niedzielę Kwietnią, w Niedzielę przewodnią, na s. Trójcę, na s. Jan Chrzciciel, na s. Annę, na s. Bartłomiej, na s. Franciszek, na s. Marcin, na s. Tomasz.	Radomska	Opatowski
Opatówek. Jarmarków 7, jako to, w dnie Czwartkowe, po 3-ch Królach, na woły opaśne, bydło, trzodę i kramarszczyznę; na s. Dorotę, na konie, bydło, trzodę i zboże, po s. Piotrze i Pawle, na wełnę, bydło i zboże, po N. M. P. na skopy opaśne, wieprze, bydło i zboże, po ś. Łukaszu Ewan. na woły, skopy opaśne, bydło i zboże, po Wszystkich SS. na chmiel, bydło i zboże, po Niepokalaném Poczęciu P. M. na woły opaśne, bydło, kramarszczyznę, i zboże.	Warszawska	Kaliski
Opatowiec. Jarmarków 2, jako to, na s. Jakób, na Zielone Świątki.	Radomska	Miechowski
Opoczno. Jarmarków 10, jako to, na 3 Króle, w poniedziałek Starozapustny, w poniedziałek Srodopostny, w poniedziałek Przewodni, we Wtorek Świąteczny, 22 Lipca, 24 Sierpnia, 21	Radomska	Opoczyński

	Gubernia	Powiat
Września, 2 Listopada, w poniedziałek Adwentowy.		
Opole. Jarmarków 13, to jest: w każdym miesiącu po jednym, w jednym miesiącu dwa.	Lubelska	Lubelski
Osiek. Jarmarków 11, jako to, na s. Paweł, na s. Walenty, na s. Benedykt, na s. Stanisław, na s. Wit, na Nawiedzenie P. M., na s. Maryą Magdalenę, na s. Piotra w Okowach, na s. Idzi, na s. Szymona Judę, na przeniesienie s. Stanisława, na s. Tomasz.	Radomska	Sandomierski
Osmolin. Jarmarków 5, jako to, 21 Stycznia, 8 Maja, 25 Lipca, 3 Października, 11 Listopada.	Warszawska	Gostyński
Ostrołęka. Jarmarków 8, w poniedziałki jako to, po s. Agnieszce, po s. Walentym, po s. Józefie, po Znalezieniu s. Krzyża, po Nawiedzeniu P. M., po Podwyższeniu s. Krzyża, po Wszystkich SS., po s. Mikołaju.	Płocka	Ostrołęcki
Ostrów. Jarmarków 6, jako to, na półpoście, dnia 22 Marca, 2 Kwietnia, na Boże Ciało, 21 Września, 15 Października.	Płocka	Ostrołęcki
Ostrów. Jarmarków 3, jako to, na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Wawrzyniec, na s. Jadwigę.	Lubelska	Radzyński
Ostrowiec. Jarmarków 12, jako to: na 3 Króle, na tłusty Czwartek, na s. Józef, na Niedzielę przewodnię, na Wniebowstąpienie Pańskie, w Oktawę Bożego Ciała, na s. Jan, na Przemienienie Pańskie, na s. Idzi, na s. Michał, na s. Szymona, na s. Katarzynę.	Radomska	Opoczyński
Ozorków. Jarmarków 6, jako to, 2 Stycznia, w 3 Poniedziałek po Wielkiejnocy, w Poniedziałek przed Oktawą Bożego Ciała, w ósmy Poniedziałek po Świątkach, w szesnasty Poniedziałek po Świątkach, w dwudziesty Poniedziałek po Świątkach.	Warszawska	Łęczycki
Pabianice. Jarmarków 7, jako to, na s. Agnieszkę, na s. Józef, na s. Aloizy, na s. Wawrzyniec, na s. Mateusz, w Niedzielę po s. Marcinie, na s. Tomasz.	Warszawska	Sieradzki
Pajęczno. Jarmarków 12, jako to, na 3 Króle, na Gromnicę, na s. Kazimierz, na Wielki Czwartek, na s. Wojciech, na s. Antoni, na Nawiedzenie P. M., na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na s. Franciszek, na s. Leonard, na Niepokalane Poczęcie P. M.	Warszawska	Piotrkowski
Piaseczno. Odbywa się jarmarków 12, to jest, w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.	Warszawska	Warszawski
Piaski. Jarmarków 10, jako to, na N. P. Gromniczną, na s. Maciéj, na Niedzie-	Lubelska	Lubelski

	Gubernia	Powiat
lę Kwietnią, na s. Krzyż, na s. Jan, na s. Kilian, na Podniesienie s. Krzyża, na Wszystkich SS., na s. Andrzej, na s. Tomasz.		
Piątek. Jarmarków 7, jako to, 2 Stycznia, 4 Marca, w Kwietnią Niedzielę, na s. Trójcę, na Przemienienie Pańskie, 27 Września, na s. Andrzej.	Warszawska	Łęczycki
Pilica. Jarmarki odbywają się co dwa tygodnie w dni wtorkowe.	Radomska	Olkuski
Piotrków. Jarmarków 4, jako to, na s. Stanisław, na Zielone Świątki, na s. Jakób, na s. Michał.	Warszawska	Piotrkowski
Piotrków. Jarmarków 12, jako to: na Boże Ciało, na s. Jakób, w niedzielę po s. Michale, na Wszystkich SS., na s. Wit, w Niedzielę drugą postu, na 3 Króle, w pierwszą Niedzielę postu, na Zielone Świątki, na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Jan Chrzciciel, na s. Mikołaj.	Warszawska	Kujawski
Pławna nad Wartą. Jarmarków 13, w poniedziałki, jako to, po Nowym Roku, po N. P. Gromnicznéj, po s. Józefie, po Wielkiéjnocy, po s. Stanisławie, po Zielonych Świątkach, po Bożem Ciele, po s. Jakóbie, po s. Bartłomieju, po s. Franciszku, po s. Marcinie, po s. Mikołaju.	Warszawska	Piotrkoski
Płock. Jarmarków 4, jako to, 25 Stycznia, 19 Czerwca, 7 Września, 8 Listopada, 19, Czerwca i 8 Listopada, oddzielnie na wełnę.	Płocka	Płocki
Płońsk. Jarmarków 5, jako to, we Wtorek Kwietni, we Wtorek Świąteczny, na s. Piotr i Paweł, na s Bartłomiej, na s. Mikołaj.	Płocka	Płocki
Połanice. Jarmarków 12, jako to, na 3 Króle, na s. Agnieszkę, na s. Kazimierz, w Kwietni poniedziałek, na Znalezienie s. Krzyża, na Zielone Świątki, po Oktawie Bożego Ciała, na s. Małgorzatę, na Narodzenie P. M., na s. Jadwigę, na s. Katarzynę, na s. Łucję.	Radomska	Sandamierski
Poniemoń nad rzeką Niemaną. Targi 2 na tydzień, to jest, w każdą Niedzielę i Czwartek, oraz jarmarków 5, to jest, w pierwszy Czwartek po s. Kazimierzu, w drugi Czwartek po Bożem Ciele, w pierwszy Czwartek po Narodzeniu P. M., w pierwszy Czwartek po s. Szymonie Judy, w pierwszy Czwartek po Niepokalanem Poczęciu P. M.	Augustowska	Marjampolski
Praszka. Jarmarków 12, jako to, w poniedziałek po 3-ch Królach, na s. Dorotę, na s. Grzegórz, we Czwartek po Niedzieli Przewodniej, na s. Stanisław, we Czwartek po Zielonych Świątkach, na s. Jan Chrzciciel na s. Jakób, dnia 9 Września, na s.	Warszawska	Wieluński

	Gubernia	Powiat
Franciszek, na s. Katarzynę, na s. Tomasz.		
Preny. Jarmarków 3, jako to: na Nowy Rok, 24 Lutego, 26 Lipca.	Augustowska	Marjampolski
Proszowice. Jarmarków 19, jako to, 2 Stycznia, 24 Stycznia, 4 Lutego, 14 Lutego, 28 Lutego, na s. Józef, 27 Marca, 24 Kwietnia, nazajutrz po s. Stanisławie, 29 Maja, po Nawiedzeniu P. M., na s. Annę, na s. Roch, po Narodzeniu P. M., 19 Października, na s. Szymona Judę, 13 Listopada, po Niepokalanem Poczęciu P. M, na s. Tomasz.	Radomska	Miechowski
Prasnysz. Jarmarków 9, jako to: na Nowy Rok, na Kwietnią Niedzielę, na s. Wojciech, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Boże Ciało, na s. Jan, na Narodzenie M. P., na s. Franciszek, na s. Katarzynę.	Płocka	Przasnyski
Przedbórz. Jarmarków 12, jako to: po 3 Królach, po s. Macieju, po Niedzieli Białéj, po Wniebowstąpieniu, po Bożem Ciele, po s. Janie Chrzcicielu, po s. Alexym, po Wniebowzięciu P. M., po s. Krzyżu, po s. Michale, po s. Marcinie, po Niepokalanem Poc. N. P.	Radomska	Opoczyński
Przerośl. Jarmarków 12, jako to, na Wniebowstąpiennie Pańs. na s. Idzi, na s. Katarzynę, na s. Michał, na Przemienienie Pańskie, na s. Józef.	Austowska	Sejneński
Przyrów. Jarmarków 13, jako to: dnia 3 po s. Grzegorzu, dnia 3 po s. Wojciechu, w Poniedziałek po Bożém Ciele, na s. Annę, na s. Dorotę, na s. Zofię, na s. Jan Chrzciciel, na s. Michał, na s. Łucyę, na s. Kazimierz, w Niedzielę Kwietnią, w Niedzielę po s. Marcinie, na s. Mikołaj.	Warszawska	Wieluński
Przytyk. Jarmarków 5, jako to: 4 Marca, w Wielki Czwartek, 2 Maja, w Oktawę Bożego Ciała, 4 Września.	Radomska	Radomski
Pułtusk. Jarmarków 9, jako to: na 3 Króle, na P. M. Gromniczną, na Półpoście, na s. Stanisław, na s. Maryę Magdalenę, na s. Trójcę, na s. Jadwigę, na Narodzenie P. M., na s. Elżbietę.	Płocka	Pułtuski
Pyzdry. Jarmarków 12, w Poniedziałki, jako to: po Nowym Roku, po Oczyszczeniu P. M., po Środopościu, po Wielkiéjnocy, przed Świątkami, dniem przed s. Piotrem, w Poniedziałek po s. Maryi Magdalenie, po Wniebowzięciu P. M., po Narodzeniu P. M., po s. Franciszku, po s. Szymonie, po s. Mikołaju.	Warszawska	Koniński
Raciąż. Jarmarków 5, jako to: na Zielone Swiątki, na Nawiedzenie P. M., na s. Michał, na s. Agnieszkę, na s. Wojciech.	Płocka	Mławski
Raciążek. Jarmarków 7, jako to: na Zwiastowanie P. M., na s. Filipa i Jakóba, na N. P. Szkaplerzną, na s. Bartłomiéj, na s. Heronim, po Wszystkich Swiętych na s. Łucyą.	Warszawska	Kujawski
Raczki. Jarmarków 6, jako to, w trzy Niedziele po Nowym Roku, w Niedzielę Zapustną, w tydzień po Wielkiejnocy, na s. Trójcę, na Przemienienie Pańskie, na s. Michał.	Augustowska	Augustowski
Radom. Jarmarków 11, jako to: 3 Stycznia, 14 Lutego, 7 Marca, 4 Kwietnia, 9 Maja, 13 Czerwca, na s. Jan Chrzciciel, po Narodzeniu P. M., 28 Października, 25 Listopada, 27 Grudnia — oprócz powyższych, odbywają się jeszcze dwa walne 5cio dniowe jarmarki, to jest: dnia 24 Czerwca, i d. 9 Września.	Radomska	Radomski
Radomsk. Jarmarków 10, jako to: po 3ch Królach, w pierwszy Poniedziałek postu, po s. Krzyżu, po s. Trójcy, po s. Maryi Magdalenie, po s. Jacku, po Podwyższeniu s. Krzyża, po s. Łukaszu, po s. Andrzeju.	Warszawska	Piotrkowski
Radoszyce. Jarmarków 8, jako to: w Poniedziałek po 3 Królach, na s. Dorotę, na s. Wojciech, na Boże Ciało, na s. Annę, na s. Mateusz. na s. Jadwigę, na s. Marcin.	Radomska	Opoczyński
Radziejów. Jarmarków 13, jako to: na Nowy Rok, na Oczyczyszczenie P. M, w Niedzielę Kwietnią, 1 Maja, na Zielone Swiątki, 13 Czerwca, na Nawiedzenie P. M. na Wniebowzięcie P. M., na s. Annę, na Narodzenie P. M., na s. Łukasz, na Niepokalane Poczęcie P. M., na Zwiastowanie P. M.	Warszawska	Kujawski
Radzymin. Jarmarków 11, jako to: na 3 Króle, na s. Maciej, 1 Kwietnia, na s. Florjan, dnia pierwszego po Zielonych Swiątkach, na s. Jan, na s. Marję Magdalenę, na s. Bartłomiej, na s. Michał, na s. Szymona Judę, na s. Katarzynę.	Warszawska	Stanisławowski
Radzyń. Jarmarków 5, jako to: na 3 Króle Polskie, na 3 Króle Ruskie, w Niedzielę Białą, na s. Trójcę, na Wszystkich Swiętych — oprócz dotychczas istniejących pięciu jarmarków, przywrócone zostały nadane niegdyś temu miastu, przywilejem Króla Augusta III z dnia 11 Grudnia 1742 roku, 4 nowe jarmarki, jako to: pro die Dominico sexagesimae czyli w Niedzielę zwaną sześćdziesiętnią, w dzień s. Antoniego Padewskiego, w dzień s. Rozalii, w d. s. Konrada Biskupa. Nadto oprócz odbywającego się w temże mieście targu w dnie Niedzielne, przeznacza się drugi targ tygodniowy w dnie Czwartkowe, a to poczynając od dnia 15 Września do 15 Czerwca każdego roku. Tamże uchyla się dotychczasowa taryfa opłat	Lubelska	Radzyński

	Gubernia	Powiat
targowych i jarmarcznych z dnia 19 (31) Grudnia r. b. w jéj zaś miejsce ustanawia się inna.		
Rajowiec. Jarmarków 13, jako to: na Sobor SS. Apostołów, na s. Konstancyą, na Niedzielę Srodopostną według obrzędu Greckiego, w Kwietnią Niedzielę, na s. Jerzy podług Kalendarza Ruskiego, w drugi dzień Zielonych Swiątek, na s. Piotra i Pawła Apost., na s. Natalię, na Wniebowzięcie N. P. M. podług Greckiego obrządku, na Narodzenie P. M., dnia 8 Października, na s. Michał podług Ruskiego Kalendarza, na s. Józef.	Lubelska	Krasnostawski
Rakow. Jarmarków 6, jako to: na 3 Króle, na s. Józef, na s. Jan Chrzciciel, na s. Annę, na Wniebowzięcie P. M., na s. Mateusz.	Radomska	Sandomierski
Rajgrod. Jarmarków 6, jako to: na s. Kazimierz, na Zwiastowanie P. M., na s. Filip i Jakób, na s. Annę, na Narodzenie P. M., na s. Franciszek Seraf.	Augustowska	Augustowski
Rawa. Jarmarków 9, jako to: na s. Agnieszkę; na s. Maciej, we Czwartek przed Kwietnią Niedzielą, na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Piotra i Pawła, na s. Wawrzyniec, na Narodzenie N. P., na s. Szymona Judę, na s. Tomasz.	Warszawska	Rawski
Rożan. Jarmarków 8, jako to: 21 Lutego, 13 Kwietnia, 1 Maja, 24 Czerwca, 8 Września, 21 Września, 14 Października, 1 Listopada.	Płocka	Pułtuski
Rozprza. Jarmarków 8, jako to: na Nowy Rok, na Srodopoście, 25 Kwietnia, 15 Maja, 2 Lipca, 24 Sierpnia, 21 Września, 4 Grudnia.	Warszawska	Piotrkowski
Rychwał. Jarmarków 7, we Wtorki, jako to: przed Wielkanocą, po s. Trójcy, po s. Janie, po s. Bartłomieju, po s. Michale, po s. Marcinie, przed Bożem Narodzeniem.	Warszawska	Koniński
Rypin. Jarmarków 12, jako to: na Nowy Rok, na N. P. Gromniczną, na Niedzielę Białą, na s. Wojciech, na s. Trójcę, na s. Jan, na s. Jakób, na s. Bartłomiej, na s. Michał, na s. Szymona Judę, na s. Marcin, na s. Mikołaj.	Płocka	Lipnowski
Sandomierz. Jarmarków 2 jako to: na Wniebowstąpienie Pańskie, na Narodzenie P. M.	Radomska	Sandamierski
Sarnaki 6 mil od Siedlec. Jarmarków 3, jako to: na Srodopoście, na s. Stanisław, na s. Łukasz.	Lubelska	Bialski
Socemin. Jarmarków 4, jako to: na Znalezienie s. Krzyża, na s. Maryę Magdalenę, po s. Mateuszu, na s. Tomasz.	Radomska	Kielecki
Sereje. Jarmarków 5, jako to: na Wniebowstąpienie P., w 10 Piątek po Wielkiejnocy, na N. P. Skaplerzną, na s. Szymona Judę, na s. Tomasz.	Augustowska	Sejneński
Serock, Jarmarków 3, jako to: na Zielone Swiątki, na s. Mateusz, na s. Andrzej.	Płocka	Pułtuski
Sejny. Jarmarków 3, jako to: na s. Kazimierz, na s. Stanisław, na s. Mikołaj.	Augustowska	Sejneński
Siennica. Jarmarków 10, jako to: 7 Stycznia, 5 Lutego, 4 Marca, w Srodę przed Wielkanocą, 27 Maja, 19 Sierpnia, 14, 15, 16 Września, główny jarmark trzydniowy, na wszelkiego rodzaju bydła, wyroby krajowe i zagraniczne, wełnę i t. p., 15 Października, 11 Listopada, 23 Grudnia w przypadku przypadnięcia jarmarku w dzień szabasu lub święta wyznania Mojżeszowego, w takim razie jarmark na drugi dzień odłożonym bywa.	Warszawska	Stanisławowski
Siedlce. Jarmarków 9, jako to: na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na Wstępy, na s. Florjan, na s. Trójcę, na s. Jan, na s. Annę, na s. Mateusz, na s. Marcin.	Lubelska	Siedlecki
Sieradz. Jarmarków 12, jako to: na 3 Króle, na s. Maciej, na s. Józef, na Kwietnią Niedzielę, na s. Stanisław, na s. Trójcę, na s. Annę, na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Mateusz, na Wszystkich Swiętych, na s. Mikołaj, na s. Tomasz.	Warszawska	Sieradzki
Siewierz. Jarmarków 12, jako to: w pierwszy Poniedziałek każdego miesiąca	Radomska	Olkuski
Skalbmierz. Jarmarków 13, jako to: w Niedzielę po 3 Królach, na star zapusty, na Srodopoście, na Kwiet. Niedzielę, na Niedz. Przewod. na Wniebowstąpienie, na Boże Ciało, na s. Jan Chrzciciel, na s. Wawrzyniec, na s. Idzi, na s. Franciszek Seraf., na Wszystkich SS., na Niepokalane Poczęcie P. M.	Radomska	Miechowski
Skała. Jarmarków 14, jako to: 15 Stycznia, 4 Lutego, na s. Kazimierz, 8 Kwietnia, na s. Filipa i Jakóba, 10 Czerwca, na s. Jan, na s. Annę, nazajutrz po s. Rochu, na s. Idzi, na s. Michał, na s. Szymona Judę, na s. Andrzéj, na s. Tomasz.	Radomska	Olkuski
Skaryszew. Jarmarków 6, jako to: w Poniedziałek wstępny, na Przewod. Niedzielę, na Wniebowstąpienie, na s. Jan Chrzciciel, na s. Jakób, na s. Bartłomiéj, na s. Mateusz, na s. Szymona Judę, na s. Tomasz.	Radomska	Radomski
Skępe. Jarmarków 10, jako to: na 3 Króle, na s. Maciéj, na Zwiastowanie P. M. na s. Stanisław, na s. Antoni na s. Małgorzatę, na Wniebowzięcie P. M. na Narodzenie P. M. na s. Franciszek, na s. Marcin.	Płocka	Lipnowski

	Gubernia	Powiat
Skierniewice. Jarmarków 7, jako to: 6 Stycz., na Półpoście, 3 Maja, 28 Lipca, 4 Paździer., 19 Listopada, 6 Grudnia.	Warszawska	Rawski
Skrzypno. Jarmarków 8, jako to: na s. Walenty, we Srodę Przewodnię, na s. Stanisław, na s. Jan Chrzciciel, na s. Urszulę, na s. Katarzynę, na Przemienienie Pańskie, na s. Prokopa.	Radomska	Opoczyński
Skulsk. Jarmarków 10, jako to: na Zwiastowanie P. M. na Oczyszczenie P. M., na Opiekę s. Józefa, na Wniebowstąp., na s. Jan, na Nawiedzenie P. M., na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na Wszystkich Swiętych, na Niepokalane Poczęcie P. M.	Warszawska	Koniński
Slesin Jarmarków 12, jako to: 6 Stycznia, 15 Lutego, w Wielki Czwartek, 1 Maja, na s. Trójcę, 29 Czerwca, 25 Lipca, 24 Sierpnia, 21 Września, 2 Października, 11 Listopada, 6 Grudnia.	Warszawska	Koniński
Sławatycze. Jarmarków 4, jako to, na s. Wojciech, na s. Jan Chrzciciel, na Wniebowzięcie P. M., na s. Marcin.	Lubelska	Radzyński
Sławków. Jarmarków 13 jako to: po 3 Królach, po gromnicach, w Niedzielę Suchą, w Niedzielę Kwietnią, na Znalezienie s. Krzyża, w Niedzielę po s Wicie, po s. Piotrze, po s. Jakóbie, na Wniebowzięcie P. M., na Podwyższenie s. Krzyża, po s. Jadwidze, po s. Marcinie, po s. Mikołaju.	Radomska	Olkuski
Słupca. Jarmarków 10, jako to: 7 Stycznia, w Poniedziałek po Niedz. Septuagesimae, na Srodopoście, w Poniedz. Wielkanocny, we Czwartek przed Swiątkami, 30 Czerwca, w Poniedziałek po s. Wawrzyńcu, 22 Września, 10 Października, 26 Listopada.	Warszawska	Koniński
Słupca Nowa. Jarmarków 11, jako to, na 3 Króle, na s. Maciej, na s. Benedykt, na Znalezienie s. Krzyża, na Zielone Swiątki, na s. Piotr, na s. Wawrzyniec, na Podwyższenie s. Krzyża, na s. Franciszek, na Wszystkich SS., na s. Barbarę.	Radomska	Opatowski
Sobków. Jarmarków 12 do roku, to jest: w pierwszy Czwartek każdego miesiąca:	Radomska	Stopnicki
Sobota. Jarmarków 12, jako to: po 3 Królach, po N. P. Gromnicznej, w Wielki Czwartek, na s. Marek, we Wtorek świąteczny, na s. Wit, 26 Lipca, 24 Sierpnia, po Podwyższeniu s. Krzyża, na s. Łukasz, w dzień Zaduszny, na Młodzianki.	Warszawska	Rawski
Sochaczew. Jarmarków 2, jako to: dwutygodniowy po Niedzieli Kwietniéj, 3 tygodnie po Wielkiejnocy. Oprócz tych odbywa się jeszcze 5 jarmarków.	Warszawski	Łowicki

	Gubernia	Powiat
Sokołów. Jarmarków 8, jako to: na Nowy Rok, na Wielki Czwartek, na Wniebowstąpienie, na Boże Ciało, na s. Małgorzatę, na s. Roch, na s. Michał, 10 Października.	Lubelska	Bialski
Sokoły. Jarmarków 9, jako to: w pierwszą Niedzielę postu, na s. Józef, 19 Marca, w Przewodnią Niedzielę, 3 Maja, na s. Antoni, 13 Czerwca, na s. Małgorzatę, na Wniebowzięcie P. M., na Podwyższenie s. Krzyża, na s. Mikołaj.	Augustowska	Łomżyński
Sopockinie. Jarmark trwający tydzień zaczyna się 7 Sierpnia.	Augustowska	Augustowski
Stanisławów. Jarmarków 5, jako to: na 3 Króle, na Półpoście, na s. Piotra i Pawła, na s. Mateusz, na s Katarzynę.	Warszawska	Stanisławowski
Staszów. Jarmarków 13, jako to: na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M., na s. Maciéj, na Niedzielę Białą, na s. Annę, na s. Bartłomiej, na s. Mateusz, na s Urszulę, na s. Andrzéj.	Radomska	Sandomierski
Staw. Jarmarków 10, jako to: na 3 Króle, na s. Maciej, na s. Józef, na s. Stanisław, na Zielone Swiątki, na s. Jakób, na s. Egidę, na s. Jadwigę, na Wszystkich SS. na s. Mikołaj.	Warszawska	Kaliski
Stawiski. Jarmarków 5, jako to: na 3 Króle, w Wielki Czwartek, 13 Czerwca, 4 Października, na s. Franciszek 3 Grudnia.	Augustowska	Augustowski
Stopnica. Jarmarków 14, jako to: po 3 Królach, na s. Maciéj, po Przewod. Niedzieli, na s. Zofią, we Srodę po Zielonych Swiątkach, na s. Antoni, na s. Piotr i Paweł, na s. Maryę Magdalenę, na s. Piotra w Okow., po Narodz. P. M., na s. Mateusz, na s. Franciszek, na Wszystkich Swiętych, na s. Mikołaj.	Radomska	Stopnicki
Stawiszyn. Jarmarków 11, w Poniedziałki, jako to: po 3 Królach, po s. Walentym, po Srodopościu, po Przewodni Niedzieli, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Nawiedzeniu P. M., po s. Dominiku, po s. Bartłomieju, po s. Franciszku, po s. Marcinie, po s. Mikołaju.	Warszawska	Kaliski
Stryków. Jarmarków 7, jako to: na s. Maciéj, w Wielki Czwartek, w Czwartek po Swiątkach, na s. Maryę Magdalenę, na s. Wawrzyniec, na s. Michał, na s. Marcin.	Warszawska	Rawski
Suwałki. Jarmarków 9, jako to: 6 Stycznia, 7 Lutego, 21 Marca, 8 Maja, 13 Czerwca, 16 Lipca, 14 Września, 9 Października, 30 Listopada.	Augustowska	Augustowski
Szadek. Jarmarków 14, jako to: na 3 Króle, 14 Lutego, 12 Marca, 6 Kwietnia, 20 Kwietnia, 3 Maja, 1 Czerwca, 13 Czerwca, 20 Lipca, 10 Sierpnia,	Warszawska	Sieradzki

	Gubernia	Powiat
14 Września, 28 Października, 25 Listopada, 21 Grudnia.		
Szczebrzeszyn. Jarmarków 10, jako to: na s. Agnieszkę, na srodopoście, na s. Filip i Jakób, na s. Jan Chrzciciel, na s. Jakób, na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na s. Michał, na s. Marcin, na s. Mikołaj.	Lubelska	Zamojski
Szczekociny. Jarmarków odbywa się 17 do roku, to jest: w każdą Srodę co trzy tygodnie.	Radomska	Olkuski
Szczerców. Jarmarków 12, jako to: 10 Stycznia, 24 Lutego, 10 Marca, 25 Kwietnia, 25 Maja, 21 Czerwca, 25 Lipca, 17 Sierpnia, 7 Września, 21 Październ.; 17 Listopada, 5 Grudnia.	Warszawska	Sieradzki
Szczuczyn. Jarmarków 9, jako to: pryncypalnych 4, trwających po 15 dni, na 3 Króle, na s. Maciej, na s. Wojciech, na s. Kazimierz, reszta mniejszych odbywa się na s. Jan, na s. Wawrzyniec, na s. Michał, na s. Marcin, na s. Mikołaj.	Augustowska	Augustowski
Szreńsk. Jarmarków 9, w Poniedziałki, jako to: po 3-ch Królach, na dzień przed s. Pawłem, we Czwartek po dniu Popielcowym, we Czwartek przed Kwietnią Niedzielą, w wilią s. Stanisława, we Wtorek świąteczny, na dzień przed s. Janem; na s. Jakób, na s. Józef.	Płocka	Mławski
Szydłów. Jarmarków 12, jako to: 3 Stycznia, 3 Lutego 13 Marca, 27 Marca, na s. Filipa i Jakóba, 7 Czerwca, 27 Czerwca, na s. Idzi, na Przemienienie Pańskie, na s. Franciszek Seraficki, w dzień Zaduszny, 9 Grudnia.	Radomska	Stopnicki
Szydłowiec. Jarmarków 12, jako to: na 3 Króle, na s. Walenty, na Srodopona Wielką Srodę, na s. Zygmunt, na Boże Ciało, na s. Wawrzeniec, na s. Mateusz, na s. Franciszek, na s. Łukasz, na s. Marcin, na s. Mikołaj.	Radomska	Opoczyński
Tarczyn. Jarmarków 10, jako to: na s. Dorotę, na s. Kazimierz, we Czwartek po Niedzieli Judica, na s. Bogusław, na s. Jan Nepomucen, na s. Alexy, na s. Wawrzyniec, na s, Mateusz, na ś. Szymona Judę, na s. Tomasz.	Warszawska	Warszawski
Tarłów. Jarmarków 10, jako to: na Wstępną Srodę, w Kwietni Poniedziałek, na s. Wojciech, na s. Trójcę, na s. Piotr i Paweł, na s. Annę, na s. Jadwigę, na s. Marcin, na s. Andrzej, na s. Tomasz.	Radomska	Sandomierski
Tarnogród. Jarmarków 10, jako to: na 3 Króle, w Niedzielę postu, w Niedzielę Kwietnią, na s. Florjan, na s. Trójcę, na Nawiedzenie P. M., na s. Wawrzeniec, na Podwyższenie s. Krzyża, na s. Szymona Judę, na s. Elżbietę.	Lubelska	Zamojski
Terespol. Jarmarków 2, jako to: 21 Marca, w 10 Piątek po Wielkiejnocy Ruskiéj.	Lubelska	Bialski
Tomaszow. Jarmarków 8, jako to: na s. Stanisław, na s. Bartłomiej, na 3 Króle, na s. Łukasz, na N. P. Gromniczną, na N. P. Skaplerzną, na s. Teklę, na s. Franciszek Xawery.	Lubelska	Zamojski
Tuliszków. Jarmarków 8, jako to: na s. Michał, w Poniedziałek przed s. Marcinem, w Poniedziałek 2 adwent., we Wtorek po 3 Królach, w Poniedziałek przed Popielcem, w Poniedziałek po s. Wojciechu, w Poniedziałek przed s. Janem Chrzcicielem, w Poniedziałek po Wniebowzięciu N. P. M.	Warszawska	Koniński
Turek. Jarmarków 11, jako to: na 3 Króle, w Poniedziałek po Niedzieli Kwietniéj, w Poniedziałek po Bożem Ciele, na s. Jakób, na Wniebowzięcie N. P., na Narodzenie P. M., na s. Łukasz, na Niepokalane Poczęcie N. P. M., na s. Marek, na s Agatę, na s. Leonard.	Warszawska	Kaliski
Tuszyn. Jarmarków 10, jako to: 6 Stycznia, 14 Lutego, 1 Kwietnia, 4 Czerwca, 22 Lipca, 8 Września, 4 Października, 1 Listopada, 30 Listopada.	Warszawska	Piotrkowski
Tykocin. Jarmarków 7, jako to: na N. P. Gromniczną, 2 dni trwający, na s. Benedykt, na s. Trójcę, na s. Wincenty, na s. Franciszek, na s. Marcin, na s. Tomasz.	Augustowska	Łomżyński
Tyszowce. Jarmarków 4, jako to: 2 Stycznia, 5 Lipca, 12 Września, 6 Listopada.	Lubelska	Hrubieszowski
Uchanie. Jarmarków 6, jako to: na s. Wojciech, na s. Piotra, na s. Dymitr, na N. P. Gromniczną, na Zielone Świątki, na Wniebowzięcie P. M.	Lubelska	Hrubieszowski
Ujazd. Jarmarków 10, jako to: na Nowy Rok, na N. P. Gromniczną, na s. Grzegórz, na s. Wojciech, na s. Trójcę, na s. Małgorzatę, na s. Wawrzyniec, na s. Franciszek, na s. Marcin, na ś. Łucyę.	Warszawska	Rawski
Uniejów. Jarmarków 12, jako to: w Niedzielę Starozapustną, na s. Maciéj, w Poniedziałek Przewodni, na Znalezienie s. Krzyża, w Poniedziałek świąteczny, na s. Piotra i Pawła, na N. P. Skaplerzną, na s. Wawrzyniec, na s. Michał, na s. Szymona Judę, na s. Andrzej, na s. Szczepan.	Warszawska	Kaliski
Urzędów. Jarmarków 7, jako to: w Po-	Lubelska	Zamojski

	Gubernia	Powiat
niedziałek Wstępny, w Poniedziałek po Niedzieli Przewodniej, na Boże Ciało, na s. Wawrzyniec, na s. Łukasz, na s. Mikołaj.		
Varka. Jarmarków 9, jako to: na Srodopoście, 7 Maja na Boże Ciało, 3 Sierpnia, 26 Września, 5 Listopada, 7 Lutego, na Nawiedzenie P. M., na Niepokalane Poczęcie P. M.	Warszawska	Warszawski
Varszawa. Jarmarków 2, jako to: w Maju w drugi Poniedziałek po s. Filipie i Jakóbie, w Listopadzie w pierwszy Poniedziałek po Wszystkich Swiętych. Każdy trwa trzy tygodnie, z których pierwszy wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tygodniowy wypłat, zowie się. Oprócz tego jarmark na wełnę na s. Jan Chrzciciel i Kontrakty trwają przez dwa tygodnie.	Warszawsk	Warszawski
'arta. Jarmarków 13, jako to: 2 Stycznia w d. Nawrócenia s. Pawła, w drugi Czwartek postu, w Czwartek przed Kwietnią Niedzielą, czyli szósty Czwartek postu, w d. s. Wojciecha, nazajutrz po Wniebowstąpieniu Pańskiem, nazajutrz po Bożem Ciele, w dzień Nawiedzenia Matki Boskiéj, w dzień P. M. Anielskiéj czyli 2 Sierpnia, w d. ścięcia s. Pawła, w d. s. Franciszka Serafickiego, czyli 4 Października, w d. s. Elżbiety, w d. s. Łucyi. Każdy jarmark przypadający w dzień sobotni lub niedzielny, odkładany bywa na Poniedziałek.	Warszawska	Kaliski
'qchock. Jarmarków 8, jako to: na Nowy Rok, w pierwszą Niedzielę Postu, na s. Wojciech, na s. Jan Chrzciciel, na s. Małgorzatę, na Narodzenie P. M. na s. Michał, na s. Elżbietę.	Radomska	Opatowski
'qwolica. Jarmarków 9, jako to: na 3 Króle, na s. Józef, na s. Wojciech, na s. Stanisław, na s. Maryę Magdalenę, na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na s. Marcin, na Wniebowstąpienie Pańskie.	Lubelska	Lubelski
'egrów. Jarmarków 6, jako to: na s. Agnieszkę, na Srodopoście, 1 Maja, 29 Czerwca, na s Idzi, 21 Listopada.	Lubelska	Siedlecki
'idawa Jarmarków 12, jako to: w Poniedziałek Zapustny, w Poniedziałek s. Kazimierza, w Niedzielę 1 Postu, w Poniedziałek s. Józefa, na Półpoście, w Poniedziałek s. Antoniego, w Niedzielę 2 po Wielkiéjnocy w Poniedziałek świąteczny, na dzień przed s. Małgorzatą, w Poniedziałek s. Rocha, na dzień przed s. Marcinem, w Niedzielę 4 Adwentu.	Warszawska	Sieradzki
ieluń. Jarmarków 7, jako to: na s. Agnieszkę, na Niedzielę Białą, po Niedzieli Przewodniéj, na Zielone Swiątki,	Warszawska	Wieluński

	Gubernia	Powiat
na Nawiedzenie P. M. na s. Michał na s. Barbarę.		
Wieruszów. Jarmarków 10, jako to: na s. Fabian i Sebastjan, na s. Agatę, na Srodopoście, na s. Wojciech, na s. Stanisław, na s. Piotr i Paweł, na s. Bartłomiej, na s. Michał, na s. Szymona Judę, na s. Jana Ewangelistę.	Warszawska	Wieluński
Wilczyn. Co 4 tygodnie bywa jarmark.	Warszawska	Koniński
Wilkowyszki. Jarmarków 3, jako to: na s. Józef, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Nawiedzenie P M.	Augustowska	Kalwaryjski
Wiskitki. Jarmarków 9, jako to: na Oczyszczenie P. M., na s. Józef, w Niedzielę 4 postu, na s. Stanisław, w Niedzielę podczas Oktawy Bożego Ciała, na Wniebowzięcie P. M., na przeniesienie s. Stanisława, dnia 27 Września, na Wszystkich SS.	Warszawska	Łowicki
Wiślica. Jarmarków 12, jako to: na s. Agnieszkę, na s. Kazimierz, na s. Wojciech, w Oktawę Bożego Ciała, na s. Małgorzatę, na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Mateusz, na s. Jadwigę, na s. Marcin, na s. Mikołaj.	Radomska	Stopnicki
Wisznice. Jarmarków 3, jako to: na s. Jerzy, na s. Jan, na Wniebowz. P. M.	Lubelska	Radzyński
Wizajny. Jarmarków 7 jako to: na Zielone Swiątki, na s. Małgorzatę, na s. Michał, w tydzień przed Bożem Narodzeniem, na Wniebowzięcie P. M., w zapustny Poniedziałek, w Kwietnią Niedzielę.	Augustowska	Sejneński
Wizna. Jarmarków 4, jako to: we Wtorek po Niedzieli Białéj, 3 Maja, na Narodzenie N. P. M., 19 Listopada.	Augustowska	Augustowski
Władysławów. Jarmarków 10, jako to: w Poniedziałek po trzech Królach, we Czwartek po zapustach, na s. Józef, 23 Kwietnia, w Poniedziałek po Wniebowstąpieniu, 20 Czerwca, 24 Sierpnia, w Poniedziałek po s. Michale, 1 Listopada. 30 Listopada.	Warszawska	Koniński
Władysławów. Jarmarków 3, jako to: na N. P. Gromniczną, na s. Piotra i Pawła, na Niedzielę 1 Adwentu. Każden z tych jarmarków trwa przez 3 tygodnie.	Augustowska	Marjampolski
Włocławek. Jarmarków 12, jako to: na Wszystkich Swiętych, na 3 Króle, na s. Wojciech, na s. Jan Chrzciciel, na s. Łukasz, na s. Marcin, na s. Michał, na Niedzielę Przewodnią, na Przemienienie Pańskie, na Zwiastowanie P. M., na Wniebowzięcie P. M., na s. Walenty.	Warszawska	Kujawski
Włodawa. Jarmarków 4, jako to: na	Lubelska	Radzyński

	Gubernia	Powiat
Zielone Swiątki, na s. Jan Chrzciciel, na Wniebowzięcie P. M. na Pokrowy, wszystkie podług Ruskiego Kalendarza.		
Wodzisław. Jarmarków 15, jako to: na 3 Króle, na s. Agnieszkę, na s. Walenty, na środopoście, na W. Czwartek, na s. Marka, na s. Stanisław, na na Nawiedzenie N. P., na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Idzi, na s. Jadwigę, na s. Michał, na s. Marcin, na s. Łukasz.	Radomska	Kielecki
Wolanów. Jarmarki bywają co 4 tygodnie.	Radomska	Radomski
Wolborz. Jarmarków 9, jako to: na s. Kazimierz, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Boże Ciało, na s. Piotra i Pawła, na s. Roch, na s. Michał, na s. Jadwigę, na s. Mikołaj, w Wielki Czwartek zwany Podstarzyca.	Warszawska	Piotrkowski
Wolbrom. Jarmarków 25 do roku w każdy Czwartek co dwa tygodnie.	Radomska	Olkuski
Wojsławice. Jarmarków 5, jako to: na s. Józef, 12 Lipca, 29 Września, 25 Listopada, 27 Grudnia.	Radomska	Miechowski
Wyszków. Jarmarków 6, jako to: na s Agnieszkę, w Poniedziałek Biały, na s. Jan Chrzciciel, na s. Idzi, na s. Krzyż, w jesieni na s. Marcin.	Płocka	Pułtuski
Wyszogród. Jarmarków 7, jako to: na s. Maciej, na Wniebowstąpienie Pańskie, na s. Józef, na s. Jakób, na s. Michał, na s. Barbarę, na s. Tomasz.	Płocka	Płocki
Wysztyniec. Jarmarków 4, jako to: na s. Kazimierz, na s. Jerzy, na s. Trójcę, na s. Szymona Judę.	Augustowska	Kalwaryjski
Wyśmierzyce. Jarmarków 6, jednodniowych na bydło, konie, owce, trzodę chlewną, wszelkiego rodzaju wyroby i towary krajowe i zagraniczne, a to w dni następujące: w pierwszy Poniedziałek po s. Antonim Opacie, który przypada dnia 17 Stycznia. W pierwszy Poniedziałek po s. Grzegorzu, który przypada dnia 12 Marca, w pierwszy Poniedziałek po s. Janie Nepomucenie, dnia 16 Maja, w pierwszy Poniedziałek po s. Małgorzacie, dnia 13 Lipca. w pierwszy Poniedziałek po s. Tekli, 23 Września, w pierwszy Poniedziałek po s. Łazarzu, dnia 17 Grudnia.	Radomska	Radomski
Xiąż. Jarmarków 3, jako to: na Nowy Rok, na Wszystkich Swiętych, na s. Mikołaj.	Radomska	Miechowski
Zagorów. Bywa jarmark w każdy pierwszy czwartek miesiąca.	Warszawska	Koniński

	Gubernia	Powiat
Zakroczym. Jarmarków 8, jako to: 1 Stycznia, 14 Lutego, 27 Marca, 3 Maja, 24 Czerwca, 10 Sierpnia, 14 Września, 21 Listopada.	Płocka	Płocki
Zambrów Jarmarków 9, jako to: na s. Walenty, na półpoście, na s. Stanisław, na Zielone Swiątki, na s. Piotr i Paweł, na s. Piotr w Okowach, na s. Idzi, na s. Łukasz, na s. Łucyę.	Augustowska	Łomżyński
Zamość. Jarmarków 6, jako to: na Nawrócenie s. Pawła, na Wniebowstąpienie Pańskie, na Zielone Swiątki, na Narodzenie P. M., na s. Marcin, na s. Katarzynę.	Lubelska	Zamojski
Żarki. Jarmarków 13, jako to: na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, w Poniedziałek po Niedzieli Suchej, w Poniedziałek po Niedzieli Białej, w Poniedziałek po Niedzieli Przewodniej, na s. Stanisław, w Poniedziałek po s. Trójcy, na Nawiedzenie P. M., w Poniedziałek po N. P. Sniežnej, w Poniedz. po s. Andrzeju, na Przeniesienie s. Stanisława, na s. Szymona Judę, na s. Andrzej.	Radomska	Olkuski
Zarnów. Jarmarków 12, jako to: na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M., na s. Kazimierz, na Niedz. Kwiet. na s. Wojciech, na s. Trójcę, na s. Małgorzatę, na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na s. Łukasz, na s. Marek, na s. Mikołaj.	Radomska	Opoczyński
Żarnowiec. Jarmarków 17 do roku, które się odbywają w Poniedziałki co trzy tygodnie.	Radomska	Olkuski
Zawichost. Jarmarków 12, jako to: w Niedzielę Białą, na Boże Ciało, na Podwyższenie s. Krzyża, w Niedzielę 1 Adwentu, po 3 Królach, na s. Walenty, we Srodę po Wielkiéjnocy, po s. Stanisławie Biskupie, na s. Antoni Padewski, na N. P. Anielską, na s. Franciszek Seraficki, na s. Barbarę.	Radomska	Sandomierski
Zelechów. Jarmarków 12, jako to: na Oczyszczenie P. M., na s. Maciej, na s. Wojciech, na s. Stanisław, na s. Jan Chrzciciel, na s. Maryę Magdalenę, na Wniebowzięcie P. M., na Narodzenie P. M., na s. Łukasz, na s. Marcin, na Niepokalane Poczęcie P. M., na s. Jana Ewangelistę.	Lubelska	Łukowski
Zduńska Wola. Jarmarków 8, jako to: w pierwszy Czwartek po Srodopościu, 23 Kwietnia, 23 Maja, 23 Lipca, 23 Września, 23 Października, 23 Listopada, 23 Grudnia.	Warszawska	Sieradzki
Zgierz. Jarmarków 7, jako to: 8 Lutego, 10 Marca, 29 Marca, 16 Sierpnia, na Podwyższenie s. Krzyża, na Zielone Swiątki, na s. Katarzynę.	Warszawska	Łęczycki

	Gubernia	Powiat
Złoczew, Jarmarków 13, jako to: na Nowy Rok na N. P. Gromniczną na ś. Kazimierz, na Niedzielę Kwietnią, we 2 tygodnie po Wielkiejnocy, na ś. Zofią, na ś. Antoni, w Niedzielę po N. P. Szkaplerznej, na Wniebowzięcie P. M. na Narodzenie P. M. na ś. Franciszek Seraficki, w Niedzielę po Wszystkich Świętych, na ś. Andrzej.	Warszawska	Sieradzki
Żurawin. Jarmarków 10) jako to: 1 Stycznia, 6 Stycznia, 2 Lutego, 25 Marca w Zielone Swiątki, na ś. Trójcę, 15 Sierpnia, 8 Września, 29 Września, 8 Grudnia.	Płocka	Mławski
Zwoleń. Jarmarków 8, jako to: na Nowy rok, na ś. Dorotę, na Wielki Czwartek, na Znalezienie ś. Krzyża, na Boże Ciało, na Przemienienie Pańskie, na Podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Katarzynę.	Radomska	Radomski
Żychlin. Jarmarków 8, jako to: 29 Czerwca 16 Sierpnia, 29 Września, 28 Października, 6 Stycznia, 12 Marca, 23 Kwietnia, w d. ś. Trójcy.	Warszawska	Gostyński

JARMARKI NIEKTORE W CESARSTWIE ROSSYJSKIÉM.

Berdyczów. Jarmarków 3, jako to, 26 Stycznia, 9 Kwietnia, 23 Czerwca.
Białystok. Jarmark na ś. Jan Chrzciciel.
Brześć Litewski. Jarmark na ś. Agnieszkę.
Dubno. Jarmark na ś. Piotr i Paweł.
Grodno. Jarmark na Podwyższenie ś. Krzyża.
Jarosław. Jarmarków 3, jako to: na Popielec, na Wniebowstąpienie Pańskie, na ś. Andrzej.
Mińsk. Kontrakty na ś. Józef, jarmark na ś. Andrzej.
Mitawa. Jarmarków 2, jako to: na Narodzenie P. M. na ś. Michał.
Ostrów. Jarmarków 4, jako to: 25 Kwietnia, 26 Lipca, 17 Września, 26 Listopada, Kramne i bydelne.
Ryga. Jarmark wielki od 5 Sierpnia, aż do 7 Września.
Usiatyń na Podolu. Dwa jarmarki wielkie jako to: na ś. Jan, na s. Tomasz, gdzie oryentalni kupcy z różnemi towarami bywają.
Wilno. Jarmark wielki na 3 Króle.

JARMARKI ZAGRANICZNE.

Brody. Jarm. 2, jako to: na 3 Króle, na s. Łukasz.

Bydgoszcz (*Bromberg*). Dwa znaczne Jarmarki: 1) od 17 do 21 Maja, 2) od 18 do 22 List., pierwszego dnia zawsze, zazwyczaj targ na konie. Dwa pośledniejsze jarm. 1) w poniedz. wtorek, środę, ostatnich dni Stycznia. 2) w poniedziałek wtorek, środę po ś. Jakóbie. Jarmark na wełnę 1) w pierwsze 3 dni jarm. po ś. Jakóbie, 2) w pier. 3 d. ostatniego tyg. List.

Chojnice (*Kebnitz*). Jarm. 3, jako to: 1) na s. Jan Chrzciciel, 2) na ś. Mateusz, 3) na Szymona Judę.

Gdańsk. Jarmarków 2, jako to: 1) na s. Dominik, 2) na ś. Marcin.

Głogów. Jarmarków 3, jako to: 1) 8 Maja, 2) 17) Sierpnia, 3) na ś. Łucyą.

Gniezno. Jarmk. 8 w poniedziałki, jako to: 1) po 3 Królach, 2) po ś. Macieju, 3) po ś. Wojciechu, 4) po s. Trójcy, 5) po ś. Annie, 6) po ś. Bartł., 7) po ś. Kar. Boromeuszu, 8) po s. Andrzeju zawsze wspólny kramny i bydelny.

[illegible]abów. Jarmarków 8, jako to: 22 Stycznia, 26 Lutego, 18 Kwietnia, 11 Czerwca, 26 Lipca, 20 Sierpnia, 8 Paźdz. 13 Grudnia karmny i bydelny.

Grudziąż. Jarmarków 3 w poniedziałki, jako to: 1) po Niedzieli Suchej, 2) po ś. Bartłomieju, 3) po s. Katarzynie.

Hludzko i Bobrowniki w gubernii Nowogorodzkiej. Jarmarków 3, jako to: 1) dwuniedz. 10 piątku po Wielkiejnocy, 2) czteroniedz. na dz. s. Jana Bohusława według Rusk. Kalend. 26) Wrześ., a podług Rzymsk. d. 8 Paźdz. 3) czteroniedz. na woły, według Rus. Kal., d. 27 Stycz., a drugi 8 Lutego podług Rzymskiego.

Jarocin. Jarmarków 8, jako to: 8 i 9 Stycznia, 5 i 6 Marca, 30 Kwietnia, 1 Maja, 25 Czerwca, 26 Lipca, 23 Sierpnia, 30 Września, 12 Października, zawsze dwa dni aż do 5 Jarmarku, który jest kramny i bydelny, pierwszy dzień kramny, a drugi na bydło.

Kępno. Jarmarków 7, jako to: na 3 Króle, w Poniedziałek po Niedzieli Wstępnej, na s. Jerzy; na s. Trójcę, na s. Dominik, na s. Franciszek, na s. Katarzynę.

Kraków. Jarmarków 7, jako to: na jubilatę, na ś. Stanisław, na ś. Witt, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Piotr w okowach, na ś. Jadwigę, na ś. Michał.

Królewiec. Jarmark w Poniedziałek przed ś. Janem.

Krotoszyn. Jarmarków 4, jako to: w Poniedziałek przed Półpościem, 21 Maja, 10 Września, 12 Listopada, kramne i bydelne.

Lipsk. Jarmarków 3, jako to: na Nowy Rok, w Niedzielę Jubilatę, po ś. Michale.

Lwów. Kontrakty na 3 Króle i ś. Agnieszkę.

Poznań. Jarmarków 4, jako to: w Niedzielę Wstępną, na s. Jan, na s. Michał, na s. Łucyę.

Swisłocz. Jarmarków 2, jako to: 1 Maja trwa dni 5, na s. Bartłomiej.

Toruń. Jarmarków 3, jako to: na 3 Króle, na s. Trójcę, na s. Szymona Judę, tygodniowe.

Wrocław. Jarmarków 9, jako to: na Półpoście na bydło i konie, na Srodopoście jarmark kramny, na Niedzielę Przewodnią na konie i bydło, 5 Czerwca na wełnę, na s. Małgorzatę na bydło i konie, na Narodzenie P. M. jarmark kramny na bydło i konie.

TABELLA WSCHODU I ZACHODU SŁOŃCA.

STYCZEŃ.

Dnia	Wschód Słońca godz.	Wschód Słońca min.	Zachód Słońca godz.	Zachód Słońca min.
1	8	7	3	53
7	8	3	3	57
13	7	57	4	3
19	7	49	4	11
25	7	41	4	19

LUTY.

Dnia	Wschód Słońca godz:	Wschód Słońca min:	Zachód Słońca godz:	Zachód Słońca min:
1	7	30	4	30
7	7	20	4	40
13	7	9	4	51
19	6	57	5	2
25	6	47	5	13

MARZEC.

Dnia	Wschód Słońca godz:	Wschód Słońca min:	Zachód Słońca godz:	Zachód Słońca min:
1	6	39	5	21
7	6	27	5	33
13	6	16	5	44
19	6	4	5	56
25	5	52	6	48

KWIECIEŃ.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	5	38	6	23
7	5	30	6	30
13	5	13	6	47
19	5	2	6	58
25	4	53	7	7

MAJ.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	4	42	7	18
7	4	32	7	28
13	4	22	7	38
19	4	13	7	47
25	4	7	7	53

CZERWIEC.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	3	59	8	1
7	3	55	8	5
13	3	52	8	8
19	3	50	8	10
25	3	51	8	0

LIPIEC.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	3	53	8	7
7	3	56	8	4
13	4	1	7	59
19	4	8	7	52
25	4	16	7	44

SIERPIEŃ.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	4	25	7	30
7	4	35	7	25
13	4	45	7	15
19	4	56	7	4
25	5	5	6	55

WRZESIEŃ.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	5	17	6	43
7	5	29	6	31
13	5	40	6	20
19	5	50	6	8
25	6	4	5	56

PAŹDZIERNIK.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	6	16	5	44
7	6	27	5	33
13	6	39	5	21
19	6	51	5	9
25	7	2	4	58

LISTOPAD.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	7	15	4	45
7	7	25	4	35
13	7	35	4	25
19	7	44	4	16
25	7	52	4	8

GRUDZIEŃ.

Dnia	Wschód godz.	Wschód min.	Zachód godz.	Zachód min.
1	8	0	4	0
7	8	4	3	56
13	8	8	3	52
19	8	10	3	50
25	8	9	3	51